

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

4/2018

OBSAH**Rozhodnutia vo veciach správnych****31. Starobný dôchodok**

Poberateľ príspevku za službu považovaného za výsluhový príspevok podľa § 284 ods. 1 zákona č. 73/1998 Zb. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície má v zmysle § 212 ods. 1 tohto zákona od dovŕšenia dôchodkového veku v období pred 1. júlom 2002 nárok buď na tento príspevok alebo na starobný dôchodok. V takom prípade je právomoc na rozhodnutie o nároku na starobný dôchodok daná príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky; nie je pritom právne významné, či a kedy policajt o starobný dôchodok aj požiadal a odkedy mal nárok na výplatu starobného dôchodku.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017, sp. zn. 9So/195/2015) 4

32. Náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti

I. Z ustanovenia § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení vyplýva, že výplatu tam uvedeného plnenia Sociálna poisťovňa preberá. Ak teda bola fyzickej osobe k 31. decembru 2003 vyplácaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za škodu pri pracovnom úraze vzniknutú pred 26. novembrom 1993, potom nie je potrebné, aby poberateľ takej náhrady po 31. decembri 2003 osobitnou žiadosťou požiadal Sociálnu poisťovňu o výplatu tejto náhrady. Z uvedeného dôvodu sa v takom prípade neuplatní ustanovenie § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

II. Nesplnenie si povinnosti zamestnávateľa uvedenej v § 272 ods. 7 a 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nemôže byť na ťarchu zamestnanca.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2017, sp. zn. 9So/187/2015)) 8

33. Náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti

Náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorá bola vyplácaná k 31. decembru 2003 a považuje sa za úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, sa vypláca v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003, za ktorú je potrebné považovať sumu, v akej bola vyplácaná, po zdanení podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004.

Nemožno stotožňovať úrazovú rentu, priznanú podľa § 88 a 89 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorá od 1. januára 2004 dani z príjmu nepodlieha, a náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá sa podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení za úrazovú rentu iba považuje, a ktorá dani z príjmu podlieha.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2011, sp. zn. 9So/1/2011) 14

34. Miestna príslušnosť správneho súdu

Výzva krajského súdu adresovaná žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe a na pripojenie administratívneho spisu spolu s poučením o procesných právach účastníkov konania a aj výzva žalobcovi na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu sú procesné úkony správneho súdu, ktorými nemôže dôjsť k zmene zákonom stanovenej miestnej príslušnosti správneho súdu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. februára 2018, sp. zn. 4Nds /1/2018) 18

35. Odkladný účinok správnej žaloby

Odkladný účinok priznaný správnej žalobe zaniká zo zákona najneskôr právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej. V kasačnom konaní už nie je možné priznať odkladný účinok správnej žalobe.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. septembra 2017, sp. zn. 4Asan/8/2017)..... 21

36. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú poskytovaním právnych služieb

Pozastavením výkonu advokácie nedochádza k aktívnemu výkonu povolania a k aktívnemu poskytovaniu právnych služieb, a preto advokátovi zaniká aj povinnosť byť poisteným pre prípad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú poskytovaním právnych služieb, a to bez ohľadu na to, či sa činnosť vykonáva advokátom samostatne, alebo v mene a na účet spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej jediným konateľom a spoločníkom je advokát s pozastaveným výkonom advokácie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2017, sp. zn. 7Sžo/178/2015)..... 24

37. Príslušnosť správneho súdu

Z ustanovení Správneho súdneho poriadku, ako i z jeho dôvodovej správy vyplýva, že vecami azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia sa rozumie príslušné rozhodovanie orgánov verejnej správy podľa zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ostatné rozhodnutia alebo opatrenia vydané orgánmi verejnej správy v zmysle uvedených zákonov sa preskúmavajú na základe všeobecnej správnej žaloby, a preto i súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia o udelenie prechodného pobytu na účely podnikania je potrebné subsumovať pod režim všeobecnej správnej žaloby.

Miestna príslušnosť krajského súdu sa v týchto prípadoch určuje tak, že miestne príslušným je krajský súd, v obvode ktorého má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodoval v prvom stupni (ustanovenie § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku), a teda na konanie nebude príslušný kauzálny správny súd.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2018, sp. zn. 6Nds/13/2017)..... **32**

38. Vklad do katastra nehnuteľnosti

Ustanovenie § 5 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov je kogentného charakteru, a preto nie je povinnosťou katastrálneho orgánu prerušiť katastrálne konanie a vyzývať jeho účastníkov na doplnenie alebo opravu zmluvy, pretože správny orgán nielenže nemá povinnosť, ale ani oprávnenie nahrádzať vôľu účastníkov zmluvy, keďže ide o chýbajúce podstatné náležitosti zmluvy a došlo by k hmotnoprávnemu zásahu do samotnej podstaty zmluvy. V takomto prípade nie je možné vzniknutý nedostatok zmluvy zhojiť výzvou na jej doplnenie alebo opravu alebo dodatočne ho konvalidovať dodatkom k zmluve, a preto ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu s účinkami ex tunc, na ktorú musí katastrálny orgán prihliadnuť ex offa a návrh na vklad vlastníckeho práva z predmetnej zmluvy zamietnuť.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2018, sp. zn. 6Sžr/20/2017) **36**

39. Preukazovanie nároku na odpočítanie dane z pridanej hodnoty

I. V prípade, že daňové orgány oprávnené a dôvodne spochybnia existenciu a pôvod tovaru, ktorý mal byť predmetom obchodovania, je dôvodne namieste otázka, s akou odbornou starostlivosťou daňový subjekt pristupoval k realizácii zdaniteľného obchodu, keď obchodoval s niečím, čo neexistovalo. Obchod, o ktorom svedčí len existencia formálnych dokladov, nevystihuje reálnu podstatu a ekonomický účel podnikania, naopak, dá sa hovoriť o podieľaní sa na zneužití práva vyplývajúceho zo zásady neutrality dane z pridanej hodnoty všetkými zúčastnenými článkami v obchodnom reťazci.

II. Správca dane je oprávnený v prípade spochybnenia reálneho obchodu v rámci obchodného reťazca žiadať od daňového subjektu, aby preukázal, že vynaložil a prijal všetky rozumné opatrenia a starostlivosť vyplývajúcu z rizika podnikateľskej zodpovednosti za dosiahnutie účelu jeho hospodárskej činnosti.

III. Správca dane má právo preveriť pôvod tovaru ako aj doplneným dokazovaním odstrániť vzniknuté pochybnosti, ak vierohodnosť vo vzťahu k ich obsahu bola vyhodnotením výsledkov dokazovania spochybnená, preukázať pravdivosť tvrdení daňového subjektu, že so sporným tovarom skutočne obchodoval. Dôkazné bremeno spočíva na daňovom subjekte, aby predložil dôkazy potvrdzujúce, že predmet obchodu skutočne existoval.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2018, sp. zn. 6Sžfk/30/2017) **47**

40. Sankcia za správny delikt

V prípade, že príslušné ustanovenie právneho predpisu obsahuje dve skutkové podstaty správneho deliktu, a teda dva spôsoby správneho sankcionovania, musí správny orgán uloženie sankcie náležite odôvodniť i z hľadiska naplnenia zákonných znakov príslušnej skutkovej podstaty toho ktorého správneho deliktu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2018, sp. zn. 6Asan/9/2017)..... **72**

41. Správny delikt

I. Nariadenie ústneho pojednávania správnymi orgánmi vo veciach správnych deliktov a iných správnych deliktov je len fakultatívne. V rámci tejto kategórie správnych deliktov sa zásada ústnosti neuplatňuje, a to spolu so zásadou verejnosti a bezprostrednosti. V zmysle správneho poriadku nariadenie ústneho pojednávania je ponechané na správnej úvahe správneho orgánu a jeho správna úvaha závisí od skutkových okolností v danej veci. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že zákon o priestupkoch upravil inštitút ústneho pojednávania v priestupkových veciach kogentným spôsobom.

II. Až vydané rozhodnutie správneho orgánu jednoznačne určí, čoho sa páchatel' správneho deliktu dopustil a v čom spáchaný delikt spočíva. V rozhodnutiach sankčného charakteru, je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý. To je možné zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú

potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Takáto miera podrobnosti je nevyhnutná pre celé sankčné konanie, a to najmä z dôvodu vylúčenia prekážky litispendencie, res iudicata, dvojitého postihu za rovnaký skutok, na určenie rozsahu dokazovania, ako i na zabezpečenie riadneho práva na obhajobu.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp.zn. 6Asan/2/2016)..... 84

42. Pobyť cudzincov - účelovosť manželstva

I. Účelové manželstvo predstavuje také manželstvo, k uzatvoreniu ktorého došlo s cieľom získať pobyt, pričom preukázať takýto účel manželstva je povinnosťou správnych orgánov.

II. Účelové manželstvo je taký zväzok, pri ktorého uzavretí boli dané dva úmysly snúbencov: jednak úmysel negatívny, neviest' spoločný rodinný život ako manželia, a potom úmysel pozitívny, totiž obísť zákon č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

III. Pri preukazovaní účelovosti manželstva je nutné sa zamerať ako na úmysel obhádzat' zákon č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na získanie pobytového oprávnenia, tak aj na úmysel neviest' spoločný manželský život.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. marca 2017, sp. zn. 10Szak/17/2016) 99

31.

R O Z H O D N U T I E

Poberateľ príspevku za službu považovaného za výsluhový príspevok podľa § 284 ods. 1 zákona č. 73/1998 Zb. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície má v zmysle § 212 ods. 1 tohto zákona od dovŕšenia dôchodkového veku v období pred 1. júlom 2002 nárok buď na tento príspevok alebo na starobný dôchodok. V takom prípade je právomoc na rozhodnutie o nároku na starobný dôchodok daná príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky; nie je pritom právne významné, či a kedy policajt o starobný dôchodok aj požiadal a odkedy mal nárok na výplatu starobného dôchodku.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017, sp. zn. 9So/195/2015)

Krajský súd v T. rozsudkom potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že potvrdením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bolo preukázané, že navrhovateľovi bol od 01.01.1997 priznaný príspevok za službu, ktorý sa od 01.07.2002 podľa § 124 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) považuje za výsluhový dôchodok. Na nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 03.08.1966 do 26.09.1968 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru od 01.06.1969 do 31.12.1996 v I. kategórii funkcií. Uviedol, že podmienky nároku na starobný dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. posúdil a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určil útvar sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR. Krajský súd uzavrel, že navrhovateľovi bola zamietnutá žiadosť o starobný dôchodok podľa preukázateľných skutočností a v súlade s platnými predpismi. Keďže získal najmenej 25 rokov zamestnania a vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, vznikol mu nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. od 09.01.2002, t. j. pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. Podľa názoru krajského súdu preto na rozhodnutie o nároku navrhovateľa nie je daná právomoc odporkyne, ktorá nerozhodovala o priznaní výsluhového dôchodku a tento dôchodok navrhovateľovi ani nevypláca, ale na rozhodnutie o žiadosti navrhovateľa je daná právomoc útvaru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie. Nesúhlasil s tvrdením krajského súdu, že je daná právomoc Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, keď uviedol, že ministerstvo nerieši priznávanie dávok za roky odpracované vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia. Dodal, že príslušný odbor Ministerstva vnútra SR sa už v podobných prípadoch viackrát vyjadril, že nie je kompetentný rozhodnúť a vec jednoznačne spadá do právomoci odporkyne.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“). Podľa § 492 ods. 1 S. s. p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 1. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie rozhodnutia, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Zb. o sociálnom poistení s odôvodnením, že z potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bolo preukázané, že navrhovateľovi bol od 01.01.1997 priznaný príspevok za službu, ktorý sa podľa § 124 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov od 01.07.2002 považuje za výsluhový dôchodok. Odporkyňa v napadnutom rozhodnutí uviedla, že pre nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola navrhovateľovi zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 03.08.1966 do 26.09.1968 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru od 01.06.1969 do 31.12.1996 zaradená do I. kategórie funkcií. Keďže navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania a vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, odporkyňa vo svojom rozhodnutí vyhodnotila, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. od 09.01.2002, teda pre dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. Súčasne odporkyňa vyhodnotila, že nárok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 01.01.2004 a keďže nesplnil podmienku nepretržitého trvania zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31.12.2003, Sociálna poisťovňa nie je príslušná na rozhodnutie o starobnom dôchodku. Preto jeho žiadosť o starobný dôchodok zamietla a odstúpila odboru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR.

Navrhovateľ sa narodil 09.01.1947. Službu policajta v I. kategórii funkcií vykonával 29 rokov (od 03.08.1966 do 26.09.1968 – základná vojenská služba, od 01.06.1969 do 31.12.1996). Dôchodkový vek 55 rokov dovŕšil dňa 09.01.2002. Od 01.01.1997 do 03.01.2002 bol evidovaný na úrade práce, pričom od 01.01.2000 do 03.01.2002 mu nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, preto túto dobu nemožno považovať za náhradnú dobu v zmysle § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. Od 04.01.2002 do 30.10.2003, teda aj v čase vzniku nároku na starobný dôchodok, bol zamestnaný v civilnom sektore. Od 01.01.1997 mu bol podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky priznaný príspevok za službu, ktorý má od dovŕšenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe.

Navrhovateľ už pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z., t. j. pred 01.07.2002 splnil všetky podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. [§ 132 ods. 1 písm. a)], a to dovŕšením 55. roku veku dňom 09.01.2002.

Príspevok za službu sa podľa § 284 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru považuje za výsluhový príspevok podľa tohto zákona.

Podľa § 124 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z., ktoré je prechodným ustanovením, príspevky za službu, na ktoré vznikol nárok podľa § 119 až 122 zákona č. 410/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti a od tohto dňa sa zvyšujú v závislosti od dátumu ich priznania.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č.328/2002 Z. z. v znení zákona č.447/2002 Z.z. od 1.júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že tam uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1.júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok, ktoré do 30. júna 2002 už vznikli.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§129 až § 145) dňom 09.01.2002.

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 98 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. starobný dôchodok sa nevypláca po dobu ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na tento dôchodok a po dobu počas pracovnej neschopnosti, po ktorú sa oprávnenému poskytuje nemocenské alebo plat, alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu, pokiaľ sa ďalej neustanovuje inak.

Navrhovateľ ku dňu 09.01.2002, kedy mu vznikol nárok na starobný dôchodok, bol (od 04.01.2000) zamestnaný v civilnom zamestnaní, a to až do 30.10.2003. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods.1 zákona o sociálnom poistení.

Ako je vyššie uvedené, nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods.1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľovi nesporne vznikol už dňom 09.01.2002.

Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. pri súbehu nároku na príspevok s nárokom na starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa

predpisov o sociálnom zabezpečení a prídavku k dôchodku podľa tohto zákona patrí oprávnenému podľa jeho voľby príspevok alebo dôchodok s prídavkom k dôchodku.

Z ustanovenia § 212 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. vyplýva, že pri splnení všetkých podmienok nároku na starobný dôchodok navrhovateľ má od dovŕšenia dôchodkového veku, v danom prípade od 09.01.2002, nárok buď na príspevok alebo na starobný dôchodok. Nie je preto právne významné, kedy navrhovateľ o starobný dôchodok aj požiadal a odkedy mal nárok na výplatu starobného dôchodku.

Podľa § 114 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. orgánmi sociálneho zabezpečenia sú Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí a ďalšie štátne orgány určené zákonmi národných rád. Ak ide o sociálne zabezpečenie vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej výchovy, sú orgánmi sociálneho zabezpečenia ministerstvá národnej obrany a vnútra, ministerstvá vnútra a životného prostredia a spravodlivosti republík a orgány uvedené v § 142. O sociálnom zabezpečení príslušníkov Policajného zboru a Železničnej polície rozhodujú príslušné orgány Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra SR rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov teda aj o nároku na starobný dôchodok, nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z.z. dotknutá, keďže nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol pred 01.07.2002 a súčasne navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31.decembru 2003 ako to predpokladá ustanovenie § 261 ods.1 zákona o sociálnom poistení.

Odvolačný súd dospel k záveru, že rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 121 ods. 2 zákona č. 410/1991 Zb. a s § 259 ods.1 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. je daná právomoc príslušného orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené odporkyňa nemala o žiadosti vôbec rozhodovať, ale túto mala postúpiť orgánu sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za nesúladne so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 O. s. p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

32.

R O Z H O D N U T I E

I. Z ustanovenia § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení vyplýva, že výplatu tam uvedeného plnenia Sociálna poisťovňa preberá. Ak teda bola fyzickej osobe k 31. decembru 2003 vyplácaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za škodu pri pracovnom úraze vzniknutú pred 26. novembrom 1993, potom nie je potrebné, aby poberateľ takej náhrady po 31. decembri 2003 osobitnou žiadosťou požiadal Sociálnu poisťovňu o výplatu tejto náhrady. Z uvedeného dôvodu sa v takom prípade neuplatní ustanovenie § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

II. Nesplnenie si povinnosti zamestnávateľa uvedenej v § 272 ods. 7 a 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nemôže byť na ťarchu zamestnanca.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.septembra 2017, sp. zn. 9So/187/2015)

Krajský súd v B.B. rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne, ktorým rozhodla, že navrhovateľ v dôsledku pracovného úrazu utrpeneho dňa 18. januára 1989 má podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) nárok na úrazovú rentu od 1. januára 2004 do 31.decembra 2004 v sume 109,31 € mesačne, a po valorizáciách od 1. júla 2005 v sume 117,58 € mesačne, od 1. júla 2006 v sume 135,64 € mesačne, od 1. júla 2007 v sume 144,13 € mesačne, od 1. júla 2008 v sume 151,37 € mesačne, od 1. januára 2009 v sume 162,00 € mesačne, od 1. januára 2010 v sume 167,00 € mesačne, od 1. januára 2011 v sume 170,10 € mesačne, od 1. januára 2012 v sume 175,80 € mesačne, od 1. januára 2013 v sume 181,20 € mesačne, od 1. januára 2014 v sume 185,40 € mesačne, a to až do zmeny podmienok rozhodujúcich pre nárok, výšku a výplatu úrazovej renty. Odporkyňa v odôvodnení rozhodnutia s odkazom na § 114 ods. 1 a ods. 3 zákona o sociálnom poistení uviedla, že z dôvodu uplatnenia nároku na úrazovú rentu žiadosťou z 31.januára 2014 nárok na výplatu úrazovej renty za obdobie od 1. januára 2004 do 30. januára 2009 je premlčaný a navrhovateľ má nárok na výplatu tejto dávky až od 31.januára 2009.

Krajský súd nepovažoval opravný prostriedok navrhovateľa za dôvodný.

Pokiaľ ide o námietku nepremlčania nároku na výplatu z dôvodu namietanej potreby aplikácie Občianskeho zákonníka, krajský súd poukázal na to, že na daný prípad sa vzťahuje výlučne zákon o sociálnom poistení. Vo vzťahu k požiadavke navrhovateľa o preddavkovú výplatu úrazovej renty, keď odporkyňa zdržiavanie jej výplaty odôvodnila odkladným účinkom odvolania, krajský súd poukázal na ustanovenie § 215 ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Námietku navrhovateľa voči odporkyňou určenej výške úrazovej renty na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z dôvodu uznania a výplaty tejto náhrady od 6.novembra 1989 do

31. decembra 2003 a z dôvodu že odporkyňa mala v súlade s § 272 zákona o sociálnom poistení iba prevziať výplatu tejto náhrady vo výške, v akej mu ju vyplácala spoločnosť XY, a.s., k 31.12.2003, považoval krajský súd za nedôvodnú. Poukázal na uznesenia Krajského súdu v T., ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu T. o zastavení konania o určenie výšky náhrady za stratu na zárobku a ktorým uvedený krajský súd posúdil námietky navrhovateľa o právnom nástupníctve Sociálnej poisťovne za nesprávne a vyslovil právny názor, že výšku úrazovej renty musí určiť len Sociálna poisťovňa v konaní podľa zákona o sociálnom poistení. Krajský súd v Banskej Bystrici zdôraznil, že pri výpočte škody sa vychádza z právnych predpisov účinných v čase vzniku škody, t.j. ku dňu 6. novembra 1989, preto odporkyňa správne zisťovala priemerný zárobok navrhovateľa podľa vyhlášky č. 235/1988 Zb.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, resp. nesprávne dôvody. Namietol, že odporkyňa nezistila úplne a presne skutkový stav veci, nesprávne vypočítala priemerný mesačný zárobok za rok 1988 a výšku náhrady straty na zárobku po skončení práceneschopnosti k 31. decembru 2003, opomenula valorizáciu úrazovej renty v roku 2004, nesprávne zadržíava priznanú úrazovú rentu a nesprávne bol posúdený aj nárok na výplatu úrazovej renty za obdobie od 1. júla 2008 do 31. januára 2009. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu neuvádza a nijako nehodnotí námietky a argumentácie navrhovateľa, uvedené v návrhu z 30. októbra 2014 na preskúmanie rozhodnutia odporkyne, je strohé a všeobecné.

Podľa názoru navrhovateľa pri výpočte priemerného mesačného zárobku v rozhodnom období roku 1988 odporkyňa nesprávne vydělila holý základ hrubého zárobku počtom odpracovaných hodín z výplatných pásov, keďže vyhl. č. 235/1988 Zb. v ustanovení § 17 v spojení s § 15 ods. 1, 2 a 3, ale najmä § 7 ods. 1 a 2 určuje iný postup. Opakovane vzniesol námietku možnosti aplikácie skorších predpisov, a to nariadenia vlády č. 54/1975 Zb. a vyhl. č. 112/1975 Zb. Jeho priemerný mesačný zárobok má byť 3 712 Kčs podľa vyhl. č. 235/1988 Zb., resp. 3 719 Kčs podľa vyhl. č. 112/1975 Zb. a nariadenia vlády č. 54/1975 Zb.

Navrhovateľ taktiež poukázal na návrh na preskúmanie a v ňom uvedenú námietku, že odporkyňa pri výpočte priemerného mesačného zárobku pred vznikom škody nesprávne valorizovala o 9,3% prvovypočítaný zárobok za rok 1988 a nie zárobok, valorizovaný už k 30. júnu 2003. Podľa jeho názoru v súlade s § 201 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 1. júla 2003 mala byť náhrada za stratu na zárobku valorizovaná aj podľa predpisu občianskeho práva, teda podľa nariadenia vlády SR č. 47/1992 Zb., účinného do 1. októbra 2003.

Podľa názoru navrhovateľa mu výplata úrazovej renty patrí aspoň preddavkovo, čo predpokladá aj ustanovenie § 116 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Hoci podmienky nároku na výplatu náhrady za straty na zárobku, resp. úrazovej renty splnil už v roku 1989, táto mu nie je vyplácaná od 1. júla 2008. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že povinnosti voči navrhovateľovi prešli na odporkyňu už dňom 1. januára 2004.

Z uvedených dôvodov navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne uplatnil nárok na náhradu trov konania.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Nebolo sporné, že navrhovateľ utrpel pracovný úraz dňa 18. januára 1989 ako zamestnanec zamestnávateľa AB, štátny podnik so sídlom v Banskej Bystrici. Nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti navrhovateľovi vznikol dňom 06.novembra 1989, ktorým bol preradený na ľahšiu prácu s nižším zárobkom. Ide teda o prípad uvedený v § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Taktiež nebolo sporné, že navrhovateľ o priznanie úrazovej renty požiadal odporkyňu prostredníctvom jej pobočky žiadosťou z 31. januára 2012.

Z administratívneho spisu odporkyne nevyplýva zistenie, v akej výške bola náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti navrhovateľovi vyplácaná k 31. decembru 2003 a ktorý subjekt ju bol k 31. decembru 2003 povinný vyplácať a v akej výške (navrhovateľ v návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne uviedol, že od roku 2002 do 30. júna 2008 náhradu vyplácala spoločnosť CD, s.r.o.). V spise sa nachádza len e-mailová komunikácia odporkyne s pobočkou Sociálnej poisťovne a zápisnice o pojednávaní na tejto pobočke. Spisová dokumentácia, vedená pobočkou, k predloženému administratívne spisu odporkyne nie je pripojená. Neúplnosť administratívneho spisu je sama o sebe dôvodom pre záver o nedostatočne zistenom skutočnom stave a na zrušenie rozhodnutia odporkyne (§ 250j ods. 3 OSP).

Podľa § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003, a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za

úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prijal na spoločnom zasadaní občianskoprávneho a správneho kolégia Stanovisko k niektorým otázkam právomoci súdu na rozhodovanie o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolenia č. Cpj 9/06, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2006. Podľa tohto stanoviska *vo veciach nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolenia uplatnených na súde (a teda aj vzniknutých) do 1. januára 2004 je daná právomoc súdu. Z tejto právomoci je (po zohľadnení § 272 ods. 5, ods. 6 Zákona o sociálnom poistení) vyňatý nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a nárok na náhradu nákladov na výživu pozostalých (u oboch nárokov) za obdobie po 31. decembri 2003, lebo tieto nároky sa od 1. januára 2004 zo zákona považujú za úrazovú rentu (§ 272 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení), resp. za pozostalostnú úrazovú rentu (§ 272 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení), o ktorých v súlade § 172 ods. 2, ods. 3 písm. a/ citovaného zákona rozhoduje Sociálna poisťovňa.*

Odporkyňa je povinná prevziať výplatu náhrady za stratu na zárobku od právneho nástupcu štátneho podniku AB, š.p. Banská Bystrica, ktorý náhradu v nespornej výške (medzi ním a navrhovateľom) vyplácal k 31.12.2003. Zo stanoviska najvyššieho súdu č. Cpj 9/06 pritom vyplýva, že odporkyňa sama nie je oprávnená výšku tejto náhrady k 31.12.2003 prepočítavať. Na tom nič nemení ani okolnosť, že konanie o určenie výšky náhrady za stratu na zárobku, v ktorom navrhovateľ za odporcu označil správkyniu konkurznej podstaty úpadcu XY, a.s. v konkurze, bolo zastavené z dôvodu zániku odporcu bez právneho nástupcu v dôsledku výmazu z obchodného registra (§ 68 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v spojení s § 8a ods. 1 zákona č. 530/2003 Z.z. o obchodnom registri). Krajský súd v Trenčíne v uznesení sp. zn. 5Co/441/2014 vyslovil len úvahu, že výšku úrazovej renty musí určiť Sociálna poisťovňa, o postúpení veci Sociálnej poisťovni však nerozhodol. Táto jeho úvaha odporkyni nezaložila právomoc rozhodovať o výške náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá patrila k 31. decembru 2003.

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, vyplácaná k 31. decembru 2003 sa od 01. januára 2004 považuje za úrazovú rentu v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003. Ak odporkyňa dospeje k záveru, že táto náhrada bola k 31. decembru vyplácaná v nesprávnej výške a že patrila k tomuto dňu v inej sume, potom musí sama, ako osoba majúca právny záujem na takom určení, podať v občianskom súdnom konaní žalobu o určenie výšky náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá navrhovateľovi patrila k 31. decembru 2003 a ktorú bol do 31.12.2003 povinný vyplácať subjekt, na ktorý prešli práva a povinnosti štátneho podniku AB vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov na základe zmluvy o predaji časti jeho majetku, uzavretej s Fondom národného majetku.

Okolnosť, že odporkyňa o výške náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá navrhovateľovi patrila k 31. decembru 2003, rozhodla sama nad rámec jej právomoci, je samostatným dôvodom na zrušenie jej rozhodnutia.

Navrhovateľ sa domáha výplaty úrazovej renty voči odporkyňi aj za obdobie od 1. januára 2004 do 30. januára 2009. Žiadosť o úrazovú rentu podal až 31. januára 2012. Odporkyňa v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedla, že výplata úrazovej renty navrhovateľovi patrí od 31. januára 2009.

Rozhodovanie o úrazovej rente patrí do vecnej pôsobnosti ústredia Sociálnej poisťovne [§ 179 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení]. Za rozhodovanie o úrazovej rente sa považuje aj rozhodnutie o jej výplate. Vzhľadom na uvedené o výplate tejto dávky, najmä ak sa má vyplácať od neskoršieho dátumu ako je dátum vzniku nároku, je taktiež rozhodnutím vo veci, ktoré musí byť obsiahnuté vo výroku rozhodnutia (§ 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

Nárok na dávku úrazového poistenia vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, pre vznik nároku na výplatu úrazovej renty sa však vyžaduje aj splnenie podmienok nároku na jej výplatu a podanie žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky (§ 109 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

Odporkyňa ohľadom názoru o premlčaní nároku na výplatu úrazovej renty za čas od 1. júla 2006 do 30. januára 2009 dôvodí ustanovením § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého sa nárok na výplatu dávky premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka patrila.

Podľa názoru odvolacieho súdu možno s odporkyňou súhlasiť len vo vzťahu k nárokom na úrazovú rentu, vzniknutým po 31. decembri 2003, teda podľa § 88 a nasl. zákona o sociálnom poistení.

Podľa § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa od 1. januára 2004 *preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993* a od zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu, nároky vzniknuté pred 1. aprílom 2002 vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania.

Podľa § 272 ods. 7 zákona o sociálnom poistení *zamestnávateľ, ktorý vypláca plnenia vyplývajúce z jeho zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania vzniknuté pred 26. novembrom 1993, a zamestnávateľ, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu a ktorý vyplácal plnenia vyplývajúce z jeho zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania vzniknuté pred 1. aprílom 2002, sú povinní najneskôr do 30. novembra 2003 písomne oznámiť príslušnej pobočke druh a výšku nimi vyplácaného plnenia.*

Podľa § 272 ods. 8 zákona o sociálnom poistení *zamestnávateľa, od ktorých Sociálna poisťovňa prevezme výplatu plnení podľa odseku 1, sú povinní odovzdať príslušné písomné doklady preukazujúce nárok na vyplácané plnenia do 31. decembra 2003.*

Z ustanovenia § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že výplatu tam uvedeného plnenia Sociálna poisťovňa preberá. To znamená, že ak bola fyzickej osobe k 31. decembru 2003 vyplácaná náhrada za

stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za škodu pri pracovnom úraze vzniknutú pred 26. novembrom 1993, ktorá podmienka sa vzťahuje aj na daný prípad, potom nie je potrebné, aby poberateľ takej náhrady po 31.decembri 2003 osobitnou žiadosťou požiadal Sociálnu poisťovňu o výplatu tejto náhrady. Z uvedeného dôvodu sa v takom prípade neuplatní ustanovenie § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Nesplnenie si povinnosti zamestnávateľa, uvedenej v § 272 ods.7 a 8 zákona o sociálnom poistení, nemôže byť na ťarchu poškodeného zamestnanca.

Pokiaľ ide o výplatu úrazovej renty preddavkovo, odvolací súd sa nestotožňuje s názorom odporkyne, že úrazovú rentu možno vyplácať preddavkovo len v lehote stanovenej podľa § 210 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Z ustanovenia § 116 ods. 4 tohto zákona totiž vyplýva, že ak sú splnené podmienky na vznik nároku úrazovú dávku, dávka sa môže vyplácať preddavkovo a v takom prípade potom neplynie lehota podľa § 210 ods. 2, t.j. lehota na rozhodnutie. Odvolací súd sa taktiež nestotožnil s názorom odporkyne a krajského súdu o odkladnom účinku opravného prostriedku (návrhu na preskúmanie), keďže z ustanovenia § 219 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 30. júna 2016 taký účinok nevyplýva.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

33.

R O Z H O D N U T I E

Náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorá bola vyplácaná k 31. decembru 2003 a považuje sa za úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, sa vypláca v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003, za ktorú je potrebné považovať sumu, v akej bola vyplácaná, po zdanení podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004.

Nemožno stotožňovať úrazovú rentu, priznanú podľa § 88 a 89 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorá od 1. januára 2004 dani z príjmu nepodlieha, a náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá sa podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení za úrazovú rentu iba považuje, a ktorá dani z príjmu podlieha.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2011, sp. zn. 9So/1/2011)

Krajský súd rozsudkom z 8. októbra 2010, č.k. 7Sp/62/2009-32, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 27. júla 2009, ktorým odporkyňa rozhodla, že navrhovateľ, ktorý utrpel poškodenie zdravia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 3. októbra 1994, má nárok na úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 1. januára 2004 v sume 2181,21 € mesačne, až do zmeny podmienok rozhodujúcich pre priznanie nároku na úrazovú rentu, na jej výplatu, alebo na určenie jej sumy podľa zákona o sociálnom poistení.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal zrušenia rozhodnutia odporkyne, lebo podľa jeho názoru mu v súlade s § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. má náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (ďalej aj „náhrada“) vyplácať vo výške, v akej mu táto náhrada bola priznaná (101 732 Sk mesačne) po jej znížení o sumu invalidného dôchodku (7719 Sk mesačne. Navrhovateľ namietal, že táto náhrada, považovaná od 1.1.2004 za úrazovú rentu, mu od 1.1.2004 patrí vo výške 94 013 Sk mesačne. Krajský súd mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 12C 261/99 zo dňa 9.3.1999 v spojení s uznesením sp. zn. 12C 261/99 z 18.3.1999 súd rozhodol, že navrhovateľovi od 01.09.1999 do budúca patrí náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti 65 805,18 Sk mesačne, po vykonaní zrážok. Taktiež mal za preukázané, že ku dňu 31. decembra 2003 bola navrhovateľovi táto náhrada vyplácaná vo výške 65 711 Sk mesačne. Krajský súd vyslovil právny názor, že ustanovenie § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení je potrebné vykladať v kontexte celej právnej úpravy, a to predovšetkým v súvislosti s ustanovením § 260 ods. 1, veta za bodkočiarkou zákona č. 461/2003 Z. z. Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že náhrada za stratu na zárobku, považovaná za úrazovú rentu, mu má byť po 1.1.2003 vyplácaná bez odpočítania dane z dôvodu, že od 1.1.2004 sú dávky podpory a služby zo sociálneho poistenia oslobodené od dane z príjmov podľa § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 595/2003 Z.z., s týmto tvrdením sa krajský súd nestotožnil dôvodiac, že toto oslobodenie sa týka dávok priznaných pred 1.1.2004 a nie dávok priznaných podľa predpisov účinných do

31.12.2003. Náhrada za stratu na zárobku nie je úrazovou rentou priznanou podľa § 88 a 89 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorá nepodlieha dani zo mzdy podľa § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 595/2003 Z.z. Pokiaľ ide o výklad slovného spojenia „v sume, v akej patrili k 31.12.2003“, podľa názoru krajského súdu je za takú sumu potrebné považovať sumu, v akej bola náhrada za stratu na zárobku vyplácaná k 31.12.2003 po jej zdanení.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním v ktorom namietal, že krajský súd nesprávnym právnym posúdením veci dospel k nesprávnemu právnemu názoru. Poukázal na skutočnosť, že navrhovateľovi ku dňu 31. decembru 2003 patrila náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti v sume 94 013 Sk mesačne a po odvedení dane z príjmu mu bola vyplácaná suma 65 711 Sk mesačne. Dňom 1.1.2004 vstúpil do účinnosti zákon č. 595/2003 Z.z., ktorý v § 9 ods. 2 písm. a/ oslobodil náhradu od dane z príjmu. To znamená, že oslobodením náhrady od dane z príjmu a jej zmenou na úrazovú rentu mala byť navrhovateľovi počnúc dňom 1. januára 2004 vyplácaná suma 94 013 Sk mesačne, t.j. náhrada priznaná rozsudkom Okresného súdu Košice II. sp. zn. 12C 261/1999 vo výške 65 805,18 Sk, medziročne valorizovaná spôsobom stanoveným právnym predpisom až na sumu 94 013 Sk mesačne k 31. decembru 2003. Odporkyňa v preskúvanom rozhodnutí rozhodla o nároku navrhovateľa na úrazovú rentu len vo výške 2181,21 €, t.j. 65 711,13 Sk, teda v nižšej sume, ako mu bola určená k 1.9.1999. Podľa jeho názoru odporkyňa nebola oprávnená znovu posudzovať nárok na náhradu a meniť jej výšku by mohla len v prípade zmeny pomerov. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zruší a vráti jej vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že postup navrhovaný navrhovateľom, aby odporkyňa prevzala výplatu náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vo výške valorizovanej sumy súdom priznanej náhrady bez jej zdanenia, je v rozpore s platnou právnou úpravou a takýto postup by viedol k pozitívnej diskriminácii poberateľov dávok, na ktoré im vznikol nárok pred 1. januárom 2004 a spôsobil by negatívnu diskrimináciu poberateľov dávok, na ktoré vznikol nárok po 31. decembri 2003. V tejto súvislosti poukázala na ustanovenie § 88 zákona o sociálnom poistení, ktorý stanovuje, úrazová renta, na ktorú vznikol nárok po 31. decembri 2003 je 80 % denného vymeriavacieho základu. Taktiež poukázala na skutočnosť, že z dikcie § 272 ods. 3 zákona vyplýva, že pri transformovanej úrazovej rente nejde o úrazovú rentu podľa zákona, ale sa naďalej ide o náhradu, ktorá sa iba považuje za úrazovú rentu. Keďže aj po 1. januári 2004 ide o náhradu za stratu na zárobku, patrí navrhovateľovi suma, v akej mu táto náhrada patrila k 31. decembru 2003, t. j. po zdanení. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003, a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003; ak nárok na výplatu týchto plnení trval k 31. decembru 2003, plnenia sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 260 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľovi bola k 31. decembru 2003 vyplácaná náhrada za stratu na zárobku a že nárok na jej výplatu trval aj po tomto dni.

V prípade náhrady za stratu na zárobku v danom prípade ide o plnenie vyplývajúce z náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom, ide teda jednoznačne o plnenie, uvedené v § 260 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Spornou medzi navrhovateľom a odporkyňou bola otázka, či náhrada za stratu na zárobku, ktorá navrhovateľovi patrila do 31. decembra 2003, a ktorá sa od 1. januára 2004 považuje za úrazovú rentu (§ 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.), má byť vyjadrená vo výške, v akej bola k 31.12.2003 skutočne vyplácaná, teda po odpočítaní dane, alebo vo výške zodpovedajúcej výške nezdanenej náhrady za stratu na zárobku.

Rozsudkom Okresného súdu Košice II., č. k. 12C 261/1999 z 9. marca 1999 v spojení s opravným uznesením z 18. marca 1999 bola zamestnávateľovi navrhovateľa uložená povinnosť za obdobie od 1.9.1999 do budúca zaplatiť navrhovateľovi mesačne sumu 65 805,18 Sk vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca po vykonaní zákonných zrážok, to znamená, že navrhovateľovi náhrada straty na zárobku patrila vo výške, zistenej po odpočítaní dane od sumy priznanej náhrady a na základe takeého postupu mu k 31.12.2003 patrila vo výške 65 711 Sk mesačne. V tomto kontexte treba vykladať aj ustanovenie § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. tak, že k 31.12.2003 podľa predpisov účinných do 31.12.2003 náhrada za stratu na zárobku v danom prípade patrila vo výške, zistenej po odpočítaní dane z príjmu.

Aj keď odvolací súd súhlasí s námietkou navrhovateľa, že odporkyňa nie je oprávnená znovu posudzovať nárok na náhradu za stratu na zárobku a meniť jej výšku, v danom prípade odporkyňa výšku tejto náhrady, vyplácanej k 31.12.2003 nemenila. Rozhodnutie o tom, že navrhovateľovi od 1.1.2004 patrí úrazová renta v sume 2181,21 € (65 711 Sk) mesačne je v danom prípade reakciou odporkyne na požiadavku navrhovateľa, aby mu náhradu za stratu na zárobku považovanú za úrazovú rentu vyplácala vo vyššej sume, ako mu podľa odporkyne patrila k 31.12.2003 a patrí aj po 31.12.2004. Ak by totiž také rozhodnutie nevydala, zabránila by navrhovateľovi domáhať sa preskúmania jej postupu v konaní pred súdom.

Pokiaľ sa v § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. hovorí o „sume, v akej patrila do 31. decembra 2003“, je v danom prípade potrebné za túto sumu považovať sumu, v akej bola náhrada za stratu na zárobku vyplácaná, lebo výška náhrady, ktorá mu k 31.12.2003 po zdanení patrila, nebola medzi účastníkmi sporná a v súlade s § 260 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa táto náhrada vypláca vo výške, ktorá patrila k 31.12.2003, vypláca aj po tomto dni.

Nemožno pritom stotožňovať úrazovú rentu, priznanú podľa §§ 88 a 89 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorá od 1.1.2004 dani z príjmu nepodlieha, a náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá sa podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. za úrazovú rentu iba považuje, a ktorá dani z príjmu podlieha.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné.

Odporkyňa preto nepochybila, keď rozhodnutím číslo x z 27. júla 2009 vyriekla, že navrhovateľ má nárok na úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 1. januára 2004 v sume 2181,21 € mesačne. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 2 O.s.p.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 O.s.p., lebo navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyni na ich náhradu nárok nevznikol.

34.**ROZHODNUTIE**

Výzva krajského súdu adresovaná žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe a na pripojenie administratívneho spisu spolu s poučením o procesných právach účastníkov konania a aj výzva žalobcovi na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu sú procesné úkony správneho súdu, ktorými nemôže dôjsť k zmene zákonom stanovenej miestnej príslušnosti správneho súdu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. februára 2018, sp. zn. 4Nds /1/2018)

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 11.07.2016, doručenou Krajskému súdu v B. dňa 25.07.2016 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 12. mája 2016, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Dunajská Streda zo dňa 18. decembra 2015, ktorým bola žalobcovi zamietnutá žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky podľa § 59 ods. 12 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov.

2. Krajský súd v B. uznesením č. k. 2S 157/16-24 zo dňa 3. mája 2017, právoplatným dňa 14. júna 2017, podľa § 18 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v T. s odôvodnením, že Krajský súd v B. nie je miestne príslušným na konanie v predmetnej veci, pretože v prvom stupni rozhodovalo Oddelenie cudzineckej polície PZ Dunajská Streda (§ 13 ods. 1 SSP).

3. Krajský súd v T. ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky z dôvodu nesúhlasu so svojou miestnou príslušnosťou. Krajský súd v T. považoval záver Krajského súdu v B., že nie je vo veci miestne príslušným súdom, za nesprávny a zároveň nesúhlasil so svojou miestnou príslušnosťou.

4. Krajský súd v T. vychádzajúc z § 9 ods. 1 v spojení s § 13 ods. 1 SSP potvrdil, že v čase začatia konania boli dané okolnosti určujúce jeho vecnú a miestnu príslušnosť, keďže sídlo orgánu verejnej správy, ktorý rozhodoval v prvom stupni, sa nachádza v obvode tohto súdu.

5. Krajský súd v T. však poukázal na to, že Krajský súd v B. napriek tomu, že zo žaloby vyplývali všetky údaje potrebné k tomu, aby bola správne určená miestna príslušnosť súdu, výzvou zo dňa 12.08.2016 vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe a predloženie administratívnych spisov. Krajský súd v B. realizoval taktiež procesné úkony vo vzťahu k žalobcovi, a to zaslaním výzvy na zaplatenie súdneho poplatku za podanie správnej žaloby dňa 13.12.2016, ktorý žalobca následne uhradil.

6. Na základe vyššie uvedených skutočností dospel Krajský súd v T. k záveru, že Krajský súd v B. procesným postupom (vykonanie procesných úkonov vo vzťahu k účastníkom konania) založil svoju vlastnú vecnú a miestnu príslušnosť na rozhodnutie o podanej správnej žalobe. Z tohto dôvodu mal podľa názoru Krajského súdu v T. Krajský súd v B. pokračovať v konaní až do právoplatného skončenia veci.

7. Krajský súd v T. sa pri svojej argumentácii odvolával aj na rozhodovaciu prax súdov, konkrétne poukazoval na právne závery obsiahnuté v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Nds/6/2016 z 15. januára 2017, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Nds/3/2017 zo dňa 27. januára 2017.

8. Podľa § 9 ods. 1 SSP konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

9. Podľa § 13 ods. 1 SSP miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 18 ods. 2 SSP ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správne súdu.

11. Podľa § 18 ods. 3 SSP ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávanou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v T. postúpená v súlade s § 18 ods. 2 SSP a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v T.

Z o d ô v o d n e n i a :

13. V predmetnom prípade mal Najvyšší súd Slovenskej republiky z predloženého spisového materiálu za preukázané, že Krajský súd v B. potom ako si vyžiadal od žalovaného administratívny spis spolu s vyjadrením k žalobe (vrámci hospodárnosti konania), už disponoval všetkými údajmi potrebnými k správne určeniu miestnej príslušnosti súdu, z ktorých bolo zrejmé, že v zmysle ustanovenia § 13 ods. 1 SSP je miestne príslušným na rozhodnutie krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni. V predmetnom prípade bolo prvostupňovým správnym orgánom Oddelenie cudzineckej polície PZ D. S., ktorého sídlo sa nachádza v obvode Krajského súdu v T., preto bola daná práve miestna príslušnosť súdu v T. S uvedeným konštatovaním sa stotožnil aj Krajský súd v T., ktorý považuje uvedenú skutočnosť rovnako za nespornú.

14. Procesne spornou otázkou sa stali úkony, ktoré v predmetnej veci zrealizoval Krajský súd v B. po podaní žaloby na súd. Z obsahu súdneho spisu bolo najvyšším súdom zistené, že boli zrealizované nasledovné úkony: výzva krajského súdu adresovaná žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe a na pripojenie administratívneho spisu spolu s poučením o procesných právach účastníkov konania a výzva žalobcovi na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené dospel k záveru, že uvedené úkony Krajského súdu v B. majú charakter čisto procesný. Nejde o úkony vo veci samej. Žiadosť súdu na pripojenie samotného administratívneho spisu k súdnemu spisu, je vždy spojená so žiadosťou súdu na vyjadrenie sa žalovaného správneho orgánu k žalobe (aj vrámci hospodárnosti konania) pretože bez podkladového spisu by sa správny orgán už nemohol kvalifikovane vyjadriť k obsahu správnej žaloby. Na strane druhej je potrebné zdôrazniť, že práve obsah administratívneho spisu, ktorý tvorí zväzok listín vrátane rozhodnutí správnych orgánov, slúži súdu na verifikovanie procesných podmienok a na určenie príslušnosti správneho súdu, ak má súd o nej nejasnosti.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keďže sa nestotožnil s argumentáciou Krajského súdu v T.

17. Senát Najvyššieho súdu SR rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

35.

R O Z H O D N U T I E

Odkladný účinok priznaný správnej žalobe zaniká zo zákona najneskôr právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej. V kasačnom konaní už nie je možné priznať odkladný účinok správnej žalobe.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. septembra 2017, sp. zn. 4Asan/8/2017)

1. Krajský súd v B. napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2290/2015 zo dňa 30.07.2015, ktorým žalovaný zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že do výroku doplnil označenie ďalších dotknutých právnych predpisov a okolnosti preukazujúce opakovanosť konania, pokutu ponechal v pôvodnej výške. Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 11.05.2015 Regionálna veterinárna a potravinová správa H. uznala žalobcu zodpovedného za spáchanie správnych deliktov podľa § 28 ods. 2 písm. f/, h/, p/ a § 28 ods. 4 písm. a/ zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách (ďalej len „zákon o potravinách“) a žalobcovi uložila úhrnnú pokutu vo výške 9.000 €.

2. Žalobca podal voči rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, súčasťou ktorej bol aj návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 SSP. Žalobca navrhol, aby Najvyšší súd SR priznal odkladný účinok správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňového správneho rozhodnutia, a to až do právoplatnosti rozhodnutia kasačného súdu o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave.

3. V súvislosti s prípustnosťou podania návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, žalobca uviedol, že aj keď to SSP výslovne neuvádza, tento inštitút musí byť možné aplikovať aj po právoplatnom zamietnutí žaloby, počas konania o kasačnej sťažnosti. Dôvodom pre tento záver je nevyhnutnosť zachovania princípu rovnosti strán, ktorý SSP uvádza ako jeden zo základných princíпов konania v ustanovení § 5 ods. 9. Uvedené podľa žalobcu platí hlavne v oblasti správneho trestania.

4. Žalobca teda mal za to, že ustanovenie § 185 SSP je nevyhnutné vykladať tak, že kasačný súd môže aj po právoplatnom zamietnutí žaloby priznať odkladný účinok právoplatne zamietnutej žalobe, a to až do právoplatného rozhodnutia o kasačnej sťažnosti.

5. V druhostupňovom rozhodnutí bola žalobcovi uložená pokuta za tzv. druhé porušenie zákona o potravinách. Žalobca v tejto súvislosti zdôraznil, že v dôsledku predmetného druhostupňového rozhodnutia majú správne orgány právomoc, v prípade začatia nového správneho konania, udeliť mu tzv. tretiu pokutu podľa § 28 ods. 4 písm. a/ v spojení s § 28 ods. 8 zákona o potravinách, pričom sadzba pre tretiu pokutu je v zmysle §

28 ods. 8 zákona o potravinách od 1.000 000 € do 5.000 000 €. Predmetná pokuta nie je podľa žalobcu v súlade so zásadou primeranosti zakotvenou v Ústave Slovenskej republiky a neumožňuje správnym orgánom zohľadniť individuálne okolnosti konkrétneho prípadu.

6. Vyššie uvedená obava o hrozbe miliónovej pokuty nepredstavuje podľa žalobcu len špekuláciu, ale ide o reálnu hrozbu v praxi. To z dôvodu, že Regionálna veterinárna a potravinová správa H. dňa 15.06.2016 vykonala v prevádzke spoločnosti K. úradnú kontrolu potravín, o ktorej vyhotovila záznam, v ktorom obvinila žalobcu, že uvádzal na trh potraviny nevhodné pre ľudskú spotrebu, t. j. rovnaký nedostatok, ktorý zistil aj žalovaný v prejednávanej veci. Tieto nedostatky teda môžu byť rovnako kvalifikované ako spáchanie správneho deliktu v zmysle § 28 ods. 4 písm. a/ zákona o potravinách. Keďže kontrola začatá dňa 15.06.2016 bola vykonaná menej ako rok po nadobudnutí právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, hrozí žalobcovi, po začatí správneho konania v prípade kontroly začatej dňa 15.06.2016, pokuta minimálne vo výške 1.000 000 €.

7. Hroziaca pokuta vo výške od 1.000 000 € do 5.000 000 € predstavuje podľa žalobcu hrozbu závažného zásahu do majetkových práv spoločnosti K. v.o.s., a teda predstavuje hrozbu závažnej ujmy a hospodárskej a finančnej škody. Žalobca taktiež poukázal na to, že v dôsledku enormnej výšky hroziacej pokuty existuje odôvodnená obava, že by mohol byť ohrozený chod dotknutej prevádzky v H. Uloženie hroziacej pokuty sa môže taktiež prejavíť aj na ochromení dodávateľskej siete dotknutej prevádzky.

8. Žalobca je taktiež presvedčený, že kvôli hroziacej pokute mu hrozí aj závažná nemateriálna ujma. Uloženie a prípadné zaplatenie hroziacej pokuty by bolo pravdepodobne negatívne vnímané zo strany dodávateľov, čo by nepriaznivo ovplyvnilo ich vnímanie spoločnosti K.. ako seriózneho a poctivého odberateľa.

9. Žalovaný sa k podanému návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe nevyjadril.

10. Podľa § 185 SSP, správny súd môže na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok,

a) ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom,

b) ak napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy má podklad v právne záväznom akte Európskej únie, o ktorého platnosti možno mať vážne pochybnosti, a žalobcovi by inak hrozila vážna a nenapraviteľná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore so záujmom Európskej únie.

11. Podľa § 186 ods. 2 SSP odkladný účinok zaniká právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej.

12. Podľa § 188 SSP ak správny súd návrhu žalobcu nevyhoví, uznesením ho zamietne.

13. Podľa § 439 ods. 2 písm. e/ SSP kasačná sťažnosť nie je prípustná proti uzneseniu, týkajúceho sa odkladného účinku žaloby

14. Podľa § 447 ods. 1 SSP kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

Z o d ô v o d n e n i a :

15. Správny súdny poriadok v súvislosti s odkladným účinkom rozlišuje dva inštitúty, a to odkladný účinok správnej žaloby, upravený v § 184 – 189 SSP a odkladný účinok kasačnej sťažnosti upravený v § 446 – 447 SSP.

16. Odkladný účinok môže správny súd priznať správnej žalobe podľa § 185 SSP, výlučne na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného, uznesením, v dvoch prípadoch. Po prvé, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda, finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a zároveň priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Po druhé, ak má napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy podklad v právne záväznom akte Európskej únie, o platnosti ktorého možno mať vážne pochybnosti a žalobcovi by inak hrozila vážna a nenapraviteľná ujma a rovnako súčasne priznanie odkladného účinku nie je v rozpore so záujmom Európskej únie. O návrhu rozhoduje správny súd uznesením, proti ktorému nie je prípustná kasačná sťažnosť § 439 ods. 2 písm. e/. Odkladný účinok správnej žaloby zaniká zo zákona právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej.

17. Z vyššie uvedeného podľa kasačného súdu jednoznačne vyplýva, že o priznaní odkladného účinku správnej žaloby rozhoduje správny súd v rámci konania o správnej žalobe, tj. krajský súd. V prípade, že rozhodnutie vo veci samej už nadobudlo právoplatnosť, ako je tomu i v tomto prípade, a proti takému rozhodnutiu je podaná kasačná sťažnosť, do úvahy prichádza uplatnenie druhého spomínaného inštitútu, a to návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. O návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd. Z ustanovenia § 186 ods. 2 SSP jednoznačne vyplýva, že k zániku odkladného účinku dochádza ex lege právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, resp. môže zaniknúť aj skôr, na základe rozhodnutia súdu, nie však neskôr ako spomínanou právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej. Uvedené ustanovenie jednoznačne vylučuje možnosť priznať odkladný účinok správnej žalobe po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

18. V prejednávanej veci správny súd (Krajský súd v B.) rozhodol rozsudkom č. k. 1S/229/2015-249 zo dňa 09.02.2017. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.05.2017. V súlade s vyššie uvedeným konštatovaním, ako aj v súlade s citovanými ustanoveniami SSP, má kasačný súd za to, že predmetnej správnej žalobe už v tomto štádiu konania odkladný účinok nemožno priznať. Kasačný súd preto z uvedených dôvodov návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe zamietol podľa § 188 SSP.

36.

R O Z H O D N U T I E

Pozastavením výkonu advokácie nedochádza k aktívnemu výkonu povolania a k aktívnemu poskytovaniu právnych služieb, a preto advokátovi zaniká aj povinnosť byť poisteným pre prípad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú poskytovaním právnych služieb, a to bez ohľadu na to, či sa činnosť vykonáva advokátom samostatne, alebo v mene a na účet spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej jediným konateľom a spoločníkom je advokát s pozastaveným výkonom advokácie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2017, sp. zn. 7Sžo/178/2015)

Krajský súd v B. (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 29. mája 2015, č.k. 6S/215/2013-38, podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného zo 6. júna 2013, číslo 60/7/2013, (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým žalovaný rozhodol o vyčiarknutí žalobcu zo zoznamu spoločností s ručením obmedzeným poskytujúcich právne služby a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd mal z obsahu administratívneho spisu preukázané, že listom doručeným žalovanému dňa 22. júla 2011 žalobca žiadal žalovaného o zapísanie do zoznamu spoločností poskytujúcich právne služby vedenom Slovenskou advokátskou komorou, v ktorom uviedol, že spoločnosť začne poskytovať právne služby ku dňu 27. júla 2011. Zároveň týmto dňom prestal poskytovať právne služby vo vlastnom mene a na vlastný účet JUDr. D. L., ktorý sa stal jediným spoločníkom a konateľom žalobcu. Následne listom doručeným žalovanému dňa 24. apríla 2012 žalobca oznámil žalovanému, že odo dňa 16. apríla 2012 vstúpil do štátnozamestnaneckého pomeru a požiadal žalovaného o zapísanie pozastavenia výkonu advokácie do zoznamu advokátov vedeného žalovaným, podľa § 8 ods. 1 písm. a/ zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 586/2003 Z.z.“). Listom z 24. apríla 2012 žalovaný oznámil žalobcovi, že mu dňom 24. apríla 2012 pozastavil výkon advokácie. Žalobcu vyzval, aby si splnil povinnosť ustanoviť za seba počas pozastavenia výkonu advokácie zástupcu z radov advokátov a taktiež žalobcu požiadal o vrátenie advokátskeho preukazu na čas pozastavenia výkonu advokácie, s tým, že mu bude po obnovení výkonu povolania opätovne vydaný. Žalobcu upozornil, že počas pozastavenia výkonu advokácie má platiť za kalendárny rok, vždy do 30. apríla ročne, znížený príspevok na činnosť žalovaného, podľa aktuálnej sadzby ako aj neskrátený príspevok do sociálneho fondu, podľa uznesenia konferencie advokátov o sociálnom fonde z 19. júna 2010. Listom z 2. mája 2012 žalobca oznámil žalovanému meno zástupcu počas pozastavenia výkonu advokácie ako aj údaje o jeho sídle. Následne podaním z 10. mája 2012 žalovaný požiadal žalobcu o oznámenie, či žiada o výmaz spoločnosti zo zoznamu vedeného komorou, na čo žalobca oznámil, že nechce byť vymazaný zo zoznamu, pretože po odpadnutí dôvodu pozastavenia činnosti bude pokračovať vo výkone advokácie.

Krajský súd zo spisu ďalej zistil, že žalovaný upozornil žalobcu na jeho povinnosť uzatvoriť poistenie zodpovednosti za škodu na rok 2013, na čo žalobca reagoval oznámením, že túto povinnosť nemá počas pozastavenia výkonu činnosti a poistenie nezaplatil. Listom z 27. mája 2013 bol žalobca pozvaný na zasadnutie predsedníctva Slovenskej advokátskej komory za účelom prerokovania návrhu na vyčiarknutie žalobcu zo zoznamu spoločností s ručením obmedzeným poskytujúcich právne služby, z dôvodu nezaplatenia poistného pre prípad zodpovednosti za škodu vzniknutej pri poskytovaní právnych služieb. Následne dňa 6. júna 2013 napadnutým rozhodnutím rozhodol žalovaný o vyčiarknutí žalobcu zo zoznamu spoločností s ručením obmedzeným, poskytujúcich právne služby.

Vzhľadom na uvedené krajský súd konštatoval, že predpokladom na to, aby mohla byť zriadená spoločnosť s ručením obmedzeným za účelom poskytovania právnych služieb je okolnosť, že takúto spoločnosť môže založiť len advokát, ktorý je zapísaný v zozname Slovenskej advokátskej komory v súlade s ustanovením § 2 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. Dodal, že kde uvedený zákon upravuje práva a povinnosti advokátov, táto úprava sa vzťahuje aj na tých advokátov, ktorí nekonajú vo vlastnom mene a na svoj vlastný účet, ale vykonávajú svoju činnosť prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej právne služby. Žalobca je advokátom, ktorý vykonával advokátsku činnosť prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným. Je nesporné, že v dobe, kedy mu bol pozastavený výkon advokácie, žalobca nemal uzavretú poistnú zmluvu pre prípad vzniku zodpovednosti za škodu na rok 2013. Výkon advokátskej činnosti v mene spoločnosti žalobcu vykonávala len jedna osoba, jediný konateľ a spoločník, JUDr. D. L., ktorému, počas pozastavenia výkonu činnosti zaniklo oprávnenie poskytovať právne služby, pričom v mene žalobcu nemala žiadna iná osoba za advokátsku kanceláriu žalobcu, okrem JUDr. D. L., oprávnenie na výkon advokátskej činnosti. S poukazom na § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 586/2003 Z.z. krajský súd uviedol, že počas pozastavenia výkonu činnosti zanikla žalobcovi povinnosť podľa § 27 ods. 1 menovaného zákona, spočívajúca v preukázaní uzavretia poistnej zmluvy o poistení svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie. O tom, že žalobca nemal počas pozastavenia výkonu činnosti povinnosť byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu svedčí aj tretia veta predmetného ustanovenia, podľa ktorej: „*Poistenie musí trvať počas celého času výkonu advokácie.*“ Nakoľko teda žalobca v období pozastavenia výkonu činnosti nevykonával advokátsku činnosť, za toto obdobie sa na neho nevzťahuje povinnosť byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu. Ak teda žalovaný požadoval od žalobcu preukázanie skutočností, ktoré nebol podľa zákona povinný plniť, a na základe tohto dôvodu rozhodol o jeho vyčiarknutí zo zoznamu advokátov, žalovaný rozhodol v rozpore so zákonom.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, krajský súd považujúc napadnuté rozhodnutie žalovaného za vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia, toto podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Zároveň žalobcovi, ktorý mal úspech v konaní nepriznal náhradu trov konania, pretože ich náhradu nepožadoval.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný včas odvolanie. Ako odvolací dôvod označil tú skutočnosť, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

S poukazom na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia uviedol, že podľa § 15 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. advokáti môžu na účel výkonu advokácie založiť spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb. Iný predmet podnikania takáto spoločnosť mať nesmie. Konateľmi spoločnosti môžu byť len advokáti a spoločnosť musí byť poistená pre prípad zodpovednosti za škodu, ktorá mohla vzniknúť pri poskytovaní právnych služieb, minimálne s limitom poistného plnenia 1.500.000 € za každého spoločníka. Spoločnosť s ručením obmedzeným, predmetom činnosti ktorej je poskytovanie právnych služieb, je zapísaná v obchodnom registri, konateľom spoločnosti je každý zo spoločníkov, pričom títo sú oprávnení konať v mene spoločnosti samostatne a bez obmedzenia. Údaj o tom, že konateľ spoločnosti má pozastavený výkon advokácie, a ak má spoločnosť len jediného spoločníka a konateľa s pozastaveným výkonom advokácie už nemôže vykonávať predmet svojej činnosti, sa vo výpise z obchodného registra nenachádza. Uviedol, že konanie menom spoločnosti vykonáva konateľ samostatne, pričom koná tak, že k obchodnému menu spoločnosti pripojí svoje meno, profesijné označenie advokát a svoj podpis. Profesijné označenie „advokát“ zostáva nezmenené i tomu, kto má pozastavený výkon advokácie. S poukazom na § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 586/2003 Z.z. žalovaný ďalej konštatoval, že advokátovi s pozastaveným výkonom advokácie nezabíja účasť v spoločnosti s ručením obmedzeným a stále zostáva jej spoločníkom. Uviedol, že z výpisu obchodného registra sa potenciálny príjemca služby nedozvie, že konateľ má pozastavený výkon advokácie a že spoločnosť nemôže poskytovať právne služby. V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným zákon č. 586/2003 Z.z. neviaže povinnosť poistenia výkonu povolania na jeho skutočný výkon, nakoľko túto povinnosť nelimituje konateľmi spoločnosti, ale ju limituje spoločníkmi spoločnosti s ručením obmedzeným. Dodal, že z § 15 ods. 1 menovaného zákona jednoznačne vyplýva, že spoločnosť musí byť poistená pre prípad zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť pri poskytovaní právnych služieb. Dôvod pre uloženie zákonnej povinnosti poistenia i s vyvedením dôsledkov (vyčiarknutie zo zoznamu) spočíva predovšetkým v ochrane potenciálnych príjemcov právnych služieb.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný záverom podaného odvolania skonštatoval, že zákon č. 586/2003 Z.z. nezbavuje spoločnosť povinnosti byť poistenou pre prípad zodpovednosti za škodu v prípade, ak jej jediný spoločník vykonávajúci advokáciu ako konateľ spoločnosti, má pozastavený výkon advokácie.

K odvolaniu sa vyjadril žalobca podaním z 9. júla 2015, poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia na správnosti ktorých i naďalej zotrval. K argumentácii žalovaného súvisiacej s ochranou potenciálnych príjemcov právnych služieb uviedol, že poistná ochrana poskytovaná, resp. garantovaná zákonom č. 586/2003 Z.z. sa vzťahuje výhradne na výkon právnych služieb oprávnenými osobami, t.j. advokátmi, ktorí nemajú pozastavený výkon činnosti. Dodal, že úmyselné protiprávne konanie vo všeobecnosti nie je kryté poistnou zmluvou. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenia Poistnej zmluvy z 10. decembra 2010, číslo x, uzatvorenej medzi W. poisťovňou, a.s. a žalovaným ako hromadnej poistnej zmluvy, ktorá bola platná v čase vzniku sporu a je platná až doteraz. Konkrétne, žalobca poukázal na ustanovenie:

- Článku 4 bod 5 písm. q/ menovanej poisťnej zmluvy, z ktorého vyplýva, že poistenie sa nevzťahuje na „zodpovednosť za škodu vzniknutú. ...z činností, ktorú poistený vykonáva neoprávnene“, a teda je zrejmé, že na prípad, na ktorý sa snažil poukázať žalovaný (neoprávnené poskytovanie právnych služieb) sa vzťahuje výlučka z poistenia

- Článku 3 bod 5 písm. a/ menovanej poisťnej zmluvy, podľa ktorého sa poistenie nevzťahuje na „zodpovednosť za škodu spôsobenú ...v dôsledku úmyselného konania poisteného“ a

- Článku 3 bod 5 písm. q/ menovanej poisťnej zmluvy, podľa ktorého sa poistenie nevzťahuje na „zodpovednosť za škodu vzniknutú ... z ... iného úmyselného protiprávneho konania ...“, z ktorých vyplýva, že ak by žalobca poskytoval v čase pozastavenia výkonu advokácie jeho jediného spoločníka a konateľa právne služby, išlo by o úmyselné protiprávne konanie

a dodal, že na prípad, kedy by žalobca poskytoval právne služby neoprávnene, teda v čase pozastavenia výkonu advokácie jeho jediného spoločníka a konateľa, by sa nevzťahovala poisťná ochrana klientov plynúca z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie.

Záverom podaného vyjadrenia žalobca opätovne skonštatoval správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a navrhol, aby najvyšší súd tento ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalovaného (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP, § 492 ods. 2 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým tento zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný týmto rozhodnutím podľa § 7 ods. 1 písm. h/ zákona č. 586/2003 Z.z. rozhodol o vyčiarknutí žalobcu zo zoznamu spoločností s ručením obmedzeným poskytujúcich právne služby vedeného komorou.

Dôvod vyčiarknutia žalobcu z príslušného zoznamu spočíval v nezaplatení poisťného pre prípad zodpovednosti za škodu vzniknutú pri poskytovaní právnych služieb.

Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril aj pripojený administratívny spis žalovaného, najvyšší súd zistil, že JUDr. D. L., advokát a konateľ spoločnosti t.č. „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s.r.o.“ listom doručeným žalovanému dňa 22. júla 2011, požiadal žalovaného o zápis spoločnosti „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s.r.o.“ do zoznamu spoločností a združení s tým, že uvedená spoločnosť začne poskytovať právne

služby ku dňu 27. júla 2011. Žalovaný listom z 12. septembra 2011, číslo x oznámil žalobcovi zápis do zoznamu spoločností s ručením obmedzeným s obchodným menom „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s.r.o.“, a to ku dňu 27. júla 2011. Jednalo sa o spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej jediným konateľom a spoločníkom bol advokát JUDr. D. L., ktorý navyše týmto dňom stratil možnosť vykonávať advokáciu samostatne, v združení, ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti, alebo ako konateľ inej spoločnosti s ručením obmedzeným (§ 15 ods. 6 zákona č. 586/2003 Z.z.). Následne listom doručeným žalovanému dňa 24. apríla 2012 JUDr. D. L. požiadal žalovaného o zapísanie pozastavenia výkonu advokácie do zoznamu advokátov z dôvodu, že dňom 16. apríla 2012 mu vznikol štátnozamestnanecký pomer na Ministerstve obrany Slovenskej republiky. Žalovaný listom z 24. apríla 2012, číslo x, JUDr. D. L. oznámil pozastavenie výkonu advokácie podľa § 8 ods. 1 písm. a/ zákona č. 586/2003 Z.z., a to ku dňu 24. apríla 2012.

Základnou úlohou súdu bolo predovšetkým posúdiť a vyriešiť otázku, či v prípade pozastavenia výkonu advokácie jediného spoločníka a konateľa žalobcu - JUDr. D. L., má žalobca ako spoločnosť s ručením obmedzeným poskytujúca právne služby povinnosť byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu.

Najvyšší súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu ako aj konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z., advokát môže vykonávať advokáciu

- a/ samostatne,
- b/ v združení spolu s inými advokátmi,
- c/ ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti,
- d/ ako komplementár komanditnej spoločnosti alebo
- e/ ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

Podľa § 15 ods. 1, 2, 3, 6, 8 zákona č. 586/2003 Z.z., advokáti môžu na účel výkonu advokácie založiť spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb (ďalej len "spoločnosť s ručením obmedzeným"). Táto spoločnosť s ručením obmedzeným nesmie mať iný predmet podnikania, jej konateľmi môžu byť len advokáti a musí byť poistená pre prípad zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť pri poskytovaní právnych služieb, minimálne s limitom poistného plnenia 1 500 000 € za každého spoločníka. Na spoločnosť s ručením obmedzeným sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak. Spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť iba advokát.

(2) Advokáti ako konatelia spoločnosti s ručením obmedzeným vykonávajú advokáciu v mene a na účet spoločnosti. Ak výkon advokácie v mene spoločnosti neprípúšťajú v jednotlivých prípadoch osobitné predpisy, 13) advokáciu vykonávajú vo vlastnom mene a na účet spoločnosti.

(3) Konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným je každý zo spoločníkov. Konatelia spoločnosti sú oprávnení konať v mene spoločnosti samostatne a bez obmedzenia.

(6) Advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne, v združení, ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti, alebo ako konateľ inej spoločnosti s ručením obmedzeným.

(8) Na spoločnosť s ručením obmedzeným sa primerane použijú ustanovenia § 18 až 29.

Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z., advokát je povinný pri zápise do zoznamu advokátov a kedykoľvek na písomnú výzvu komory do 30 dní preukázať komore samostatnú poistnú zmluvu o poistení svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie. Limit poistného plnenia v samostatnej poistnej zmluve nesmie byť nižší ako 100 000 €. Poistenie musí trvať počas celého času výkonu advokácie. Ak advokát vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti podľa tohto zákona, povinnosť podľa tohto ustanovenia sa vzťahuje iba na túto spoločnosť.

Podľa § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 586/2003 Z.z., počas pozastavenia výkonu advokácie zaniká povinnosť advokáta podľa § 27 ods. 1.

Podľa § 7 ods. 1 písm. h/ zákona č. 586/2003 Z.z., komora vyčiarkne zo zoznamu advokátov toho, kto nie je poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie;

Podľa § 11 ods. 1 - 3 zákona č. 586/2003 Z.z., proti rozhodnutiu komory o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátov, o vyčiarknutí advokáta zo zoznamu advokátov podľa § 7 ods. 1 písm. b/, d/, f/ až i/ a odsekov 2 a 3 a o pozastavení výkonu advokácie podľa § 8 nie je prípustný opravný prostriedok a toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť jeho doručením; rozhodnutie je preskúmateľné súdom na základe žaloby podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku.

(2) Ak súd zruší rozhodnutie komory o vyčiarknutí advokáta zo zoznamu advokátov, zapíše ho komora do zoznamu advokátov ku dňu právoplatnosti rozhodnutia súdu. Ak súd zruší rozhodnutie komory o pozastavení výkonu advokácie, advokát je oprávnený vykonávať advokáciu odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia rovnako aj pre usadených euroadvokátov, medzinárodných advokátov, zahraničných advokátov, spoločnosti s ručením obmedzeným, verejné obchodné spoločnosti, združenia, komanditné spoločnosti, organizačné zložky zahraničných združení a pre advokátskych koncipientov.

Z citovaného ustanovenia § 12 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. vyplýva, že advokát môže vykonávať advokáciu buď samostatne, v združení spolu s inými advokátmi, ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti, ako komplementár komanditnej spoločnosti alebo ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

V súvislosti s výkonom advokácie prostredníctvom obchodnej spoločnosti (tu spoločnosti s ručením obmedzeným) je potrebné zdôrazniť, že subjektom majúcim oprávnenie na výkon advokácie je osoba advokáta - konateľ'a, pričom samotná spoločnosť s ručením obmedzeným takéto oprávnenie nemá, a teda nie je ani nositeľom advokátskej licencie; predstavuje iba jednu z foriem výkonu advokácie. Konateľom, spoločníkom, prípadne inou osobou určitým spôsobom zainteresovanou na chode spoločnosti (napríklad prokurista, alebo splnomocnený zástupca) môže byť výlučne iba advokát, ktorý koná v mene a na účet spoločnosti (výnimku predstavuje napríklad § 38 a nasl. Trestného poriadku, kedy advokát vykonáva advokáciu vo vlastnom mene a na účet spoločnosti). Spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb, nesmie mať zároveň iný predmet podnikania a musí byť poistená pre prípad zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť pri poskytovaní právnych služieb, a to minimálne s limitom poistného plnenia vo výške 1.500 000 € za každého spoločníka.

V uvedenom prípade sa jednalo o spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej jediným konateľom a spoločníkom bol JUDr. D. L., ktorý mal odo dňa 24. apríla 2012 pozastavený výkon advokácie. Počnúc týmto dňom nebol oprávnený na účet a v mene spoločnosti „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s.r.o.“ vykonávať advokáciu. Keďže zároveň išlo o jednoosobovú spoločnosť, od uvedeného dňa nebolo možné vykonávať advokáciu prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným. Súčasne na tomto mieste považuje najvyšší súd za potrebné poukázať na ustanovenie § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 586/2003 Z.z. z ktorého vyplýva, že počas pozastavenia výkonu advokácie zaniká povinnosť advokáta podľa § 27 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z., upravujúceho práve povinnosť byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu, a to buď formou uzavretia samostatnej poistnej zmluvy, alebo pripojením sa k hromadnej poistnej zmluve uzavretej Komorou v prospech advokátov. Za týmto účelom pod pojmom „výkon advokácie“ treba rozumieť jednu z možných foriem pripadajúcich do úvahy podľa § 12 ods. 1 menovaného zákona č. 586/2003 Z.z. Navyše aplikácia ustanovenia § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 586/2003 Z.z. výlučne len na advokáta vykonávajúceho advokáciu ako fyzická osoba (§ 12 ods. 1 písm. a/) by bola diskriminačná vo vzťahu k tým advokátom, ktorí sa (podobne ako v tomto prípade) rozhodli vykonávať advokáciu nie ako fyzické osoby, ale v mene a na účet spoločnosti s ručením obmedzeným.

Najvyšší súd ďalej poukazuje aj na Uznesenie Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory z 21. januára 2011, číslo 20/1/2011, uverejnené vo Vestníku čiastka 25, z ktorého vyplýva, že za poisteného sa považuje *„ten, kto má nepretržite počas výkonu advokácie uzatvorenú platnú poistnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie a je počas celej doby výkonu advokácie krytý poistným plnením minimálne vo výške zodpovedajúcej najnižšiemu poistnému krytiu určenému hromadnou poistnou zmluvou alebo rozhodnutím predsedníctva Slovenskej advokátskej komory v zmysle § 27 zákona o advokácii.“* Z uvedeného vyplýva, že poistenie musí pokrývať celé obdobie oprávnenia na výkon povolania; nestačí, ak advokát alebo spoločnosť len jednoducho vyhlási, že činnosť v istom období nevykonáva, ale je nevyhnutné minimálne pozastavenie výkonu advokácie.

V súvislosti s námietkou žalovaného, že zákon č. 586/2003 Z.z. neviaže povinnosť poistenia výkonu povolania na jeho skutočný výkon, nakoľko túto povinnosť nelimituje konateľmi spoločnosti, ale spoločníkmi, najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Je potrebné predovšetkým vychádzať z podstaty poistenia ako inštitútu,

účelom ktorého je prípadné krytie škody, ktorá by mohla byť spôsobená potenciálnemu klientovi v rámci výkonu advokácie. Pokiaľ teda jediný konateľ a spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným má pozastavený výkon advokácie, nemá oprávnenie vykonávať advokáciu v mene a na účet spoločnosti. Je síce pravdou, že pozastavenie výkonu advokácie z výpisu z obchodného registra nevyplýva, avšak túto skutočnosť má možnosť si potenciálny klient overiť prostredníctvom internetovej stránky www.sak.sk, na ktorej je verejne dostupný zoznam advokátov, advokátskych spoločenstiev a taktiež zoznam advokátov s pozastaveným výkonom advokácie. Rovnako je potrebné podotknúť, že z poistného krytia je vylúčené konanie majúce znaky hrubej nedbanlivosti, respektíve úmyselného konania. Pokiaľ by advokát vykonával advokáciu v mene a na účet spoločnosti i napriek tej skutočnosti, že tento má pozastavený výkon advokácie, prípadne spôsobená škoda potenciálnemu klientovi by poistnou ochranou krytá nebola.

Nakoľko teda počas pozastavenia výkonu advokácie nedochádza k aktívnemu výkonu povolania a k aktívnemu poskytovaniu právnych služieb, potom zaniká aj povinnosť byť poistený pre prípad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú poskytovaním právnych služieb, a to bez ohľadu na to, či sa činnosť vykonáva advokátom samostatne, alebo v mene a na účet spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej jediným konateľom a spoločníkom je advokát s pozastaveným výkonom advokácie.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd rovnako ako krajský súd vo svojom rozsudku dospel k právnenému záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil (§ 250ja ods. 3 veta druhá OSP, v spojení s § 246c ods. 1, s § 219 ods. 1, 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd v zmysle § 250k ods. 1 OSP, v spojení s § 224 ods. 1 OSP za použitia § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP. Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že úspešný žalobca si v tomto konaní náhradu trov konania neuplatnil a žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

37.

R O Z H O D N U T I E

Z ustanovení Správneho súdneho poriadku, ako i z jeho dôvodovej správy vyplýva, že vecami azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia sa rozumie príslušné rozhodovanie orgánov verejnej správy podľa zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ostatné rozhodnutia alebo opatrenia vydané orgánmi verejnej správy v zmysle uvedených zákonov sa preskúmavajú na základe všeobecnej správnej žaloby, a preto i súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia o udelenie prechodného pobytu na účely podnikania je potrebné subsumovať pod režim všeobecnej správnej žaloby.

Miestna príslušnosť krajského súdu sa v týchto prípadoch určuje tak, že miestne príslušným je krajský súd, v obvode ktorého má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodoval v prvom stupni (ustanovenie § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku), a teda na konanie nebude príslušný kauzálny správny súd.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2018, sp. zn. 6Nds/13/2017)

1. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 4Sa/20/2017-19 z 12. októbra 2017, právoplatným dňa 30. októbra 2017, postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Košiciach s poukazom na ust. § 17 písm. b) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) z dôvodu, že na konanie o správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia je kauzálny príslušný Krajský súd v Košiciach pre obvody Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Žiline.

2. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Prešov z 30. mája 2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) vo veci zamietnutia žiadosti žalobcu o udelenie prechodného pobytu na území Slovenskej republiky za účelom podnikania podľa ust. § 33 ods. 6, písm. e) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o pobyte cudzincov“).

3. Krajský súd v Košiciach, ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pretože nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou. Svoj nesúhlas s poukazom na ust. § 17 písm. b) SSP a právnu úpravu konania vo veciach azylu (zákon č. 480/2002 Z.z. o azyle), zaistenia (§88 a 88a zákona o pobyte cudzincov) a administratívneho vyhostenia (§77-87 zákona o pobyte cudzincov) uviedol, že správnu žalobou žalobca napadol rozhodnutie žalovaného, ktorým zmenil výrok prvostupňového rozhodnutia tak, že z neho vypustil, cit.: „v zmysle ustanovenia § 33 ods. 6, písm. c) a §33

ods. 6, písm. g) zákona o pobyte cudzincov“ s tým, že v ostatných častiach rozhodnutie potvrdil a odvolanie zamietol.

4. Podľa názoru Krajského súdu v Košiciach sa predmetné rozhodnutie netýka konania vo veci administratívneho vyhostenia podľa prvej hlavy štvrtej časti zákona o pobyte cudzincov, preto nesúhlasil so svojou kauzálnou príslušnosťou.

5. Podľa § 13 ods. 1 SSP miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

7. Podľa § 206 ods. 1 SSP vecami azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy podľa predpisov upravujúcich azyl a pobyt cudzincov.

8. Podľa § 207 ods. 2 SSP pod rozhodnutiami alebo opatreniami vo veciach azylu podľa odseku 1 sa rozumejú rozhodnutia alebo opatrenia týkajúce sa azylu, doplnkovej ochrany, dočasného útočiska a odovzdania do iného štátu, ktorých vydanie umožňuje osobitný predpis.

9. Podľa § 221 ods. 1 SSP žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

10. Podľa § 321 SSP žalobca sa môže správnu žalobou domáhať preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia týkajúceho sa administratívneho vyhostenia vydaného podľa osobitného predpisu.

11. Podľa § 18 ods. 2 SSP ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správne súdu.

12. Podľa § 18 ods. 3 SSP ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštalácie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávanou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Košiciach postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Prešove.

Z o d ť o v o d n e n i a :

14. Najvyšší súd pri rozhodovaní vychádzal z účelu osobitnej žaloby vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia (ust. § 206 a nasl. SSP). Z predmetných ustanovení Správneho súdneho poriadku, ako aj z dôvodovej správy vyplýva, že vecami azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia sa rozumie príslušné rozhodovanie orgánov verejnej správy podľa zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a zákona o pobyte cudzincov. S odkazom na znenie generálnej klauzuly vymedzenej v čl. 46 ods. 2 ústavy sa súčasne z ochrany poskytovanej správnym súdnictvom nevyňalo žiadne rozhodnutie alebo opatrenie vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia. Ostatné rozhodnutia alebo opatrenia vydané orgánmi verejnej správy podľa zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov sú preto preskúmané na základe všeobecnej správnej žaloby.

15. Najvyšší súd vo vzťahu k osobitnému režimu konania vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia konštatuje, že nepôjde o akékoľvek veci týkajúce sa azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, ale len o tie inštitúty, ktoré sú následne zužujúco vymedzené vo vzťahu k azylu v § 207 ods. 2 SSP, a vo vzťahu k zaisteniu a administratívne vyhosteniu v § 221 a 231 SSP. Zákonnosť zostávajúcich vecí týkajúcich sa pobytu cudzincov (napr. práve rozhodnutia vzťahujúce sa na pobyt) budú preskúmané v rámci konania o všeobecnej správnej žalobe.

16. Nakoľko v prejednávanej veci je predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie žalovaného vo veci žiadosti žalobcu o udelenie prechodného pobytu na účely podnikania, správny súd pri rozhodovaní o správnej žalobe bude vychádzať zo všeobecných ustanovení o všeobecnej správnej žalobe (§ 177 a nasl. SSP) po splnení podmienok pre toto konanie. Miestna príslušnosť sa potom určuje podľa ust. § 13 ods. 1 SSP, keď na konanie je miestne príslušný krajský súd, v obvode ktorého má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodoval v prvom stupni, t.j. Krajský súd v Prešove. Inými slovami na konanie a rozhodovanie o predmetnej žalobe žalobcu nebude kauzálne príslušný Krajský súd v Košiciach.

17. Podľa § 25 ods. 1 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

18. Podľa § 44 ods. 3 CSP na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

19. Podľa § 46 ods. 1 CSP senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

20. Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá SSP a § 44 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 46 ods. 1 CSP, v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k SSP, z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písmeno b) SSP vo veciach uvedených v § 11 písm. a) - f) SSP t.j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v §

18 ods. 3 SSP, čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

21. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011) tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

38.

R O Z H O D N U T I E

Ustanovenie § 5 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov je kogentného charakteru, a preto nie je povinnosťou katastrálneho orgánu prerušiť katastrálne konanie a vyzývať jeho účastníkov na doplnenie alebo opravu zmluvy, pretože správny orgán nielenže nemá povinnosť, ale ani oprávnenie nahrádzať vôľu účastníkov zmluvy, keďže ide o chýbajúce podstatné náležitosti zmluvy a došlo by k hmotnoprávnemu zásahu do samotnej podstaty zmluvy. V takomto prípade nie je možné vzniknutý nedostatok zmluvy zhojiť výzvou na jej doplnenie alebo opravu alebo dodatočne ho konvalidovať dodatkom k zmluve, a preto ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu s účinkami ex tunc, na ktorú musí katastrálny orgán prihliadnuť ex offo a návrh na vklad vlastníckeho práva z predmetnej zmluvy zamietnuť.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2018, sp. zn. 6Sžr/20/2017)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v B. (ďalej len „krajský súd“) podľa §250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodnutie odporcu ako vecne správne potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal a zároveň zaviazal navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podanie opravného prostriedku v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Sžr/124/2014-176 zo dňa 24. augusta 2016 potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania v zmysle §224 ods. 1 v spojení s §250l ods. 2 a §250k ods. 1 O.s.p. Po podaní ústavnej sťažnosti navrhovateľkou Ústavný súd Slovenskej republiky vydaným nálezom č. k. I. ÚS 132/2017-42 zo dňa 10. mája 2017, doručeným najvyššiemu súdu dňa 10. júla 2017, konštatoval, že právo navrhovateľky, resp. sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava“), základné právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základné právo na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli postupom najvyššieho súdu porušené. Vyššie uvedený rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň zaviazal najvyšší súd na zaplatenie trov konania v sume 459,33 € do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

V predmetnom náleze ústavný súd vychádzal predovšetkým z toho, že súd v rámci svojho procesného postupu nedoručil dva písomné podania, ktoré boli doručené krajskému súdu dňa 27. októbra 2014, a to vyjadrenie k odvolaniu z 24. októbra 2014 podané odporcom a písomné podanie X. Y. z 24. októbra 2014, ktoré boli doručené na najvyšší súd dňa 30. októbra 2014. Najvyšší súd preto pristúpil k opätovnému prejednaniu a rozhodnutiu vo veci.

Predmetom súdneho konania je odvolanie navrhovateľky zo dňa 20. augusta 2013 podané proti rozhodnutiu odporcu zo 16. júla 2013, ktorým odporca zamietol návrh navrhovateľky na vklad vlastníckeho práva z darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 13. februára 2013 do katastra nehnuteľností týkajúceho sa nehnuteľností zapísaných na LV č.x, k.ú. x N. M., okres B..

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že v danom prípade sa súd musel vysporiadať s námietkou navrhovateľky o tom, či odporca bol oprávnený posudzovať darovaciu zmluvu aj z hľadiska zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“ alebo „bytový zákon“) (§ 5) alebo bol pri posudzovaní predmetnej darovacej zmluvy ju oprávnený posudzovať len podľa zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“) (§ 42). S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžo/177/2008 uviedol, že odporca sa správne zaoberal pri posudzovaní zákonných náležitostí predloženej darovacej zmluvy aj tým, či sú splnené zákonné podmienky povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe tejto zmluvy a keďže predmetom prevodu vlastníctva na základe predloženej darovacej zmluvy bol byt, potom odporca bol povinný posudzovať náležitosti darovacej zmluvy aj podľa zákona o vlastníctve bytov. Po preskúmaní darovacej zmluvy odporca zistil, že darovacia zmluva neobsahuje všetky taxatívne vymedzené náležitosti v § 5 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov, a preto správne rozhodol, že nie je spôsobilá na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

Ďalej krajský súd uviedol, že v konaní o povolenie vkladu boli zistené nedostatky darovacej zmluvy takého charakteru, že ich nebolo možné odstrániť podľa § 42 ods. 4 katastrálneho zákona, nakoľko nešlo o chyby v písaní a počítaní, ani o zrejmu nesprávnosť. Nedostatky darovacej zmluvy, ktorá neobsahovala všetky zákonné náležitosti uvedené v § 5 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov nebolo možné odstrániť ani dodatkom k darovacej zmluve, nakoľko išlo o podstatné náležitosti zmluvy a nielen o jej prílohu (§ 40 ods. 4 katastrálneho zákona). Nedostatky predmetnej darovacej zmluvy podľa krajského súdu mali taký charakter, že darovaciu zmluvu nebolo možné pokladať za vkladu schopnú listinu v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, keďže nespĺňala podmienky v zmysle § 5 ods. 1 písmeno a), c), f), g), h) zákona o vlastníctve bytov. Taktiež samotná daryňa podľa názoru krajského súdu už pred vydaním preskúmaného rozhodnutia zaslala odporcovi písomnosť, z ktorej obsahu vyplýva, že od predmetnej darovacej zmluvy odstúpila a tento svoj postoj potvrdila aj v priebehu súdneho konania, a preto prípadné doplnenie darovacej zmluvy o všetky zákonné náležitosti vymedzené v § 5 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov by neprichádzalo do úvahy.

Krajský súd skonštatoval, že odporca rozhodol o návrhu na vklad predloženej darovacej zmluvy do katastra vecne správne. Zároveň súd posúdil odvolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci) navrhovateľky voči rozhodnutiu odporcu a uviedol, že tento nie je dôvodný a nestotožňuje sa s ním. Poukázal na to, že v zmysle katastrálneho zákona (§ 31) príslušná správa katastra (okresný úrad - katastrálny odbor) preskúmava okrem platnosti zmluvy aj to, či je úkon urobený v predpísanej forme, či sú prejavy vôle hodnoverné, dostatočne určité a zrozumiteľné a či zmluvná voľnosť, prípadne právo nakladať s dotknutou nehnuteľnosťou nie je obmedzené. Uviedol, že vkladové konanie predstavuje rozhodovací proces, pri ktorom správny orgán musí posudzovať na základe predložených písomných podkladov všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

Výsledkom rozhodovacieho procesu správneho orgánu je potom následné rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad. Uzavrel, že bolo povinnosťou odporcu posúdiť uzatvorenú darovaciu zmluvu a ak dospel k záveru, že nie je vkladu schopná, musel návrh na vklad zamietnuť.

K presvedčeniu navrhovateľky o tom, že uzatvorením predmetnej darovacej zmluvy sa stala výlučnou vlastníčkou darovaného bytu krajský súd považoval za potrebné uviesť, že to tak nie je, nakoľko inštitút vkladu má konštitutívny charakter, čo znamená, že zmluvné vecné práva k nehnuteľnostiam vznikajú až právoplatnosťou vkladu do katastra, k čomu v danom prípade nedošlo.

Záverom krajský súd uviedol, že odporca rozhodol o návrhu na vklad predloženej darovacej zmluvy do katastra vecne správne, jeho rozhodnutie je riadne odôvodnené a vychádza z riadne zisteného skutkového stavu veci odporcom, ktorý vyvodil správny právny záver, a preto preskúmané rozhodnutie podľa § 250q ods. 2 O.s.p. ako vecne správne a súladné s príslušnými zákonnými ustanoveniami potvrdil.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a v konaní neúspešnej navrhovateľke ich náhradu nepriznal s odôvodnením, že účastníčka konania si náhradu trov konania neuplatnila a odporcovi v správnom súdnictve právo na náhradu trov konania zásadne neprináleží.

Nakoľko navrhovateľka nebola v konaní úspešná, stala sa poplatníkom v zmysle § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“), podľa ktorého poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný. V danom prípade nie je navrhovateľka osobne oslobodená od platenia súdneho poplatku (ani predmetné konanie nie je vecne oslobodené), a preto jej krajský súd uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok 35 € podľa položky č. 10 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov - prílohy zákona č. 71/1992 Zb. na účet konajúceho súdu.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Vo svojom odvolaní navrhovateľka poukázala na doplnenie dôkazov zo dňa 3. mája 2014, v ktorom uviedla, že žalovaný nezákonne zamietol vykonať zápis, pričom poukázala na ustanovenia § 79d a § 79e katastrálneho zákona. Podľa navrhovateľky predmetné ustanovenia vylúčili posudzovanie návrhu na vklad podľa bytového zákona (§ 5 a § 16), nakoľko katastrálny zákon sa stal účinný o dva roky neskôr ako bytový zákon, preto skutočnosť, že tento zákon vylúčil posudzovanie návrhu na vklad podľa bytového zákona, je tým podľa názoru navrhovateľky nespochybniteľná.

Ďalej uviedla, že odporcovi tak vznikla povinnosť posudzovať v konaní návrh na vklad zo zmluvy o prevode bytu a nebytového priestoru len podľa katastrálneho zákona, ktorý v ustanoveniach § 42 ods. 1 a 2 označuje, kedy je zmluva spôsobilá na zápis, a to aj napriek tomu, že by zmluva obsahovala náležitosti podľa bytového zákona, odporcovi vznikla povinnosť posudzovať ju už len podľa katastrálneho zákona.

Záverom navrhovateľka uviedla, že na základe uvedeného krajský súd nesprávne a chybné vec posúdil. Okolnosť, že krajský súd v odôvodnení rozsudku citoval aj vyjadrenie účastníkov X a Y považuje za bezpredmetnú a nebude sa k tomu vyjadrovať s poukazom na skutočnosť, že odporcom v odvolacom konaní je Okresný úrad, katastrálny odbor a ich vyjadrenie nemá právny vplyv na posúdenie veci samej.

K podanému odvolaniu sa vyjadril odporca vo svojom vyjadrení z 21. októbra 2014, v ktorom poukázal na predkladaciu správu z 5. decembra 2013, v ktorej sa vyjadril k obsahu odvolacej námietky. Uviedol, že nakoľko vlastnícke právo k bytu vzniká na základe právoplatného rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a zmluva neobsahuje taxatívne určené náležitosti podľa špeciálneho zákona o vlastníctve bytov, nie je uzavretá v súlade so zákonom a nie je preto vkladu schopnou listinou.

K odvolaniu sa vyjadrila aj zúčastnená osoba vo vyjadrení zo dňa 24. októbra 2014, kde k meritu odvolania uviedla, že ide o zrejmy nesprávny výklad ustanovení § 79d a § 79e katastrálneho zákona, ktorých význam nie je v tom, že už začaté konania o návrhu na vklad sa budú posudzovať iba podľa katastrálneho zákona. Zákonodarca mal na mysli, že posudzovanie zápisov vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam sa nebude posudzovať podľa predchádzajúcich právnych predpisov o zápise vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, napr. zákona č. 52/1966 Zb. alebo zákona č. 265/1992 Zb. Uviedol, že nevyhnutnosť splnenia všetkých ostatných zákonných ustanovení vzťahujúcich sa k nadobudaniu vlastníckych práv k bytom a nebytovým priestorom, a teda aj ustanovenia zákona č. 182/1993 Z.z., menovanými prechodnými ustanoveniami samozrejme zostáva nedotknutá aj po nadobudnutí účinnosti katastrálneho zákona.

Podľa názoru zúčastnenej osoby ustanovenia § 79d a § 79e sú ustanoveniami prechodnými, vzťahujúcimi sa na konania o návrhu na vklad zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu a zo zmluvy o prevode vlastníctva nebytového priestoru začaté do účinnosti katastrálneho zákona 1. januára 1996 (tretí oddiel štvrtej časti 1. januára 1998). Navrhovateľka podala návrh na vklad 19. júna 2013 po nadobudnutí účinnosti katastrálneho zákona, takže prechodné ustanovenia sú pri ich ľubovoľnom obsahu pre návrh na vklad podaný navrhovateľkou irelevantné. Zmyslom prechodných ustanovení vo vzťahu k prevodu bytov a nebytových priestorov nie je vyradenie bytového zákona z činnosti, ale potvrdenie, že okrem toho, čo musí byť pri prevode bytu alebo nebytového priestoru splnené podľa bytového zákona, je treba dodržať aj ustanovenia katastrálneho zákona. Ďalej uviedla, že v tomto období bol byt a nebytový priestor kodifikovaný ako nehnuteľnosť (v predchádzajúcom období byt nebol nehnuteľnosťou). Z toho pramenila potreba začleniť aj byty a nebytové priestory pod jurisdikciu novovzniknutého katastrálneho zákona. Preto navrhla rozsudok krajského súdu potvrdiť.

K vyjadreniam odporcu a zúčastnenej osoby sa stručne vyjadrila navrhovateľka vo svojom písomnom podaní zo dňa 24. januára 2018, v ktorom zopakovala, že odporca je povinný posudzovať návrh na vklad zmluvy o prevode vlastníctva bytu podľa § 42 ods. 2 katastrálneho zákona a podľa náležitostí v ňom uvedených. Zmluva predložená navrhovateľkou podľa jej názoru obsahuje predmetné náležitosti, a tak je spôsobilá na zápis.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu, rozhodnutie odporcu, ako aj vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľky a konanie predchádzajúce vydaniu rozhodnutia odporcu, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) s rešpektovaním právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky; odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú súdy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je právnym štátom. Neoddeliteľným atribútom právneho štátu je právna istota a spravodlivosť (pozri nálezy Ústavného súdu SR napr. I. ÚS 17/99, I. ÚS 54/02).

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Z citovaných ustanovení ústavy vyplýva, že v právnom štáte sa orgánu verejnej moci neponecháva na úvahu, či uplatní kompetenciu, ktorú mu priznáva ústava alebo zákon. Preto je povinnosťou každého orgánu verejnej moci konať, uplatniť svoju kompetenciu vždy, v celom rozsahu a včas.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 4 ods. 1 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam sa do katastra zapisujú vkladom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len „vklad“), záznamom práv k nehnuteľnostiam do katastra (ďalej len „záznam“) a poznámkou o právach k nehnuteľnostiam v katastri (ďalej len „poznámka“).

Podľa § 28 ods. 1 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 sa zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 28 ods. 3 katastrálneho zákona právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra o jeho povolení.

Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

Podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona ak sú podmienky na vklad splnené, správa katastra vklad povolí; inak návrh zamietne.

Podľa § 42 ods. 2 katastrálneho zákona zmluva, verejná listina alebo iná listina obsahujú označenie

a) účastníkov práv k nehnuteľnostiam; ak ide o fyzickú osobu, meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a miesto trvalého pobytu, ak ide o právnickú osobu, názov, sídlo a identifikačné číslo, ak ho má pridelené, prípadne iné identifikačné údaje,

b) právneho úkonu a jeho predmet, miesto a čas právneho úkonu,

c) nehnuteľnosti podľa katastrálneho územia, pozemku podľa parcelného čísla evidovaného v súbore popisných informácií, pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ alebo parcela registra „E“, druhu pozemku a výmery pozemku, súpisného čísla stavby a parcelného čísla pozemku, na ktorom je stavba postavená, čísla bytu alebo nebytového priestoru, čísla poschodia, čísla vchodu a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na pozemku, prípadne na príslušnom pozemku, súpisného čísla stavby a parcelného čísla pozemku, na ktorom je dom postavený; ak je nehnuteľnosť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov, uvádza sa i podiel vyjadrený zlomkom k celku.

Podľa § 42 ods. 4 katastrálneho zákona ak zmluva po podaní návrhu na vklad obsahuje chyby v písaní alebo počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti, vykoná sa jej oprava dodatkom k zmluve alebo doložkou na zmluve, ak s tým účastníci súhlasia. V doložke sa uvedie nesprávnosť, správne znenie s vyznačením dátumu vykonania opravy, podpisy účastníkov zmluvy, ako aj podpis konajúceho zamestnanca a odtlačok okrúhlej pečiatky.

Podľa § 79d katastrálneho zákona začaté konanie o návrhu na vklad zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu a zo zmluvy o prevode vlastníctva nebytového priestoru podľa osobitného predpisu podané do nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa posudzujú a dokončia podľa tohto zákona.

Podľa § 79e katastrálneho zákona konanie o návrhu na vklad zo zmluvy o prevode bytu a nebytového priestoru do vlastníctva podľa osobitného predpisu začaté do nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa posudzujú a dokončí podľa tohto zákona.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov zmluva o prevode vlastníctva bytu a zmluva o prevode vlastníctva nebytového priestoru v dome musí byť písomná a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

a) popis bytu alebo nebytového priestoru v dome a príslušenstva bytu, vymedzenie polohy bytu alebo nebytového priestoru v dome označením čísla bytu, čísla vchodu a opisom nebytového priestoru, určenie rozsahu podlahovej plochy a vybavenia bytu a nebytového priestoru v dome,

c) určenie a popis spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, príslušenstva a príľahlého pozemku a prípadné určenie, ktoré spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu, časti príslušenstva a príľahlého pozemku užívajú len niektorí vlastníci bytov a niektorí vlastníci nebytových priestorov,

f) zistenie technického stavu bytu a nebytového priestoru podľa znaleckého posudku s uvedením opráv, ktoré treba nevyhnutne vykonať v najbližších dvanástich mesiacoch, ak o to nadobúdateľ bytu alebo nebytového priestoru požiada,

g) vyhlásenie nadobúdateľa bytu alebo nebytového priestoru v dome o pristúpení k zmluve o spoločenstve vlastníkov alebo k zmluve o výkone správy,

h) úpravu práv k zariadeniam civilnej ochrany, ak sú také objekty v dome, po predchádzajúcom súhlase príslušných orgánov.

Podľa § 125 ods. 1 Občianskeho zákonníka osobitný zákon upravuje vlastníctvo k bytom a nebytovým priestorom.

Odvolaací súd vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci opätovne dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že správny orgán v danom prípade postupoval v súlade s citovanou právnou úpravou, vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v odôvodnení rozhodnutia uviedol dôvody, na základe ktorých v danej veci rozhodol a s námietkami navrhovateľky sa náležite zaoberal. Zároveň sa krajský súd vecne správne a dostatočne vysporiadal so všetkými vznesenými námietkami v podanom odvolaní. Odvolaací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa len nasledujúce dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

V predmetnej právnej veci predmetom preskúmvacieho konania bol postup a rozhodnutie odporcu, ktorým zamietol návrh na vklad do katastra nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. N. M., zapísaných na LV č. x a to byt č. x na x. poschodí, domu na ul. x, súpisné číslo domu x, postaveného na pozemku registra C KN parcelné číslo x v 1/1, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, spoločných zariadeniach, príslušenstve domu súpisné číslo X postaveného na pozemku registra C KN parcelné číslo x patriaci k bytu číslo x na x. poschodí domu vo veľkosti x, spoluvlastnícky podiel na pozemku registra C KN, parcela číslo x, zastavané plochy a nádvoria o výmere 366 m², parcela číslo x, zastavané plochy a nádvoria o výmere 266 m², parcela číslo x, zastavané plochy a nádvoria o výmere 349 m², parcela číslo x, zastavané plochy a nádvoria o výmere 369 m² patriaci k bytu číslo x na x. poschodí domu vo veľkosti x, a to v súlade s ustanovením § 31 ods. 3 katastrálneho zákona.

Predmetom vkladového konania bola darovacia zmluva zo dňa 13. februára 2013, ktorou X ako daryňa darovala vyššie uvedený byt navrhovateľke, ktorá ho ako obdarovaná prijala. Správny orgán pri

posudzovaní spôsobilosti zavkladovania darovacej zmluvy zo dňa 13. februára 2013 do katastra nehnuteľností správne postupoval pri posudzovaní náležitostí darovacej zmluvy podľa katastrálneho zákona a zákona o vlastníctve bytov, ktorý ako špeciálny zákon upravuje vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom a na ktorého použitie odkazuje Občiansky zákonník.

V prvom rade odvolací súd zdôrazňuje, že oba písomné podania, a to vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 24. októbra 2014 podané odporcom a tiež písomné podanie x zo dňa 24. októbra 2014, doručil najvyšší súd navrhovateľke dňa 24. januára 2018 a podanie zúčastnenej osoby v plnom znení dňa 1. februára 2018.

Odvolací súd k hmotnoprávnej stránke veci ďalej zotrval na svojom právnom názore vyjadrenom už v zrušenom rozhodnutí č. k. 3Sžr/124/2014-176 zo dňa 24. augusta 2016, nakoľko nenašiel dôvod, pre ktorý by sa odchyľil od prijatých právnych záverov a to ani s prihliadnutím na argumenty navrhovateľky uvedené v podanej ústavnej sťažnosti.

Senát najvyššieho súdu uvádza, že inštitút vkladu je založený na základe konštitutívnosti, ako správne uviedol aj krajský súd, čo znamená, že zmluvné práva k nehnuteľnostiam vznikajú, menia sa a zanikajú vkladom do katastra. Správa katastra je ako orgán štátnej správy súčasťou výkonnej moci štátu a je v jej kompetencii rozhodovať, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu práv k nehnuteľnostiam do katastra na základe vkladu práv k nehnuteľnostiam. Na konanie o povolenie vkladu je miestne príslušná tá správa katastra, v ktorej obvode sa nachádza nehnuteľnosť. Vkladové konanie ako návrhové správne konanie sa začína na návrh účastníka konania, pričom katastrálny zákon zakotvuje obligatórne náležitosti návrhu, ktoré má účastník vkladového konania spolu s návrhom na povolenie vkladu predložiť. V priebehu vkladového konania správny orgán posudzuje podstatné náležitosti listín aj podľa príslušného zmluvného typu a to z hľadiska kritérií, ktoré sú uvedené v § 31 ods. 1 katastrálneho zákona a predmetnú zmluvu posudzuje aj v intenciách § 42 ods. 1, 2 uvedeného zákona. V prípade vlastníctva bytu je nutné zmluvu posudzovať aj podľa špeciálneho zákona, v tomto prípade zákona o vlastníctve bytov, ktorý precízne formuluje požiadavky na náležitosti zmluvy o prevode vlastníctva, ktorej predmetom je byt.

Vkladové konanie predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom okresný úrad ako správny orgán na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a § 42 ods. 1 a 2 a 3 posudzuje všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu, v danom prípade aj podľa ustanovení zákona o vlastníctve bytov. Výsledkom tohto rozhodovacieho procesného postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad.

K odvolacej námietke navrhovateľky týkajúcej sa použitia ustanovení § 79d a § 79e katastrálneho zákona odvolací súd konštatuje, že uvedená námietka nebola predmetom podaného opravného prostriedku a uplatnená žalobkyňou bola až v jej podaní zo dňa 3. mája 2014, doručenom krajskému súdu dňa 5. mája 2014, teda po uplynutí lehoty 30 dní na doručenie opravného prostriedku v zmysle ustanovenia § 250m ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250h ods. 1 O.s.p.

Podľa ustanovenia § 250l ods. 2 O.s.p., pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a O.s.p.

V zmysle ustanovenia § 250h ods. 1 O.s.p., ktoré sa primerane použije, rozšírenie rozsahu napadnutia rozhodnutia správneho orgánu znamená nielen rozšírenie žaloby na ďalšie výroky napadnutého rozhodnutia, ale aj vytýkanie ďalšieho rozporu so zákonom alebo uvedenie ďalšieho porušenia práv žalobcu. S poukazom na zásadu koncentrácie konania, súd nemôže preskúmať správne rozhodnutie nad rámec žalobcom v žalobe vymedzeným. Ide o zásadu *iudex ne eat petita partium* (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorá vyplýva z ustanovenia § 249 ods. 2 O.s.p., a súd musí túto zásadu aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúma na základe podanej žaloby zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Výnimku z tejto zásady predstavujú veci, v ktorých súd zistil, že žalobou napadnuté rozhodnutie trpí takými vadami, ku ktorým musí súd prihliadnuť bez ohľadu na to, či žaloba takýto nedostatok rozhodnutia namietala (§ 250j ods. 2 O.s.p.), o čo vo vzťahu k odvolacej námietke navrhovateľky nejde. Preto krajský súd nebol povinný zaoberať sa podanou námietkou a správne na ňu neprihliadal.

Odvolací súd aj napriek tomu uvádza, že ak by aj bola uplatnená táto námietka včas, neobstála by, nakoľko ako správne uviedol odporca, ide o prechodné ustanovenia určujúce, podľa akých právnych predpisov sa dokončia konania o návrhu na vklad zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu a zo zmluvy o prevode vlastníctva nebytového priestoru podľa osobitného predpisu, ktorých návrhy boli podané do nadobudnutia účinnosti katastrálneho zákona. Z uvedeného vyplýva, že predmetné ustanovenia nevyklúčujú použitie zákona o vlastníctve bytov na prevod vlastníctva k bytu a nebytovému priestoru, ale len uvádzajú, že aj takéto konania sa dokončia podľa katastrálneho zákona. Odkaz na osobitný predpis, ktorým je zákon o vlastníctve bytov (§ 5 a § 16) iba presnejšie určuje charakter týchto prevodov, resp. o aké prevody ide. Uvedené prechodné ustanovenia sa teda vzťahujú na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti katastrálneho zákona, pričom v predmetnej právnej veci sa konanie nezačalo pred nadobudnutím účinnosti katastrálneho zákona, ale až počas jeho účinnosti, a preto sa na dané konanie ani nevzťahujú.

Najvyšší súd považuje za potrebné vyjadriť sa k navrhovateľkou uvádzanej prekvapivosti už zrušeného rozhodnutia najvyššieho súdu v predmetnej právnej veci a k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/191/2010 zo dňa 24. novembra 2010. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd dospel k záveru, že správa katastra nepostupovala správne, keď zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy, pre chýbajúce náležitosti uvedené v § 31 ods. 1 katastrálneho zákona a preto mala konanie prerušiť podľa § 31a písm. c) katastrálneho zákona. V tomto smere sa súdu javilo rozhodnutie ako predčasné. Z predmetného rozsudku vyplýva, že v darovacej zmluve chýbala nielen náležitosť vyplývajúca zo samotného § 31 ods. 1 katastrálneho zákona (určenie spoluvlastníckeho podielu), avšak okrem tejto aj ostatné náležitosti vyplývajúce z § 5 ods. 1 bytového zákona, na základe čoho správa katastra považovala predmet prevodu za neurčitý. Odvolací súd považoval postup správy katastra za nesprávny a konštatoval, že ak písomné vyhotovenie zmluvy, verejnej listiny alebo inej listiny obsahuje chyby v písaní alebo počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti, pre ktoré je nezrozumiteľné alebo neurčité, prípadne ak neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, správa katastra ho vráti vyhotoviteľovi alebo tomu, kto podal návrh na vklad, alebo vlastníkovi, alebo inej oprávnenej osobe a určí

lehotu na opravu, prípadne na doplnenie a z tohto dôvodu nepovažoval darovaciu zmluvu za absolútne neplatný právny úkon. Vyhodnotil, že z dôvodu neurčitosti právneho úkonu bolo potrebné katastrálne konanie prerušiť a umožniť navrhovateľom doplnenie, resp. opravu darovacej zmluvy.

Najvyšší súd však po vydaní tohto rozhodnutia, rozhodol vo veci sp. zn. 10Sžr/4/2012 zo dňa 26. septembra 2012, v ktorom zaujal najvyšší súd opačný právny názor, s ktorým sa stotožňuje senát najvyššieho súdu a na ktoré zároveň poukazuje.

V neskôr vydanom rozhodnutí práve najvyšší súd konštatoval, že správa katastra postupovala správne, keď zamietla návrh na vklad, nakoľko darovacia zmluva nespĺňala náležitosti podľa § 5 ods. 1 bytového zákona, čím považovala darovaciu zmluvu za absolútne neplatný právny úkon. Predmetné ustanovenie zákona má pritom podľa argumentácie najvyššieho súdu kogentný charakter. Ďalej súd uviedol, cit: „*Absolútne neplatný právny úkon je neplatný od začiatku (ex tunc). Z toho tiež vyplýva, že nie je možné ho konvalidovať opravou, t.j. prerušením konania a doplnením podstatných náležitostí zmluvy zo strany navrhovateľky. Je potrebné hľadiť na tento právny úkon ako na taký, ktorý vôbec nevznikol. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému. Rozhodnutie odporkyne o zamietnutí návrhu na vklad darovacej zmluvy, ktorá neobsahovala zákonom predpísané náležitosti, bolo preto vydané v súlade so zákonom.*

Pokiaľ sa navrhovateľka domáhala opravy darovacej zmluvy, odvolací súd udáva, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení katastrálneho zákona je možné takúto opravu vykonať pokiaľ sa jedná pri vyhotovení zmluvy o chyby v písaní, počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti, pričom v danej veci sa o takýto prípad nejedná.“

K vyššie uvedenému právnomu názoru najvyššieho súdu, odvolací súd uvádza, že ak je ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov kogentného charakteru nie je potom povinnosťou katastrálneho orgánu prerušiť katastrálne konanie a vyzývať jeho účastníkov na doplnenie alebo opravu zmluvy, pretože správny orgán nielenže nemá povinnosť, ale ani oprávnenie nahrádzať vôľu účastníkov zmluvy, keďže ide o chýbajúce podstatné náležitosti zmluvy a došlo by k hmotnoprávnemu zásahu do samotnej podstaty zmluvy. V takomto prípade nie je možné vzniknutý nedostatok zmluvy zhojiť výzvou na jej doplnenie alebo opravu alebo dodatočne ho konvalidovať dodatkom k zmluve, a preto ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu s účinkami ex tunc, na ktorú musí katastrálny orgán prihliadnuť ex offio a návrh na vklad vlastníckeho práva z predmetnej zmluvy zamietnuť.

K predmetnej problematike sa vyjadril najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 1Sžo/204/2008 zo dňa 1. júla 2009, ktoré bolo judikované pod č. 47/2009, kde súd konštatoval, cit.: „*Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca zveril do právomoci správe katastra v konaní o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe zmluvy okrem splnenia ďalších zákonných podmienok skúmať aj jej platnosť. Povinnosťou správy katastra pri posudzovaní platnosti zmluvy je v zmysle ustanovenia § 3 správneho poriadku postupovať v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj ďalších právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na posúdenie*

právneho úkonu zakladajúceho vznik zmenu alebo zánik práv a povinností účastníkov toho právneho úkonu, na základe ktorého bol zmluvný záväzok zmluvných strán uzavretý.“

Na základe vyššie citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu dospel odvolací súd k záveru, že na posúdenie platnosti právneho úkonu sa použije aj bytový zákon, nakoľko v § 5 ods. 1 upravuje podstatné náležitosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu, ktoré majú kogentný charakter a darovacia zmluva takouto zmluvou je.

Z uvedených dôvodov dospel senát najvyššieho súdu k záveru, že krajský súd postupoval vo veci vecne správne, ak uzavrel, že predmetná darovacia zmluva nebola spôsobilá vkladu vlastníckeho práva z dôvodu absencie jej podstatných náležitostí a nebolo možné ju dodatočne konvalidovať výzvou na doplnenie alebo opravu, ani prípadným dodatkom k zmluve a správny orgán po posúdení náležitostí zmluvy uvedených v katastrálnom zákone a v zákone o vlastníctve bytov rozhodol správne o zamietnutí návrhu na vklad. Preto odvolací súd na základe vyššie uvedených skutočností a v spojení s citovanými ustanoveniami príslušných zákonov rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom konania ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľka bola v konaní neúspešná, zúčastnená osoba si náhradu trov konania neuplatnila a odporcovi právo na náhradu trov konania neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

39.

R O Z H O D N U T I E

- I.** V prípade, že daňové orgány oprávnené a dôvodne spochybnia existenciu a pôvod tovaru, ktorý mal byť predmetom obchodovania, je dôvodne namieste otázka, s akou odbornou starostlivosťou daňový subjekt pristupoval k realizácii zdaniteľného obchodu, keď obchodoval s niečím, čo neexistovalo. Obchod, o ktorom svedčí len existencia formálnych dokladov, nevystihuje reálnu podstatu a ekonomický účel podnikania, naopak, dá sa hovoriť o podieľaní sa na zneužití práva vyplývajúceho zo zásady neutrality dane z pridanej hodnoty všetkými zúčastnenými článkami v obchodnom reťazci.
- II.** Správca dane je oprávnený v prípade spochybnenia reálneho obchodu v rámci obchodného reťazca žiadať od daňového subjektu, aby preukázal, že vynaložil a prijal všetky rozumné opatrenia a starostlivosť vyplývajúcu z rizika podnikateľskej zodpovednosti za dosiahnutie účelu jeho hospodárskej činnosti.
- III.** Správca dane má právo preveriť pôvod tovaru ako aj doplneným dokazovaním odstrániť vzniknuté pochybnosti, ak vierohodnosť vo vzťahu k ich obsahu bola vyhodnotením výsledkov dokazovania spochybnená, preukázať pravdivosť tvrdení daňového subjektu, že so sporným tovarom skutočne obchodoval. Dôkazné bremeno spočíva na daňovom subjekte, aby predložil dôkazy potvrdzujúce, že predmet obchodu skutočne existoval.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2018, sp. zn. 6Sžfk/30/2017)

1.1 Krajský súd v B. rozsudkom č. k. 2S/109/2016-34 zo dňa 25.01.2017 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 14.03.2016. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný (Finančné riaditeľstvo SR) podľa ustanovenia § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov potvrdil rozhodnutie zo dňa 30.11.2015, ktorým Daňový úrad Bratislava podľa § 68 ods. 6 zákona č. 563/2009 Z. z. určil žalobcovi rozdiel dane z pridanej hodnoty 13 133,47 €, znížil uplatnený nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie november 2010 zo sumy 13 868,02 € na sumu 734,55 €.

1.2 V odôvodnení rozsudku prvostupňový súd uviedol, že správne orgány sa vecou dôkladne zaoberali, pričom najmä správca dane vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a nie je možné ani tvrdiť, že by vedenie daňového konania a spôsob vykonávania dokazovania boli v rozpore so zásadou spravodlivého procesu. Preskúmané rozhodnutia obsahujú dostatok relevantných dôvodov, a preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné. Postupom správnych orgánov taktiež nebola odňatá žalobcovi ako účastníkovi daňového konania možnosť konať pred týmito orgánmi, pričom správca dane hodnotil dôkazy podľa svojej úvahy,

a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliadal na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo. Správca dane dôsledne postupoval podľa zákona č. 511/1992 Zb., ktorý je procesnou právnou normou, prostredníctvom ktorej správca dane a daňové subjekty vykonávajú úkony na dosiahnutie relatívne spoločného cieľa - správne určiť a vybrať daň v súlade s hmotnoprávnymi predpismi (daňovými zákonmi), určuje pravidlá postupu správcu dane v daňovom konaní na jednej strane a na strane druhej určuje povinnosti a priznáva práva daňovému subjektu. Je teda zárukou zákonného postupu správcu dane a ochrany práv a právom chránených záujmov daňových subjektov.

1.3 V tejto súvislosti krajský súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžf/32/2012 zo dňa 27.11.2012, z ktorého vyplýva, že: „*Vzhľadom na skutočnosť spochybnenia existencie prevádzaného tovaru, a teda reálnosti na všetkých stupňoch obchodného reťazca deklarovaných zdaniteľných plnení, sa javí dôkazné bremeno zaťažujúce žalobcu, spočívajúce len v predložení zákonom požadovaných formálne vyhotovených daňových dokladov, ako nedostatočné. Bolo potrebné, aby sám žalobca preukázal, že vynaložil a prijal všetky rozumné opatrenia a starostlivosť vyplývajúcu z rizika podnikateľskej zodpovednosti za dosahovanie účelu jeho hospodárskej činnosti, aby zabránil tomu, že sa ocitne v kolotoči fiktívnych zdaniteľných plnení zneužívajúcom právo poskytované zásadou neutrality DPH. Nie je nič neobvyklé, ba je to potrebné, že pri tovare s tak špecifickými vlastnosťami závislými od kvality prírodného materiálu, spôsobu a precíznosti jeho opracovania, akým predmetný tovar bez pochyby mal byť, podnikateľ investujúci do jeho kúpy so zámerom jeho ďalšieho predaja, a teda s potrebnou zodpovednosťou za kvalitu voči odberateľom, takýto tovar aspoň minimálnym spôsobom skontroluje. Minimálne touto bežnou obchodnou aktivitou sa dá vylúčiť situácia, že nakúpi tovar, ktorého existencia je vážnym spôsobom spochybnená. Vzhľadom na okolnosti tohto prípadu, neobstojí žalobcovo jednoduché spoliehanie sa na zásadu neutrality dane z pridanej hodnoty a tvrdenie o nemožnosti ovplyvniť dodržiavanie administratívnych povinností a zákonných postupov zo strany daňových subjektov zúčastnených v obchodnom reťazci zdaniteľných plnení predchádzajúcich alebo nasledujúcich po kontrolovanom zdaniteľnom obchode“.*

1.4 Podľa názoru prvostupňového súdu správca dane ako aj žalovaný pri skúmaní podmienok pre žalobcom uplatnené odpočítanie DPH správne zistili skutkový stav veci a vec správne právne posúdili, keď mu znížili nadmerný odpočet za príslušné zdaňovacie obdobie. Správne orgány pritom postupovali v súlade s § 29 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a § 2 ods. 3 a ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb.

1.5 Z tohto dôvodu sa krajský súd stotožnil so záverom žalovaného, že prostredníctvom žalobcu prebiehala fakturácia tovaru v reťazci obchodných spoločností, avšak bez reálneho dodania. Žalobca je v reťazci daňových subjektov konečným daňovým subjektom na území SR, kde si uplatňuje a aj odpočítava nadmernú DPH z nadobudnutého tovaru. Tovar následne deklaroval ako dodanie tovaru v rámci Európskeho spoločenstva, avšak jeho fyzická existencia sa nepotvrdila.

1.6 Správca dane preveroval opodstatnenosť nároku na odpočítanie DPH z týchto dodávateľských faktúr:

- č. x zo dňa 02.11.2010 v celkovej sume 27 822,80 €, z toho 19 % DPH v sume 4442,30 € (predmet fakturácie mramorová dlažba 59,95 m²),
- č. x zo dňa 09.11.2010 v celkovej sume 21 229,60 €, z toho 19 % DPH v sume 3.389,60 € (predmet fakturácie mramorová dlažba 89,20 m²),
- č. x zo dňa 29.11.2010 v celkovej sume 33 204,57 €, z toho 19 % DPH v sume 5301,57 € (predmet fakturácie mramorová dlažba 78,60 m²)

od spoločnosti S&J P., s.r.o. formou dožiadania zo dňa 07.02.2011, ktorým správca dane žiadal preveriť realnosť uskutočnenia zdaniteľného obchodu, ako aj platby za zdaniteľný obchod. Správca dane konštatoval porušenie § 51 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. v nadväznosti na § 49 ods. 1 citovaného zákona tým, že žalobca si odpočítal daň z tovaru, pri ktorom nevznikla daňová povinnosť. Správca dane podľa názoru súdu veľmi dôsledne preveroval všetky podstatné skutočnosti a súvislosti ohľadom tovaru.

1.7 V súvislosti s deklarovanými zdaniteľnými obchodmi v reťazci spoločností správca dane zaslal dožiadanie aj na Daňový úrad Bratislava IV ako miestne príslušného správcu dane spoločnosti X. S., s.r.o., ktorá podľa predložených záznamov DPH bola uvedená ako dodávateľ granitových dosiek, granitovej a mramorovej dlažby pre odberateľa - spoločnosť S&J P., s.r.o. Daňový úrad Bratislava IV v súvislosti s požadovaným prevereníím objasnenia pôvodu granitovej a mramorovej dlažby až po výrobcu zistil, že daňový subjekt X. S., s.r.o. predmetný tovar nakúpila od spoločnosti F. D., s.r.o. Správca dane na základe vykonaných šetrení v tuzemsku vyhodnotil deklarované obchodné transakcie tak, že k dodaniu tovaru medzi spoločnosťou S&J P., s.r.o. ako dodávateľom a žalobcom ako odberateľom nedošlo.

1.8 Daňový úrad Piešťany v súvislosti s požadovaným objasnením pôvodu tovaru až po výrobcu zistil, že spoločnosť F. D., s.r.o. na adrese sídla reálne nesídlí, nie je možné zastihnúť jej konateľa, ani inú osobu zo spoločnosti, jediným konateľom a spoločníkom je od 12.11.2010 P. K.

1.9 Krajský súd mal z administratívneho spisu za preukázané, že správcovi dane sa v tomto prípade nepodarilo zistiť pôvod a fyzickú existenciu deklarovaneho tovaru v reťazci spoločností X. S., s.r.o. = F. D., s.r.o. = S&J P., s.r.o. = J., s.r.o.

1.10 Všetko nasvedčuje tomu, že skutočným účelom v tomto prípade bolo iba profitovať na nadmerných odpočtoch DPH.

1.11 Samotné preukázanie dodávok tovaru len listinnými dokladmi nemožno podľa prvostupňového súdu považovať za dôkaz, na základe ktorého si môže daňový subjekt uplatniť odpočítanie dane v zmysle zákona o DPH. Skutočnosť, že žalobca má doklady od svojho výlučného dodávateľa, ešte nedokazuje, že dodávky boli aj skutočne realizované. Reálne plnenie predmetu zmluvy totiž nebolo preukázané, keďže zo všetkých dôkazov objektívne vyplýva, že žiaden tovar neexistoval, takže nebolo s čím obchodovať. Faktúra je relevantným dokladom len ak je nepochybné, že sú v nej uvedené údaje odrážajúce reálne plnenie. Zaúčtovanie faktúr v účtovníctve ešte nie je dôkazom reálneho dodania tovaru dodávateľom, ktorý ich vystavil, ale len tvrdením o takejto skutočnosti. To, že určitý doklad má všetky náležitosti účtovného dokladu a je riadne zaúčtovaný v

zmysle zákona o účtovníctve, ešte nie je dôkazom, že daňový subjekt je oprávnený uplatniť si odpočítanie dane z tohto dokladu.

1.12 Splnenie podmienok na uplatnenie práva na odpočítanie dane preukazuje platiteľ, pričom splnenie uvedených podmienok nespočíva len v ich formálnej deklarácii, predložení dokladov s predpísaným obsahom. Doklady musia mať povahu faktu, musia byť vystavené na materiálnom podklade a ako právna skutočnosť aj preukázané. V daňovom konaní je dôkazné bremeno na platiteľovi, ktorý preukazuje všetky skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňového konania, ako aj vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov vedených daňovým subjektom.

1.13 Z rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Sžf/4/2009 z 23.06.2010 v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 78/2011-17 z 23.02.2011 vyplýva, že: „Dôkazné bremeno je na daňovom subjekte (§ 29 ods. 8 o správe daní v spojení s § 49 ods. 2, § 51 zákona o DPH). Primárne je nevyhnutné uniesť dôkazné bremeno na strane daňového subjektu, ktorý disponuje svojím právom uplatniť si za zákonom stanovených a splnených podmienok nárok na odpočet dane z pridanej hodnoty (je iniciátorom odpočítania DPH) a ktorý si aj tento nárok uplatnil; preto je jeho povinnosťou preukázať, že nárok si uplatňuje odôvodnene a za zákonom stanovených podmienok. Dokazovanie zo strany správcu dane slúži až na následnú verifikáciu skutočností a dokladov predkladaných daňovým subjektom. Ak daňový subjekt, na ktorom leží dôkazné bremeno, svoje tvrdenia spoľahlivo nepreukáže, nemôže byť nárok na odpočet DPH uznaný ako oprávnený“.

1.14 Správca dane na základe šetrení v reťazci dodávateľov a odberateľov v tuzemsku a na základe získaných informácií z medzinárodných dožiadaní od českej finančnej správy vyhodnotil tento obchodný prípad dôvodne tak, že k prijatiu a následnému dodaniu tovaru nedošlo.

1.15 Krajský súd sa stotožnil s názorom, že transakcie deklarované účtovnými dokladmi v preverovaných spoločnostiach na strane dodávateľov i odberateľa žalobcu nenesú znaky základných obchodných princípov a podporujú správnosť názoru, že k dodávkam tovaru nedošlo, a to z nasledujúcich dôvodov:

- Tovar je na faktúrach uvedený len všeobecným spôsobom bez bližšej špecifikácie druhu, farby, kvalitatívnej triedy, rozmeru, hrúbky a iných charakteristík, ktoré by ho presne určovali.
- Pohyb tovaru v reťazci tuzemských, ale i zahraničných spoločností prebehol len formálne - papierovo. Všetky spoločnosti na území SR, ktoré boli zapojené v reťazci, deklarujú, že skladovali svoj tovar v priestoroch spoločnosti S&J P., s.r.o. Tovar je následne fakturovaný ako intrakomunitárne dodanie v rámci EÚ a následne na územie tretích štátov (USA a Srbsko), kde sa realnosť dodania nepotvrdila. V reťazci obchodných spoločností bolo zároveň zistené, že predmetný tovar bol následne fakturovaný v prospech slovenskej spoločnosti J. SK, s.r.o.
- Z odpovede na medzinárodnú žiadosť od českej daňovej správy vyplýva, že bola vykonaná iba dokladová kontrola tovaru.

- Pôvod tovarov uvedených na dodávateľských faktúrach nie je známy a ich vysoká cena na faktúrach vylučuje konečného spotrebiteľa, o čom svedčí aj skutočnosť, že žiadna spoločnosť v reťazci nepoužije ani časť dodávok na konečnú spotrebu, ale tovar je niekoľkokrát za sebou predávaný ďalším spoločnostiam, pričom reálne neopustí sklad, v ktorom bol zložený.
- V spoločnostiach v reťazcoch dochádza často k zmene konateľov spoločnosti.
- Pre všetky spoločnosti v reťazci s výnimkou spoločností S&J P., s.r.o. a K. S. S., s.r.o., ktoré vlastní pán K., platí, že nezamestnávajú žiadnych zamestnancov, nevlastnia žiadne majetok a nepreukázali žiadne predpoklady pre skutočné vykonávanie podnikateľskej činnosti deklarovanej vo faktúrach.

1.16 Pri dôkaznej povinnosti platiteľa je potrebné uviesť, že ak správca dane na základe určitých informácií nadobudol závažné pochybnosti o pravdivosti predložených dokladov, či vyjadrení, nemusí tieto uznať ako relevantné, ak daňový subjekt ich hodnovernosť nepreukázal, resp. neodstránil pochybnosti zistené správcom dane. Nárok na odpočítanie dane je podmienený nevyhnutnosťou priameho a bezprostredného vzťahu medzi príslušným tovarom alebo službami a zdaniteľnými plneniami, ktoré platiteľ vykonáva v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

1.17 Právo na odpočítanie dane si pritom môže daňový subjekt uplatniť len v prípade, ak preukáže, že došlo k dodaniu zdaniteľného obchodu a tento zdaniteľný obchod použije na účely svojho podnikania ako platiteľ, čo nebolo preukázané. Správca dane na základe šetrení v reťazci dodávateľov a odberateľov v tuzemsku a na základe získaných informácií z medzinárodných dožiadaní vyhodnotil obchodné prípady dôvodne tak, že k prijatiu a následnému dodaniu tovaru v skutočnosti nedošlo.

2.1 Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, v ktorej uviedol, že nesúhlasí s právnymi závermi súdu vyslovenými v prvostupňovom rozsudku a má za to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Argumentáciu súdu považuje sťažovateľ za nesprávnu.

2.2 Sťažovateľ zdôrazňuje, že v priebehu konania poukazoval na to, že v zmysle § 71 ods. 2 písm. f) zákona o DPH musí faktúra pri dodaní tovaru a služby v tuzemsku okrem iného obsahovať množstvo a druh dodaného tovaru. Relevantné právne predpisy výslovne uvádzajú, čo teda musí predmetný daňový doklad obsahovať, a tieto skutočnosti ním predložené faktúry obsahovali. Žalovaný nemôže podľa názoru sťažovateľa svojvoľne určovať, ako má konkrétny daňový doklad vyzerieť, faktúra ako daňový doklad nemusí obsahovať označenie pôvodu tovaru.

2.3 Sťažovateľ ako aj jeho štatutárny zástupca sa zúčastňoval ústnych pojednávaní a predložil všetky relevantné doklady, ktorými mal v zmysle zákona povinnosť disponovať a zároveň si splnil všetky daňové povinnosti.

2.4 Vzhľadom k tomu, že zákon okrem sťažovateľom predložených dokladov, ktorými sú doklady, dodacie listy, daňové priznania a doklady o úhrade, neukladá povinnosť zabezpečiť iné doklady v súvislosti s predmetným tovarom, nemožno podľa názoru žalobcu od neho spravodlivo očakávať predloženie dôkazov, ktorými nemôže disponovať a a priori ani to, že odhadne, čo treba ako dôkaz predložiť, aby odstránil pochybnosti správcu dane o hodnovernosti dokladu.

2.5 Ďalej sťažovateľ tvrdil, že nie je v jeho dosahu preukázať, prečo došlo v danom prípade k reálnemu dodaniu na inej adrese ako bola uvádzaná na CMR, nakoľko spoločnosť žalobcu nevykonávala prepravu.

2.6 Tiež poukázal podporne na rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR napr. sp. zn. 3Sžf/1/2010. Má za to, že v tejto súvislosti je relevantný moment, že daňový subjekt predmetný tovar nevyrábala ani špeciálne neupravovala, primárne ho zabezpečil pre potreby svojich odberateľov. Je názoru, že nie je možné spravodlivo žiadať, aby daňové subjekty sledovali a kontrolovali výrobné procesy a obstarávacie procesy tovarov u iných subjektov pred dodaním tovaru.

2.7 V danom prípade nie je možné spochybňovať materiálnu existenciu tovaru, keď daňový subjekt má v tom skladovú evidenciu, príjmu aj výdajku tovaru. Z uvedeného podľa názoru žalobcu vyplýva (podporne vychádzajúc aj z vyššie citovaného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžf/1/2010), že daňový subjekt vyčerpал vlastné dôkazné bremeno, ak disponuje existenciou materiálneho plnenia, má k tomu zodpovedajúcu faktúru s položkovým popisom druhu a ceny dodaných tovarov od určitého dodávateľa a následne na preukázanie opaku v dôsledku skutočností, ktoré nastali u platiteľovho dodávateľa a jeho subdodávateľov, znáša dôkazné bremeno aj dôkaznú núdzu správcu dane.

2.8 Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ uviedol, že ani záujem štátu na realizácii príjmovej stránky štátneho rozpočtu nemôže byť a nie je nadržaný dodržiavaniu a rešpektovaniu práv, ktoré zákony priznávajú daňovým subjektom. Za situácie, kde právo umožňuje rozdielny výklad nemožno pri riešení prípadu obísť fakt, že na poli verejného práva štátne orgány môžu konať len to, čo im zákon výslovne umožňuje.

2.9 Z tejto maximy potom vyplýva, že pri ukladaní a vymáhaní daní podľa zákona, teda pri „*de facto*“ odnímaní časti nadobudnutého vlastníctva sú orgány verejnej moci povinné šetriť podstatu a zmysel základných práv a slobôd, teda v prípade pochybností sú povinné orgány verejnej moci postupovať miernejšie (in dubio mitius). V tejto súvislosti žalobca poukazuje aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ – rozsudok Súdneho dvora, tretia komora z 21.06.2012 v spojených veciach C-80/11 a C-142/11, ktorého podstata spočíva v tom, že daňové úrady nemôžu od podnikateľov chcieť, aby preverovali dodávateľov a tiež súdny dvor rozhodol, že daný štát nemôže stopnúť vrátenie dane týmto podnikateľom len vtedy, keď im daniari cez objektívne dôkazy dokážu, že vedeli alebo mali vedieť, že obchody sú fiktívne a sú tak spojené s daňovým podvodom.

2.10 Sťažovateľ má za to, že všetky podmienky formulované v zákonných ustanoveniach splnil, na predložených faktúrach sú správne uvedené všetky zákonom ustanovené položky a súčasne skutočnosti, ktoré

vyšli počas konania najavo jednoznačne deklarujú, že k jednotlivým zdaniteľným plneniam reálne došlo. Je preto názoru, že prvostupňový súd zistený skutkový stav nesprávne právne posúdil.

2.11 Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby kasačný súd podľa ustanovenia § 462 ods. 1 SSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

3.1 Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, ktoré doručil prvostupňovému súdu dňa 24.03.2017 uviedol, že podľa jeho názoru z administratívneho spisu nevyplýva, že by správca dane od daňového subjektu požadoval doklady, ktoré by mal on zabezpečiť od ktoréhokoľvek daňového subjektu v kontrolovanom obchodnom reťazci. Samotná skutočnosť, že tieto doklady boli v rámci dožiadania a miestnych zisťovaní správcou dane preverované, ako i iné súvisiace daňové doklady preukazujúce realizáciu zdaniteľných plnení obchodovaním so sporným tovarom medzi jednotlivými článkami obchodného reťazca neznamena, že bolo povinnosťou daňového subjektu v daňovom konaní vo veci preverenia jeho nároku na odpočítanie dane z pridanej hodnoty takéto daňové doklady týkajúce sa iných subjektov predkladať, ale v danom prípade je potrebné uviesť, že správca dane mal právo preveriť pôvod tovaru, ako aj odstrániť vzniknuté pochybnosti, avšak nemal povinnosť daňovému subjektu napovedať, akým spôsobom má okrem daňových dokladov, ktorých vierohodnosť vo vzťahu k ich obsahu bola vyhodnotením výsledku rozsiahleho dokazovania spochybnená, preukázať pravdivosť svojich tvrdení, že so sporným tovarom skutočne obchodoval. Je na daňovom subjekte, aby predložil dôkazy potvrdzujúce, že predmet obchodu reálne existoval. Žalovaný preto zastáva názor, že v danom prípade bolo dôkazné bremeno primerane rozložené medzi žalobcom a správcou dane.

3.2 Žalovaný ďalej uviedol, že správca dane vykonaným šetrením nezistil pôvod tovarov, ktoré boli uvedené na faktúrach, nezistil konečného spotrebiteľa tovarov, krajinu spotreby tovarov, a teda ani krajinu odvedenia dane. Preverovaný pohyb tovarov potvrdil tvrdenie správcu dane, že spoločnosti zapojené do reťazových obchodov obchodovali s fiktívnym tovarom.

3.3 Správca dane v procese vedenia dokazovania nezistil žiaden relevantný dôkaz o reálnej existencii tovarov deklarovaných na faktúrach. Platitelia zúčastnení v obchodnom reťazci v tuzemsku nepreukázali vznik daňovej povinnosti podľa § 19 zákona o dani z pridanej hodnoty z titulu reálneho dodania tovarov. Žalovaný má za to, že pohyb tovaru v reťazci tuzemských ale aj zahraničných spoločností prebehol len formálne. Všetky spoločnosti na území SR zapojené v reťazci deklarovali, že skladovali svoj tovar v priestoroch spoločnosti S&J P., s.r.o., ktorá patrí J. K. Tovar bol v reťazci obchodných spoločností fakturovaný ako intrakomunitárne dodanie tovaru v rámci EÚ a následne na územie tretích štátov (USA a Srbsko), kde sa ale reálnosť dodania tovaru nepotvrdila.

3.4 Rovnako pôvod tovarov uvedených na dodávateľských faktúrach nie je známy.

3.5 V danom prípade bolo zistené, že sťažovateľ je v reťazci daňových subjektov konečným daňovým subjektom na území Slovenskej republiky, kde si uplatnil aj odpočítal daň z nadobudnutého tovaru. Nadobudnutý tovar následne sťažovateľ deklaroval ako dodanie tovaru v rámci EÚ, kde ale jeho fyzická

existencia nebola potvrdená. Podľa žalovaného zistenia správcu dane nasvedčujú tomu, že sa jedná o typický obchodný reťazec, ktorý má všetky znaky karuselového obchodu.

3.6 Podľa žalovaného obchodné transakcie, ktoré boli deklarované dokladmi v reťazci spoločnosti F.D., s.r.o. (SR) = S&J P., s.r.o. (SR) = J., s.r.o. (SR) = J.K. C., s.r.o. (ČR) = M. H. S. A. (M., S. r.), nenesú znaky základných obchodných princípov a podporujú správnosť názoru správcu dane, že k dodávkam granitovej a mramorovej dlažby reálne nedošlo.

3.7 Podľa žalovaného sťažovateľ ani v rámci podanej kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne nové skutočnosti a ani nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by preukázali prijatie fakturovaného tovaru od spoločnosti S&J P., s.r.o. ako aj jeho následné dodanie v rámci Európskeho spoločenstva a je preto evidentné, že z predloženého spisového materiálu nevyplýva ani to, že by správca dane v danom prípade v rámci dokazovania preniesol zodpovednosť na daný subjekt, ale práve naopak, správca dane za účelom zistenia skutkového stavu vykonal vo veci dokazovanie, čo preukazujú ním vydané tuzemské dožiadania, medzinárodné dožiadania, zápisnice o vypočúvaní svedkov.

3.8 Na základe uvedených zistení, žalovaný zastáva názor, že správca dane dodržal zásadu ekonomického dosahu právneho úkonu na daň, t.j. vyhodnotil právne úkony podľa skutočného obsahu. Skutočným obsahom v danom prípade podľa názoru žalovaného bolo iba profitovať na odpočítaní dane z pridanej hodnoty za zdaniteľné obchody, ktoré boli daňovým subjektom deklarované ako nákup od tuzemského dodávateľa, pri ktorých sa ale reálnosť dodania nepotvrdila.

3.9 Žalovaný zastáva názor, že Krajský súd v Bratislave rozhodol správne, keď žalobu zamietol. Navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdil a kasačnú sťažnosť zamietol a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

4.1 Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 492 ods. 1 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

4.2 Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu.

Z o d ô v o d n e n i a :

4.3 Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu ako aj žalovaného zistil, že Daňový úrad Bratislava VI vykonal u daňového subjektu J., s.r.o. daňovú kontrolu na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie november 2010 podľa § 15 ods. 14 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

4.4 O výsledkoch zistených v priebehu výkonu daňovej kontroly Daňový úrad Bratislava VI vyhotovil protokol z kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu zo dňa 21.11.2011 (ďalej len „protokol“), ktorý bol spolu s výzvou na vyjadrenie sa k protokolu a na jeho prerokovanie zo dňa 21.11.2011 (ďalej len „výzva“) daňovému subjektu J., s.r.o. prostredníctvom poštového doručovateľa doručený dňa 28.11.2011. Daňový úrad Bratislava VI určil vo výzve dátum prerokovania protokolu dňa 22.12.2011. Na požiadanie daňového subjektu J., s.r.o. správca dane prerokoval protokol v lehote kratšej ako bola určená správcom dane vo výzve. Protokol bol platiteľom dane z pridanej hodnoty J., s.r.o. prerokovaný a doručený dňa 12.12.2011.

4.5 Daňový subjekt J., s.r.o. neuplatnil právo na písomné vyjadrenie sa k protokolu do ôsmich pracovných dní odo dňa jeho doručenia v zmysle § 15 ods. 10 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

4.6 Na základe výsledkov zistených v priebehu daňovej kontroly Daňový úrad Bratislava VI vydal dodatočný platobný výmer zo dňa 14.12.2011 (ďalej len „dodatočný platobný výmer“), ktorým podľa § 44 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov znížil nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie november 2010 zo sumy 13 868,02 € na sumu 734,55 €. Dňa 04.01.2012 daňový subjekt J., s.r.o. podal v lehote stanovenej zákonom na Daňový úrad Bratislava odvolanie.

4.7 Finančné riaditeľstvo SR po preskúmaní v odvolaní uvádzaných skutočností v nadväznosti na predložený spisový materiál, vydalo rozhodnutie zo dňa 28.05.2012, ktorým zrušilo dodatočný platobný výmer zo dňa 14.12.2011 a vrátilo vec na ďalšie konanie a rozhodnutie Daňovému úradu Bratislava z dôvodu, že správca dane v priebehu daňovej kontroly nedostatočne preveril existenciu fakturovaného tovaru v reťazci podnikateľských subjektov v tuzemsku a zároveň nedostatočne zistil na aký účel kontrolovaný daňový subjekt použil deklarované zdaniteľné obchody, ktoré podľa faktúr mal nadobudnúť od spoločnosti S&J P., s.r.o.

4.8 V priebehu výkonu kontroly správca dane preveroval opodstatnenosť nároku na odpočítanie dane v celkovej sume 13 133,47 € z predmetných faktúr zaslaním dožiadania zo dňa 07.02.2011 na Daňový úrad Bratislava I ako miestne príslušnému správcovi dane daňového subjektu S&J P., s.r.o., ktorým žiadal preveriť reálnosť uskutočnenia zdaniteľných obchodov deklarovaných predmetnými faktúrami a pôvod tovaru (granitovej a mramorovej dlažby) všetkých podnikateľských subjektov (dodávateľov) daňového subjektu S&J P., s.r.o.

4.9 V priebehu výkonu kontroly správca dane preveroval uplatnený nárok na odpočítanie dane v celkovej sume 13 133,47 €, ktorý platiteľ doložil s faktúrami vyhotovenými spoločnosťou S&J P., s.r.o., (podľa údajov zapísaných v obchodnom registri uvedená spoločnosť je od 01.01.2014 dobrovoľne z OR vymazaná a jej právnym nástupcom sa stala spoločnosť K. S. S., s.r.o.):

- číslo x zo dňa 02.11.2010 v celkovej sume 27 822,80 € z toho 19 % DPH v sume 4442,30 € (predmet fakturácie mramorová dlažba 59,95 m²),

- číslo x zo dňa 09.11.2010 v celkovej sume 21 229,60 € z toho 19 % DPH v sume 3389,60 € (predmet fakturácie mramorová dlažba 89,20 m²),
- číslo x zo dňa 29.11.2010 v celkovej sume 33 204,57 z toho 19 % DPH v sume 5301,57 € (predmet fakturácie mramorová dlažba 78,60 m²).

4.10 Daňový úrad Bratislava VI zaslal dňa 09.02.2011 dožiadanie zo dňa 07.02.2011 na Daňový úrad Bratislava I v zmysle § 16 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení neskorších predpisov, ktorým požiadal miestne príslušného správcu dane daňového subjektu S&J P., s.r.o. o preverenie uskutočnenia zdaniteľných plnení (deklarovaných v hore uvedených faktúrach).

4.11 Daňový úrad Bratislava VI zároveň požiadal o zistenie pôvodu tovaru granitovej a mramorovej dlažby I. triedy, a to zaslaním dožiadaní na miestne príslušných správcov dane za účelom preverenia daňových subjektov, ktorí vystupujú ako dodávatelia spoločnosti S&J P., s.r.o.

4.12 Mieste príslušný správca dane spoločnosti S&J P., s.r.o. Daňový úrad Bratislava I preveroval ďalej pohyb a pôvod tovaru (granitovej dlažby) na strane dodávateľa formou dožiadania v zmysle § 16 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a preveroval ďalšieho dodávateľa daňového subjektu v reťazci spoločnosť F. D. za účelom preverenia pôvodu nadobudnutia granitovej dlažby a požiadal miestne príslušný Daňový úrad Piešťany o preverenie pôvodu tovaru granitovej a mramorovej dlažby u dodávateľa spoločnosti F.D., s.r.o.

4.13 V ďalšom konaní správcu dane za účelom preverenia pohybu tovaru Daňový úrad Bratislava zaslal daňovému subjektu J., s.r.o. výzvu zo dňa 06.09.2012, aby preukázal na aký účel použil tovar (granitová dlažba I. triedy v množstve 167,80 m² a mramorová dlažba I. triedy v množstve 59,95 m²) deklarovaný faktúrou č. x zo dňa 02.11.2010, faktúrou č. x zo dňa 09.11.2010 a faktúrou č. x zo dňa 29.11.2010 a zároveň aby preukázal úhrady predmetných faktúr (z akých finančných zdrojov, kedy bola vykonaná úhrada, akým spôsobom a komu boli finančné prostriedky vyplatené, t.j. ktorá osoba ich prijala za spoločnosť S&J P., s.r.o.).

4.14 Dňa 26.09.2012 sa na Daňový úrad Bratislava dostavil Mgr. Z. Š., konateľ spoločnosti J., s.r.o., ktorý správcovi dane predložil faktúru č. x, faktúru č. x, faktúru č. x od dodávateľa S&J P., s.r.o., výdavkový pokladničný doklad č. 1x, č. x, č. x, príjmové pokladničné doklady (bez čísla) spoločnosti S&J P., s.r.o. a bankový výpis č.x, bankový výpis č.x, bankový výpis č. x a bankový výpis č. x z účtu č. x, a.s. patriaci spoločnosti J. s.r.o.

4.15 Vzhľadom k tomu, že daňový subjekt J., s.r.o. na ústnom pojednávaní nepredložil všetky požadované dôkazy, správca dane prijal do zápisnice opatrenie o tom, že platiteľ dodatočne predloží písomné vyjadrenie, na aký účel použil tovar (granitová dlažba I. triedy v množstve 167,8 m² a mramorová dlažba I. triedy v množstve 59,95 m²).

4.16 V prípade, že tovar bol ďalej predmetom predaja, správca dane žiadal predložiť faktúry, prepravné doklady, CMR, doklady o úhrade tovaru odberateľom a doklady o úhrade prepravy. O uvedených skutočnostiach správca dane spísal zápisnicu o ústnom pojednávaní zo dňa 26.09.2012.

4.17 Dňa 01.10.2012 sa na Daňový úrad Bratislava dostavil Mgr. Z. Š., konateľ spoločnosti J. s.r.o. a predložil faktúru č. x zo dňa 11.09.2012 vystavenú pre odberateľa J. K. C., s.r.o., dodací list k faktúre č. x zo dňa 11.09.2012, medzinárodný nákladný list (CMR) č. x, o čom správca dane spísal zápisnicu o ústnom pojednávaní zo dňa 01.10.2012.

4.18 Daňový subjekt faktúrou č. x zo dňa 11.09.2012 deklaroval predaj tovaru (mramorovej a granitovej dlažby v množstve 738,38 m², ktorý mal nadobudnúť v decembri 2010) v celkovej sume 308 569 € oslobodený od dane českému platiteľovi J. K. C., s.r.o.

4.19 Podľa medzinárodného nákladného listu CMR č. x prepravu tovaru ako dopravca mala vykonať spoločnosť T., s.r.o., miestom nakladania tovaru boli Piešťany, miestom vyloženia Brno – Modřice a tovar mala prevziať spoločnosť E. s.r.o., čiže nie spoločnosť J. K. C., s.r.o., ako to deklaroval daňový subjekt.

4.20 Za účelom doplnenia informácií k predloženým dokladom sa dňa 10.10.2012 na Daňový úrad Bratislava dostavil Mgr. Z. Š., konateľ spoločnosti J., s.r.o., ktorý na otázku správcu dane, komu boli medzinárodné prepravné služby fakturované a kto hradil prepravné náklady, odpovedal, že preprava bola po vzájomnej dohode fakturovaná spoločnosťou J. K. C., s.r.o., ktorá mala vykonať úhradu.

4.21 Daňový úrad Bratislava preveroval uskutočnenie prepravy zaslaním dožiadania zo dňa 05.12.2012 na Daňový úrad Žilina ako miestne príslušnému správcovi dane daňového subjektu T. s.r.o., ktorým požiadal o preverenie medzinárodnej prepravy tovaru (mramorovej a granitovej dlažby v množstve 738,38 m²) z tuzemska Piešťany (SR) na územie Českej republiky do Brno – Modřice (ČR) v zdaňovacom období september 2012, ktorá mala byť poskytnutá pre odberateľa J. K. C., s.r.o.

4.22 Dňa 23.01.2013 bola na Daňový úrad Bratislava doručená odpoveď na dožiadanie zo dňa 17.01.2013, z ktorej vyplynulo, že zamestnanci Daňového úradu Žilina vykonali dňa 16.01.2013 miestne zisťovanie na adrese sídla daňového subjektu T., s.r.o., ktorým bolo zistené, že spoločnosť T., s.r.o. faktúru č. x zo dňa 14.09.2012 vystavila a zaevidovala v účtovníctve, daň z faktúry bola priznaná a odvedená v zdaňovacom období september 2012. R. Š., konateľ spoločnosti T. s.r.o., potvrdil vykonanie prepravy. Podľa vyjadrenia konateľa bola preprava vykonaná ťahačom a návesom, ktoré vlastní spoločnosť T., s.r.o. Prepravu mal vykonať zamestnanec spoločnosti T., s.r.o. Konateľ potvrdil úhradu predmetnej faktúry v hotovosti. O uvedenom bola spísaná zápisnica o miestnom zisťovaní č. y.

4.23 Za účelom preverenia intrakomunitárnej transakcie Daňový úrad Bratislava zaslal žiadosť o medzinárodnú výmenu informácií zo dňa 03.12.2012, v ktorej požiadal českú daňovú správu o preverenie nadobudnutia tovaru (mramorová a granitová dlažba v množstve 738,38 m²) u českého platiteľa J. K. C., s.r.o.

4.24 Z uvedeného dôvodu Daňový úrad Bratislava zaslal daňovému subjektu J., s.r.o. rozhodnutie o prerušení vyrubovacieho konania zo dňa 03.12.2012. Písomnosť bola dňa 13.12.2012 doručená daňovému subjektu J. s.r.o. Konanie vo veci vyrubenia dane a vydania rozhodnutia za zdaňovacie obdobie november 2010 bolo prerušené dňa 14.12.2012 (t.j. dňom nasledujúcim po dni doručenia rozhodnutia).

4.25 Dňa 25.09.2013 bola na Daňový úrad Bratislava doručená odpoveď č. x (formulár „SCAC 2004“ x), v ktorej česká daňová správa okrem zoznamu predložených dokladov v predmetnom liste uviedla, že podľa vyjadrenia Ing. J. K., konateľa spoločnosť J. K. C., s.r.o. tovar za spoločnosť J. K. C., s.r.o. preberal on osobne v sklade spoločnosti J., s.r.o. v Piešťanoch v logistickom centre (spoločnosť J., s.r.o. nikdy správcovi dane nedeklarovala, že by mala v uvedených priestoroch svoj sklad). Miesto nákladky bolo v Piešťanoch, a miesto výkladky v Brne – Modřice v logistickom centre E. s.r.o. Tovar bol do skladu v Brne – Modřicích dopravený kamiónom a prepravu zabezpečovala spoločnosť T., s.r.o. Tovar bol použitý k ďalšiemu predaju, do doby predaja bol ložený v sklade v Brne – Modřicích. Konateľ prevzal tovar fakturovaný dokladom č.x fyzicky v množstve, ktoré bolo uvedené na faktúre.

4.26 Z dokladov tvoriacich prílohu k odpovedi vyplynulo, že český platiteľ J. K. C., s.r.o., vystavil faktúru č. x zo dňa 19.09.2012, ktorou deklaroval predaj mramorovej a granitovej dlažby v množstve 738,38 m² v celkovej sume 312 334,74 € pre odberateľa M. H. S. A. M. S. r.

4.27 Za účelom preverenia následnej reťazovej fakturácie predmetného tovaru Daňový úrad Bratislava zaslal žiadosť o medzinárodnú výmenu informácií zo dňa 13.03.2014, v ktorej požiadal českú daňovú správu o preverenie, aby česká colná správa poskytla informácie, či tovar (mramorová a granitová dlažba v množstve 738,38 m²) deklarovaný na faktúre x pre odberateľa M. H. S. A. M. S. r. bol umiestnený v slobodnom colnom pásme a či tento tovar bol vyvezený a prepravený z územia Českej republiky k odberateľovi M. H. S. A. M. S. r.

4.28 Zo spisového materiálu vyplýva, že Daňový úrad Bratislava doplnil svoje dokazovanie aj o skutočnosti zistené orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré boli dňa 24.07.2013 sprístupnené Ministerstvom vnútra SR, Prezídiom Policajného zboru, Národnou kriminálnou agentúrou, Bratislava na základe žiadosti Daňového úradu Bratislava pre účely daňovej kontroly vykonávanej u daňového subjektu K.S.S., s.r.o., (J. K., konateľ spoločnosti).

4.29 Správca dane nahliadol do spisu daňového subjektu K.S. S., s.r.o. a vyhotovil fotokópie písomností, ktoré správcovi dane poskytli relevantné informácie vzťahujúce sa k zdaniteľným obchodom daňového subjektu F. D., s.r.o. za rok 2009, rok 2010 a rok 2011. O uvedenom správca dane spísal úradný záznam zo dňa 06.11.2015.

4.30 V prípade tovaru (granitová a mramorová dlažba) fakturovaného v reťazci spoločností F. D., s.r.o. (SR) = S&J P., s.r.o. (SR) = J., s.r.o. (SR) = J. K. C., s.r.o. (ČR) = M. H. S. A., (M., S. r.) nebolo preukázané, že tovar skončil u konečného zákazníka. Českou colnou správou bolo potvrdené, že tovar deklarovaný slovenským

platiteľom pre odberateľa J. K. C., s.r.o., ďalej fakturovaný spoločnosťou M. H. S. A., (M. S. r.) bol odoslaný z Českej republiky do Srbska, kde príjemcom bola spoločnosť L. d.o.o., A..

4.31 V nadväznosti na dokumenty poskytnuté českou colnou správou a za účelom získania ďalších doplňujúcich dôkazov o pohybe preverovaného tovaru, zamestnanec správcu dane nahliadol do spisu daňového subjektu J. SK, s.r.o. (od 01.01.2014 je právnym nástupcom v dôsledku zlúčenia spoločnosť K.S. S., s.r.o.,) a vyhotovil fotokópie písomností, ktoré správcovi dane poskytli relevantné informácie, podklady a dôkazy vzťahujúce sa k pohybu preverovaných tovarov (dlažba, prírodný kameň) za rok 2010 a rok 2011. O uvedenom správcu dane spísal úradný záznam č. zo dňa 06.11.2015.

4.32 Na základe uvedených skutočností správcu dane nahliadnutím do Žiadosti o poskytnutie administratívnej spolupráce - odpoveď zo dňa 04.09.2012, kde zistil nasledovné skutočnosti: Daňový úrad Bratislava pre účely daňovej kontroly vykonávanej u daňového subjektu J.SK, s.r.o., zaslal žiadosť o poskytnutie administratívnej spolupráce zo dňa 21.06.2011, ktorou požiadal o šetrenie pôvodu tovaru prepusteného do colného režimu 4000, kde odosielateľom (dodávateľom) bola spoločnosť E. P. LLC a príjemcom (deklarantom) bola spoločnosť J. SK, s.r.o. Dňa 07.09.2012 bola na Daňový úrad Bratislava doručená odpoveď zo dňa 04.09.2012.

4.33 Preverení v evidencii informačného systému colnej správy bolo zistené, že tovar bol pred vstupom do colného skladu v Srbsku odoslaný z Českej republiky. Tovar bol do colného skladu prepravovaný nákladnými motorovými vozidlami registrovanými na Slovensku. Predávajúci počas prepravy tovaru z Českej republiky bola spoločnosť L. W.D., US. Vzhľadom k tomu, že tovar nebol definitívne prerokovaný v Srbsku (krajina skutočnej spotreby tovarov teda nebolo Srbsko), v colných záznamoch a v prílohách nebol uvedený pôvod tovarov.

4.35 Spoločnosť L. D. má registrované sídlo v S., dátum zápisu do OR: dňa 04.11.1996, právny zástupca: L. M. (riaditeľ).

4.36 Prílohu odpovede tvorila kompletná dokumentácia preukazujúca pohyb tovaru na území Srbska, ako napr. vstupné faktúry na tovar prijatý spoločnosťou L. D. S. od spoločnosti L.W., D., US za roky 2010 a 2011, kontrakt podpísaný medzi spoločnosťami L. D. S. a L.W., D., US, analytické karty za obdobie 2010 – 2011, vyhlásenie zodpovednej osoby spoločnosti L. D.S.. Súčasťou prílohy bola aj colná dokumentácia na tovar zaslaný zo slobodnej zóny Subotica určený od spoločnosti E. P. LLC pre spoločnosť J. SK, s.r.o.

4.37 Spoločnosť J. SK, s.r.o., (J. K., konateľ spoločnosti) v roku 2010 a v roku 2011 uskutočňovala dovoz tovarov zo Srbska od spoločnosti E. P. LLC.

4.38 Na základe rozsiahleho dokazovania správcu dane zistil, že preverovaný tovar bol v tuzemsku dodávaný spoločnosťou S&J P., s.r.o. (konateľ J. K.) spoločnosti J., s.r.o., ktorá následne fakturovala intrakomunitárne dodanie tovaru oslobodené od dane spoločnosti J. K. C., s.r.o. do Českej republiky. Spoločnosť

J. K. C., s.r.o. fakturovala dodanie tovaru oslobodené od dane spoločnosti M. H. S. A., M. S. r. Preverovaný tovar nebol definitívne prerokovaný v Českej republike, krajina skutočnej spotreby tovarov nebola Česká republika. Tovar bol vyvezený z Českej republiky do colného skladu v Srbsku, ale neboli definitívne prerokované v Srbsku, krajina skutočnej spotreby tovarov nebola Srbsko. Tovar bol následne dodávaný spoločnosťou E. P. LLC späť do fakturačného reťazca na Slovensko spoločnosti J. SK, s.r.o. (konateľ J. K.), ktorá deklarovala dovoz tovarov na Slovensko.

4.39 Správca dane vykonaným šetrením nezistil pôvod tovarov, ktoré boli uvedené na faktúrach, nezistil konečného spotrebiteľa tovarov, krajinu spotreby tovarov, a teda krajinu odvedenia dane. Preverovaný pohyb tovarov podporuje tvrdenie správcu dane, že spoločnosti zapojené do reťazových obchodov obchodovali s fiktívnym tovarom. Správca dane v procese vedenia dokazovania nezistil žiaden relevantný dôkaz o reálnej existencii tovarov deklarovaných na faktúrach. Platitelia zúčastnení v obchodnom reťazci v tuzemsku nepreukázali vznik daňovej povinnosti podľa § 19 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov z titulu reálneho dodania tovarov. Správcovi dane nie je známy pôvod tovarov, nezistil konečného spotrebiteľa tovarov, ani krajinu spotreby tovarov.

5.1 Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo.

5.2 Podľa § 2 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb., pri uplatňovaní daňových predpisov v daňovom konaní sa berie do úvahy vždy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre určenie alebo vybratie dane.

5.3 Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. daňovou kontrolou zamestnanec správcu dane zisťuje alebo preveruje základ dane alebo iné skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane alebo vznik daňovej povinnosti, a to u daňového subjektu alebo na mieste, kde to účel kontroly vyžaduje. Daňová kontrola sa vykonáva v rozsahu, ktorý je nevyhnutne potrebný na dosiahnutie účelu podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Za daňovú kontrolu sa považuje aj kontrola oprávnenosti vrátenia dane alebo kontrola na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu podľa osobitného zákona, alebo kontrola uplatnenia daňového bonusu podľa osobitného zákona, alebo kontrola použitia tovaru oslobodeného od dane podľa osobitných zákonov.

5.4 Podľa § 15 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. daňový subjekt, u ktorého sa vykonáva daňová kontrola (ďalej len „kontrolovaný daňový subjekt“), má vo vzťahu k zamestnancovi správcu dane právo: a) na predloženie služobného preukazu zamestnancom správcu dane a písomného poverenia zamestnanca správcu dane na výkon daňovej kontroly, b) byť prítomný na rokovaní so svojimi zamestnancami, c) predkladať v priebehu daňovej kontroly dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, najneskôr v lehote podľa odseku 10 druhej vety, d) nahliadnuť do zápisnice z miestneho zisťovania vykonaného u iného daňového subjektu v súvislosti s daňovou kontrolou vykonávanou u kontrolovaného daňového subjektu, e) klásť svedkom a znalcom otázky pri

ústnom pojednávaní, f) vyjadriť sa ku skutočnostiam zisteným pri daňovej kontrole, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť, aby v protokole boli uvedené jeho vyjadrenia k nim, g) nahliadnuť do zapožičaných dokladov u správcu dane v jeho obvyklej úradnej dobe.

5.5 Podľa § 15 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. kontrolovaný daňový subjekt má vo vzťahu k zamestnancovi správcu dane tieto povinnosti: a) umožniť poverenému zamestnancovi správcu dane vykonať daňovú kontrolu, b) zabezpečiť vhodné miesto a podmienky na vykonanie daňovej kontroly, c) poskytovať požadované informácie sám alebo ním určenou osobou, d) predkladať účtovné a iné doklady, ktoré preukazujú hospodárske operácie a účtovné prípady v písomnej forme alebo v technickej forme vrátane evidencie a záznamov, ktorých vedenie bolo správcom dane uložené, a podávať k nim ústne alebo písomné vysvetlenia, e) predkladať v priebehu daňovej kontroly všetky dôkazné prostriedky preukazujúce jeho tvrdenia najneskôr v lehote podľa odseku 10 druhej vety, f) umožňovať vstup do sídla kontrolovaného daňového subjektu a do jeho prevádzkových priestorov a umožňovať rokovanie s jeho zamestnancom, g) zapožičať doklady a iné veci mimo sídla alebo prevádzkových priestorov kontrolovaného daňového subjektu alebo poskytnúť výpisy, prípadne kópie (§ 14 ods. 3).

5.6 Podľa § 15 ods. 10 zákona č. 511/1992 Zb. o výsledku zistenia z daňovej kontroly alebo o určení dane podľa pomôcok vyhotoví zamestnanec správcu dane protokol, ktorý doručí podľa § 17 alebo § 17a kontrolovanému daňovému subjektu spolu s výzvou na vyjadrenie sa k protokolu a na jeho prerokovanie; vo výzve určí dátum prerokovania protokolu, pričom prerokovanie protokolu sa môže uskutočniť až po uplynutí lehoty na vyjadrenie kontrolovaného daňového subjektu k tomuto protokolu. Kontrolovaný daňový subjekt je oprávnený písomne sa vyjadriť k protokolu najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa jeho doručenia. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Ak sa kontrolovaný daňový subjekt písomne vzdá práva na vyjadrenie k protokolu alebo požiada správcu dane o prerokovanie protokolu v lehote kratšej, ako je určená vo výzve na prerokovanie protokolu, môže zamestnanec správcu dane na požiadanie kontrolovaného daňového subjektu prerokovať protokol aj v kratšej lehote. Ak sa kontrolovaný daňový subjekt v deň určený vo výzve nemôže zúčastniť na prerokovaní protokolu, je povinný určiť si na tento účel zástupcu. Správca dane je oprávnený na základe písomného vyjadrenia kontrolovaného daňového subjektu alebo z vlastného podnetu v protokole opraviť chyby a iné nesprávosti najneskôr v deň jeho prerokovania s kontrolovaným daňovým subjektom alebo s jeho zástupcom. Vyjadrenie kontrolovaného daňového subjektu k protokolu podľa druhej vety vrátane jeho vyhodnotenia správcom dane správcu dane zaznamená v dodatku k protokolu. Dodatok k protokolu je súčasťou protokolu.

5.7 Protokol musí obsahovať a) názov a sídlo správcu dane, b) číslo konania, c) meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu kontrolovaného daňového subjektu alebo obchodné meno a sídlo kontrolovaného daňového subjektu, identifikačné číslo organizácie a daňové identifikačné číslo kontrolovaného daňového subjektu (§ 31 ods. 11), ak mu bolo pridelené, d) predmet daňovej kontroly a kontrolované zdaňovacie obdobie, e) meno a priezvisko zamestnanca správcu dane, ktorý vykonáva daňovú kontrolu, f) miesto vykonávania daňovej kontroly a dátum začatia daňovej kontroly, g) súpis kontrolovaných dokladov, h) preukázané kontrolné zistenia, i) dátum vypracovania protokolu, j) dátum prerokovania protokolu, k) vlastnoručný podpis zamestnanca

správca dane, ktorý vykonáva daňovú kontrolu, vlastnoručný podpis kontrolovaného daňového subjektu alebo ním povereného zástupcu (§ 15 ods. 11).

5.8 Podľa § 15 ods. 16 zákona č. 511/1992 Zb. ustanovenia prvej časti a § 32, 34 a 41 sa primerane použijú aj na daňovú kontrolu.

5.9 Z ustanovení § 29 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. vyplýva, že dokazovanie vedie správca dane, ktorý vedie daňové konanie, pričom dbá, aby skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti boli zistené čo najúplnejšie, a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov.

5.10 Podľa § 29 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov (priznania, hlásenia, odpovede na výzvy správcu dane a pod.), o svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy vedené daňovými subjektmi a doklady k nim.

5.11 Podľa § 29 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb. daňový subjekt preukazuje všetky skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcou dane v priebehu daňového konania ako aj vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov vedených daňovým subjektom.

5.12 Od 01.01.2012 nadobudol účinnosť zákon č. 563/2009 Z. z. Podľa prechodného ustanovenia § 165 ods. 2 tohto zákona, daňové konania začaté a právoplatne neukončené pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov (podľa zákona č. 511/1992 Zb.).

5.13 Podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. dodaním tovaru je dodanie hmotného majetku, pri ktorom dochádza k zmene vlastníckeho práva, ak tento zákon neustanovuje inak; na účely tohto zákona hmotným majetkom sú hnutel'né a nehnuteľné veci, ako aj elektrina, plyn, voda, teplo, chlad a bankovky a mince, ak sa predávajú na zberateľské účely za inú cenu, ako je ich nominálna hodnota, alebo za inú cenu, ako je prepočet ich nominálnej hodnoty na slovenskú menu podľa kurzu vyhlasovaného Národnou bankou Slovenska.

5.14 Podľa § 19 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 222/2004 Z. z. daňová povinnosť vzniká dňom dodania tovaru. Dňom dodania tovaru je deň, keď kupujúci nadobudne právo nakladať s tovarom ako vlastník.

5.15 Podľa § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. právo na odpočítanie dane z tovarov a služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tejto službe vznikla daňová povinnosť, pričom daňová povinnosť vzniká dňom dodania služby. To znamená, že právo na odpočítanie dane si môže daňový subjekt uplatniť v tom prípade, ak preukáže, že došlo k dodaniu zdaniteľného obchodu a tento zdaniteľný obchod použije na účely svojho podnikania ako platiteľ.

5.16 Kasačný súd konštatuje, že v prípade žalobcu správca dane správne vyhodnotil obchodné prípady tak, že takýto deň nenastal, pretože v rámci dokazovania sa nepreukázala skutočnosť, že dodávateľ, ktorý je uvedený v predmetných faktúrach, aj fakturované zdaniteľné obchody skutočne dodal žalobcovi a zároveň nebolo preukázané, že žalobca deklarované zdaniteľné obchody reálne prijal a následne použil na účely svojej podnikateľskej činnosti.

5.17 Podľa § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7. V zmysle písm. a) citovaného ustanovenia platiteľ môže odpočítať daň, ak je daň voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku, z tovaru a služieb, ktoré sú alebo majú byť platiteľovi dodané a v nadväznosti na ustanovenie § 51 citovaného zákona. To znamená, že právo na odpočítanie dane si môže daňový subjekt uplatniť v tom prípade, ak preukáže, že došlo k dodaniu zdaniteľného obchodu a tento zdaniteľný obchod použije na účely svojho podnikania ako platiteľ.

5.18 Podľa názoru kasačného súdu sa správne orgány vecou dôkladne zaoberali, pričom najmä správca dane vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a nie je možné ani tvrdiť, že by vedenie daňového konania a spôsob vykonávania dokazovania boli v rozpore so zásadou spravodlivého procesu. Správne rozhodnutia obsahujú dostatok relevantných dôvodov, a preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné. Postupom správnych orgánov taktiež nebola odňatá žalobcovi ako účastníkovi daňového konania možnosť konať pred týmito orgánmi, pričom správca dane hodnotil dôkazy podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliadal na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo.

5.19 Správca dane dôsledne postupoval podľa zákona o správe daní, ktorý je takou procesnou právnou normou, prostredníctvom ktorej správca dane a daňové subjekty vykonávajú úkony na dosiahnutie relatívne spoločného cieľa - správne určiť a vybrať daň v súlade s hmotnoprávnymi predpismi (daňovými zákonmi), určuje pravidlá postupu správcu dane v daňovom konaní na jednej strane a na strane druhej určuje povinnosti a priznáva práva daňovému subjektu. Je teda v tomto zmysle zárukou zákonného postupu správcu dane a ochrany práv a právom chránených záujmov daňových subjektov.

5.20 Kľúčovou právnou otázkou v tomto konaní bolo posúdenie miery zaťaženia žalobcu dôkazným bremenom vyplývajúcim z § 29 ods. 8 zákona o správe daní, keď z vykonaného dokazovania v rámci celého obchodného reťazca tuzemských ako aj zahraničných spoločností vyplynula nepreukázateľnosť pôvodu obchodovaného tovaru a jeho samotná existencia.

5.21 Podľa názoru senátu kasačného súdu správca dane ako aj žalovaný vo veci postupovali v súlade so zákonom a pri skúmaní podmienok pre žalobcom uplatnené odpočítanie DPH správne zistili skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdili, keď žalobcovi vyrubili rozdiel DPH za príslušné zdaňovacie obdobie. Správne orgány pritom postupovali v súlade s § 29 ods. 1, 2, 4 a § 2 ods. 3, 6 zákona o správe daní.

5.22 Napriek rozsiahlemu dokazovaniu sa nepodarilo zistiť samotný pôvod a fyzickú existenciu deklarovaného tovaru - v reťazci spoločností S&J Plus, s.r.o. – J., s.r.o., a preto správca dane vykonal šetrenia zamerané na preverenie, na aký účel použil žalobca sporný tovar. Správca dane zistil, že predmet dodania – granitové a mramorové dosky boli fakturované v reťazci tuzemských podnikateľov bez akýchkoľvek ostatných súvisiacich služieb. Fakturované nákupy a predaje tovaru medzi tuzemskými podnikateľmi „prebiehali“ na tom istom mieste v sklade v Piešťanoch, ktorého majiteľom je spoločnosť S&J P.plus, s.r.o., čiže dodávateľ predmet fakturácie dodal žalobcovi bez prepravy a za bezodplatné skladovanie, tovar sa v rámci nákupu a predaja z miesta uloženia nikam v tuzemsku neprepravoval a ani sa nespracoval v rámci výrobného procesu.

5.23 Kasačný súd konštatuje, že samotné preukázanie dodávok tovaru len listinnými dokladmi nemožno považovať za dôkaz, na základe ktorého si môže daňový subjekt uplatniť odpočítanie dane v zmysle zákona o DPH. Skutočnosť, že žalobca má doklady od spoločnosti S&J P., s.r.o., ktorá je majiteľom skladu, ešte nedokazuje, že dodávky boli aj skutočne realizované. Reálne plnenie predmetu zmluvy totiž nebolo preukázané, keďže zo všetkých dôkazov objektívne vyplýva, že žiaden tovar neexistoval, takže nebolo s čím obchodovať. Faktúra je relevantným dokladom, len ak je nepochybné, že sú v nej uvedené údaje odrážajúce skutočne reálne plnenie. Zaúčtovanie faktúr v účtovníctve ešte nie je dôkazom reálneho dodania tovaru dodávateľom, ktorý ich vystavil, ale len tvrdením o takejto skutočnosti. To, že určitý doklad má všetky náležitosti účtovného dokladu a je riadne zaúčtovaný v zmysle zákona o účtovníctve, ešte nie je dôkazom o tom, že daňový subjekt je oprávnený uplatniť si odpočítanie dane z tohto dokladu.

5.24 Splnenie podmienok na uplatnenie práva na odpočítanie dane preukazuje platiteľ, pričom splnenie uvedených podmienok nespočíva len v ich formálnej deklarácii, predložení dokladov s predpísaným obsahom. Doklady musia mať povahu faktu, musia byť vystavené na materiálnom podklade a ako právna skutočnosť aj preukázané. V daňovom konaní je dôkazné bremeno na platiteľovi, ktorý preukazuje všetky skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní, alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňového konania, ako aj vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov vedených daňovým subjektom.

5.25 Žalovaný správne poukázal na rozsudok NS SR vo veci sp. zn. 2Sžf 4/2009 z 23.06.2010 v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 78/2011-17 z 23.02.2011, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že: „Dôkazné bremeno je na daňovom subjekte (§ 29 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb. v spojení s § 49 ods. 2, § 51 zákona o DPH). Primárne je nevyhnutné uniesť dôkazné bremeno na strane daňového subjektu, ktorý disponuje svojim právom uplatniť si za zákonom stanovených a splnených podmienok nárok na odpočet dane z pridanej hodnoty (je iniciátorom odpočítania DPH) a ktorý si aj tento nárok uplatnil; preto je jeho povinnosťou preukázať, že nárok si uplatňuje odôvodnene a za zákonom stanovených podmienok. Dokazovanie zo strany správcu dane slúži až na následnú verifikáciu skutočností a dokladov predkladaných daňovým subjektom. Ak daňový subjekt, na ktorom leží dôkazné bremeno, svoje tvrdenia spoľahlivo nepreukáže, nemôže byť nárok na odpočet DPH uznaný ako oprávnený“.

5.26 Správca dane na základe šetrení v reťazci dodávateľov a odberateľov v tuzemsku a na základe získaných informácií z medzinárodných dožiadaní od Českej daňovej správy, daňovej správy Spojených štátov amerických, vyhodnotil tento obchodný prípad dôvodne tak, že k prijatiu a následnému dodaniu tovaru nedošlo.

5.27 Kasačný súd sa stotožňuje s názorom, že transakcie deklarované účtovnými dokladmi v preverovaných spoločnostiach na strane dodávateľov i odberateľa žalobcu nenesú znaky základných obchodných princípov a podporujú správnosť názoru, že k dodávkam tovaru nedošlo, a to z nasledujúcich dôvodov:

- tovar je na faktúrach uvedený len všeobecným spôsobom bez bližšej špecifikácie druhu, farby, kvalitatívnej triedy, rozmeru, hrúbky a iných charakteristík, ktoré by ho presne určovali,
- pohyb tovaru v reťazci tuzemských ale i zahraničných spoločností prebehol len formálne - papierovo. Všetky spoločnosti na území SR zapojené v reťazci deklarujú, že skladovali svoj tovar v priestoroch spoločnosti S&J P., s.r.o. Tovar je následne fakturovaný ako intrakomunitárne dodanie v rámci EÚ, a následne na území tretích štátov (USA, Srbsko), kde sa realnosť dodania zo strany daňovej správy nepotvrdila,
- pôvod tovarov uvedených na dodávateľských faktúrach nie je známy (nadobudnutie tovaru z iného členského štátu ani z dovozu nebolo zistené a potvrdené) a ich vysoká cena na faktúrach vylučuje konečného spotrebiteľa, o čom svedčí i tá skutočnosť, že žiadna spoločnosť v reťazci nepoužije ani časť dodávok na konečnú spotrebu, ale tovar je niekoľkokrát za sebou predávaný ďalším spoločnostiam, pričom reálne neopustí sklad, v ktorom bol zložený,
- v spoločnostiach v reťazcoch dochádza často k zmene konateľov spoločnosti,
- pre všetky spoločnosti v reťazci s výnimkou spoločností S&J P., s.r.o. a K. S. S., s.r.o. platí, že nezamestnávajú žiadnych zamestnancov, nevlastnia žiaden majetok a nepreukázali žiadne predpoklady pre skutočné vykonávanie podnikateľskej činnosti, ktorá je deklarovaná vo faktúrach,
- v prípade žalobcu je zrejmé, že podľa dokladov je vykonávaná podnikateľská činnosť zameraná najmä na výrobu a montáž pomníkov v tuzemsku (za mesiac jeden až tri pomníky, na ktoré nakupuje iný materiál, ako je deklarovaný v rozpornej faktúre od spoločnosti S&J P., s.r.o.)
- nebola preukázaná ani skutočná existencia tovaru a pohyb tovaru v tuzemsku a následne ani v rámci Európskeho spoločenstva a na území tretích štátov (USA, Srbsko), kde mal byť podľa dokladov tovar dodaný.

5.28 Právo na odpočítanie dane si môže daňový subjekt uplatniť len v tom prípade, ak preukáže, že došlo k dodaniu zdaniteľného obchodu a tento zdaniteľný obchod použije na účely svojho podnikania ako platiteľ, čo nebolo preukázané.

5.29 Žalobca tým, že predložil ku kontrole faktúry, CMR ako aj iné doklady, ešte nepreukázal, že mu vzniklo právo na odpočítanie dane, pričom správca dane nevychádzal len z dokladov predložených daňovým subjektom, ale vykonal dokazovanie formou dožiadaní a medzinárodných žiadostí smerujúcich k prevereniu a získaniu dôkazov o existencii fakturovaného tovaru, pretože samotná existencia faktúry vyhotovenej platiteľom dane, na ktorej je uvedená DPH, nezakladá právo na odpočítanie dane uvedenej na faktúre. Technicky je možné

vyhotoviť akýkoľvek doklad znejúci na určité plnenie bez ohľadu na to, či takéto plnenie skutočne poskytnuté bolo. Splnenie formálnej stránky je jednou z podmienok, aby bolo na základe týchto dokladov uznané odpočítanie dane, ale tieto doklady musia byť odrazom reálneho plnenia.

5.30 Pri dôkaznej povinnosti platiteľa to znamená, že ak správca dane na základe určitých informácií nadobudol závažné pochybnosti o pravdivosti predložených dokladov, či vyjadrení, nemusí tieto uznať ako relevantné, ak daňový subjekt ich hodnovernosť nepreukázal, resp. neodstránil pochybnosti zistené správcom dane. Nárok na odpočítanie dane je podmienený nevyhnutnosťou priameho a bezprostredného vzťahu medzi príslušným tovarom alebo službami a zdaniteľnými plneniami, ktoré platiteľ vykonáva v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

5.31 Platiteľ dane má nárok na odpočítanie dane iba vtedy, ak splnenie všetkých podmienok stanovených v zákone o DPH preukáže. Žalobca bol povinný správcovi dane preukázať, že zdaniteľný obchod tak, ako je deklarovaný v tuzemsku prijal a následne ho dodal na územie Maďarska, čo v uvedenom prípade nebolo preukázané.

5.32 Všetko nasvedčuje tomu, že skutočným účelom v tomto prípade bolo iba profitovať na odpočítaní DPH. Toto potvrdzujú aj skutočnosti uvedené v uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia konkrétnym osobám, výpovede svedkov a iné dôkazy, ktoré žalovaný doručil súdu s doplnením svojho vyjadrenia k žalobe, ktoré však nastali až po vydaní napadnutého rozhodnutia, a preto sa s nimi súd bližšie nezaoberal.

5.33 Je všeobecne známou skutočnosťou, že už predchádzajúci zákon o dani z pridanej hodnoty č. 289/1995 Z. z. bol prijímaný za situácie aproximácie právnych predpisov Slovenskej republiky s právom Európskych spoločenstiev, a to na základe čl. 69 a 70 Európskej dohody o pridružení uzatvorenej medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane druhej.

5.34 V predmetnom spore bol aplikovaný zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. mája 2004, t.j. v ten istý deň, ako nadobudla platnosť Zmluva o pristúpení SR a ostatných štátov k Európskej únii.

5.35 Nie je sporné, že zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty bol prijímaný práve v súvislosti so vstupom SR do EÚ a za účelom riadnej a včasnej transpozície relevantnej sekundárnej legislatívy EÚ (v zásade smerníc ES, najmä šiestej smernice Rady 77/388/EHS), na ktorú odkazuje § 86 v spojení s prílohou č. 6 (zoznam preberaných právnych aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie).

5.36 Aplikácia právnych predpisov Slovenskej republiky musí brať na zreteľ členstvo SR v Európskej únii s tým, že od 1. mája 2004 je každý orgán verejnej moci povinný aplikovať právo EÚ prednostne pred slovenským právom vtedy, ak je slovenský zákon v rozpore s právom EÚ (pozri rozsudok Súdneho dvora EÚ 6/64, Costa v. ENEL, Zb. s. 585) a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora EÚ.

5.37 Pokiaľ ide o smernicu Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, kasačný súd konštatuje, že táto nadobudla účinnosť dňa 1. januára 2007 (čl. 413 smernice), avšak podľa ust. 412 smernice sú členské štáty povinné uviesť do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 2 ods. 3, článkom 44, článkom 59 ods. 1 a článkom 399 a prílohou III bod 18 najneskôr do 1. januára 2008.

5.38 Vnútroštátne orgány aplikácie práva, teda aj súdy, majú v rámci svojich právomocí vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, aby sa zabezpečila úplná účinnosť smernice a dosiahnutie jej cieľa (rozsudok Súdneho dvora EÚ Adeneler, C-212/04, 4.7.2006, Zb. s. I-6057, bod 111) bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú, alebo nemajú priamy účinok. Vnútroštátne ustanovenia je potrebné vykladať eurokonformným spôsobom v súlade so smernicou v zásade až po uplynutí transpozičnej lehoty smernice (Adeneler, C-212/04, 4.7.2006, Zb. s. I-6057, body 115 a 116), teda pri predmetnej smernici od 01.01.2008.

5.39 Pokiaľ ide o použitie priameho účinku (priama aplikácia) ustanovení smernice, ktorá prichádza do úvahy len subsidiárne ako ultima ratio vtedy, ak eurokonformný výklad problematického vnútroštátneho ustanovenia nie je možný (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ Connect Austria, C-462/99 22.5.2003, Zb. s. I-5197, bod 40), platí rovnako, že súd je povinný ho aplikovať len v tom prípade, ak okrem splnenia ďalších dvoch podmienok, transpozičná lehota smernice už uplynula (rozsudok Súdneho dvora EÚ Rieser Internationale Transporte, C-157/02, 05.02.2004, Zb. s. I-1477, bod 67).

5.40 Pre úplnosť treba uviesť, že vo svetle judikatúry Súdneho dvora EÚ treba každý jeden prípad posudzovať individuálne s prihliadnutím na všetky jeho okolnosti, čo správne orgány aj urobili a dospeli k záveru, že žalobca skutočne nepreukázal samotnú existenciu a dodanie tovaru a súd sa s týmto názorom stotožnil.

5.41 Smernica 2006/112 v súlade so svojimi článkami 411 a 413 teda zrušila a nahradila od 1. januára 2007 právnu úpravu Únie v oblasti DPH, a to najmä šiestu smernicu. Podľa odôvodnení 1 a 3 smernice 2006/112 bolo prepracovanie šiestej smernice nevyhnutné v záujme prezentovania všetkých ustanovení uplatniteľných jasným a prehľadným spôsobom v zmenenej štruktúre a znení bez toho, aby sa podstatne zmenil jej obsah. Ustanovenia smernice 2006/112 sú v podstate zhodné so zodpovedajúcimi ustanoveniami šiestej smernice.

5.42 Článok 273 smernice 2006/112, ktorý obsahuje v podstate zhodné ustanovenia ako tie, ktoré sú uvedené v článku 22 ods. 8 šiestej smernice, v znení vyplývajúcom z článku 28h poslednej uvedenej smernice stanovuje: „Členské štáty môžu uložiť iné povinnosti, ktoré považujú za potrebné na riadny výber DPH a na predchádzanie daňovým podvodom, pod podmienkou, že splnia požiadavku rovnakého zaobchádzania s transakciami uskutočňovanými na vnútroštátnej úrovni a s transakciami uskutočňovanými medzi členskými štátmi, zdaniteľnými osobami a pod podmienkou, že tieto povinnosti nepovedú pri obchode medzi členskými

štátmi k formalitám spojeným s prechodom hraníc. Možnosť ustanovená v prvom pododseku sa nesmie použiť na uloženie ďalších povinností fakturácie ako tých, ktoré sú stanovené v kapitole 3“.

5.43 Aj v rozsudku Súdneho dvora EÚ z 21.06.2012 v spojených veciach C-80/11 a C-142/11 Súdny dvor EÚ uviedol, že je potrebné pripomenúť, že boj proti podvodom, daňovým únikom a prípadným zneužitiam je cieľ uznaný a podporovaný smernicou 2006/112 (pozri najmä rozsudky Halifax zo 7. decembra 2010, R, C-285/09, bod 36, ako aj z 27. októbra 2011 Tanoarch, C-504/10, bod 50). V tejto súvislosti Súdny dvor EÚ už rozhodol, že osoby podliehajúce súdnej právomoci sa nemôžu podvodne alebo zneužívajúcim spôsobom dovoľávať noriem práva Únie (pozri najmä rozsudok z 3. marca 2005, Fini H, C-32/03, Zb. s. I-1599, bod 32; Halifax a i., ako aj Kittel a Recolta Recycling, bod 54). Z tohto dôvodu prináleží vnútroštátnym orgánom a súdom zamietnuť priznanie práva na odpočet, ak sa s ohľadom na objektívne skutočnosti preukáže, že toto právo sa uplatňuje podvodne (pozri v tomto zmysle rozsudky Fini H, body 33 a 34; Kittel a Recolta Recycling, ako aj z 29. marca 2012, Véleclair, C-414/10, bod 32).

5.44 Podľa judikatúry Súdneho dvora subjekty, ktoré prijímú všetky opatrenia, ktoré je možné dôvodne od nich požadovať na zabezpečenie, aby ich plnenia neboli poznačené podvodom, bez ohľadu na to, či ide o podvod vo vzťahu k DPH alebo iné podvody, musia mať možnosť spoľahnúť sa na zákonnosť týchto plnení bez toho, aby riskovali, že stratia svoje právo na odpočet DPH zaplatenej na vstupe (pozri rozsudok Kittel a Recolta Recycling).

5.45 Naopak, nie je v rozpore s právom Únie požadovať, aby daňový subjekt prijal všetky opatrenia, ktoré od neho možno rozumne požadovať, aby sa uistil, že plnenie, ktoré uskutoční, nebude viesť k jeho účasti na daňovom podvode (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. septembra 2007, Teleos a i., C-409/04 Zb. s. I-7797, body 65 a 68; Netto Supermarkt, bod 24, ako aj z 21. decembra 2011, Vlaamse Oliemaatschappij, C-499/10, bod 25).

5.46 Navyše v súlade s článkom 273 prvým odsekom smernice 2006/112 členské štáty môžu uložiť iné povinnosti, ako tie uvedené v tejto smernici, ak ich považujú za potrebné na zabezpečenie riadneho výberu DPH a na predchádzanie daňovým podvodom.

5.47 Napriek tomu, že tieto ustanovenia priznávajú členským štátom určitú mieru voľnej úvahy (pozri rozsudok z 26. januára 2012, Kraft Foods Polska, C-588/10, bod 23), táto možnosť sa v zmysle druhého odseku uvedeného článku nesmie použiť na uloženie ďalších povinností fakturácie ako tých, ktoré sú stanovené v kapitole 3 s názvom „Fakturácia“ hlavy XI s názvom „Povinnosti zdaniteľných osôb a niektorých nezdaniteľných osôb“ uvedenej smernice a najmä v jej článku 226.

5.48 Okrem toho opatrenia, ktoré majú členské štáty možnosť prijať podľa článku 273 smernice 2006/112 s cieľom zabezpečiť správny výber dane a predchádzať daňovým podvodom, nesmú ísť nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov. Z tohto dôvodu sa nemôžu používať spôsobom, ktorý systematicky spochybňuje právo na odpočítanie DPH a tým neutralitu DPH, ktorá predstavuje základnú zásadu

spoločného systému DPH (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky Gabalfrisa a i., bod 52; Halifax a i., bod 92; z 21. októbra 2010, Nidera Handelscompagnie, C-385/09, bod 49, ako aj Dankowski, bod 37).

5.49 V zmysle uvedeného je tak potrebné postupovať i pri výklade procesných noriem slúžiacich na zabezpečenie kontroly a správy nepriamych daní, ako i pri aplikácii inštitútov nimi upravených, dodržiavanie podmienok dokazovania nevynímajúc a to za súčasného akceptovania a udržania neutrality DPH. Z ustálenej judikatúry SD EÚ vyplýva právo členských štátov vnútroštátnym právom zabezpečiť v záujme ochrany oprávnených nárokov štátov na inkaso DPH podmienky na zamedzenie zneužívania jednotného systému DPH, avšak s prihliadnutím na zásadu proporcionality so zamedzením neprimeraného zásahu do práv platiteľov DPH na vrátenie DPH nimi zaplatenej v súvislosti so zabezpečovaním ich zdaniteľných plnení na vstupe. V tomto ohľade je úprava DPH vnímaná ako právo každého platcu DPH na odpočet DPH zaplatenej ním na vstupe vzťahujúce sa na všetky operácie výroby a distribúcie po odpočítaní dane, ktorou boli priamo zaťažené jednotlivé nákladové prvky tvoriace cenu, pričom otázka, či DPH splatná vo vzťahu k predchádzajúcim alebo nasledujúcim predajom dotknutého tovaru bola, alebo nebola zaplatená do štátnej pokladnice, nemá vplyv na právo platiteľa dane na odpočet DPH zaplatenej na vstupe.

5.50 Súdny dvor EÚ konštatoval, že vnútroštátnemu súdu prináleží odmietnuť priznanie práva na odpočet, ak sa vo svetle objektívnych skutočností preukáže, že platiteľ dane sa svojou kúpou zúčastňuje na plnení, ktoré je súčasťou podvodu vo vzťahu k DPH a to aj vtedy, ak dotknuté plnenie spĺňa objektívne kritériá, na ktorých sú založené pojmy dodávka tovaru platiteľom dane a hospodárska činnosť.

5.51 Taktiež Súdny dvor EÚ pripúšťa, že nie je v rozpore s právom Únie požadovať, aby subjekt prijal všetky opatrenia (due diligence), ktoré možno od neho rozumne požadovať, aby sa uistil, že plnenie, ktoré uskutoční, nebude viesť k jeho účasti na daňovom podvode.

5.52 Určenie opatrení, ktoré možno v tom ktorom prípade požadovať od zdaniteľnej osoby uplatňujúcej si nárok na odpočet DPH na zabezpečenie, aby jej plnenia neboli poznačené podvodom zo strany predchádzajúceho subjektu, závisí predovšetkým od okolností toho ktorého prípadu vo veci samej (rozsudok SD EÚ v spojených veciach Mahagében kft a Péter Dávid č. C-80/11 a C-142/11).

5.53 Žalobca namietal nezákonnosť dokazovania a nesprávnosť vyhodnotenia výsledkov dokazovania, pričom mal za to, že správca dane nad rámec zákona prenášal na žalobcu neprimerané dôkazné bremeno, keď od neho požadoval dôkazy týkajúce sa iných subjektov, ktoré žalobca nemohol zabezpečiť. Žalobca má za to, že vyčerpал svoje dôkazné bremeno tým, že predložil zákonom požadované daňové doklady. Na podporu svojej argumentácie poukazoval aj na rozsudky NS SR a SD EÚ. V súvislosti s poukazom žalobcu na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Súdneho dvora EÚ, kasačný súd konštatuje, že v uvádzaných rozsudkoch sa nejednalo o obchod, v ktorom by bola spochybnená samotná existencia jeho predmetu, t.j. existencia tovaru a s tým spojený reálny základ deklarovaného zdaniteľného plnenia.

5.54 V prípade týkajúcom sa žalobcu, bola spochybnená existencia tovaru, ktorý mal byť predmetom obchodovania a tu je namieste otázka, s akou odbornou starostlivosťou žalobca pristupoval k realizácii zdaniteľného obchodu, keď obchodoval s niečím, čo neexistovalo. Takýto obchod, o ktorom svedčí len existencia formálnych dokladov, nevystihuje reálnu podstatu a ekonomický účel podnikania. V takom prípade by sa dalo hovoriť o podieľaní sa na zneužití práva vyplývajúceho zo zásady neutrality dane z pridanej hodnoty všetkými vyššie uvádzanými zúčastnenými článkami obchodného reťazca.

5.55 Z obsahu napádaných rozhodnutí nevyplýva, že by orgány daňovej správy od žalobcu požadovali doklady, ktoré by mal on zabezpečiť od ktoréhokoľvek daňového subjektu v kontrolovanom obchodnom reťazci. Samotná skutočnosť, že tieto doklady boli v rámci dožiadaní preverované ako i iné súvisiace daňové doklady preukazujúce realizáciu zdaniteľných plnení obchodovaním so sporným tovarom medzi jednotlivými článkami obchodného reťazca neznamena, že bolo povinnosťou žalobcu v daňovom konaní vo veci preverenia jeho nároku na nadmerný odpočet, takéto daňové doklady týkajúce sa iných subjektov predkladať.

5.56 Správca dane mal právo preveriť pôvod tovaru ako aj doplneným dokazovaním odstrániť vzniknuté pochybnosti, avšak nemal povinnosť žalobcovi napovedať, akým spôsobom má okrem daňových dokladov, ktorých vierohodnosť vo vzťahu k ich obsahu bola vyhodnotením výsledkov rozsiahleho dokazovania spochybnená, preukázať pravdivosť svojich tvrdení, že so sporným tovarom skutočne obchodoval. Bolo na žalobcovi, aby predložil dôkazy potvrdzujúce, že predmet obchodu skutočne existoval. Mohol predložiť dôkazy svedčiacie o tom, že uvedený typ kontrolovaného zdaniteľného obchodu a spôsob jeho prevedenia ako i komunikácia s klientkami, prípadne odberateľmi, sa nijako neodlišuje od ním vykonávaných obdobných obchodov s uvedeným typom tovaru alebo jeho obchodných zvyklostí, spôsob komunikácie s potenciálnymi zákazníkmi alebo záujemcami o predmetný tovar, spôsob preverovania množstva a kvality tovaru.

5.57 Vo svetle výsledkov vykonaného dokazovania, kedy správca dane aplikoval zásadu voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 3 zákona o správe daní, s prihliadnutím na jeho povinnosť dbať, aby skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti boli zistené čo najúplnejšie, možno konštatovať, že záver, ktorý správca dane zo zistených skutkových okolností urobil a žalovaný ustálil, zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade aj s hmotnoprávnymi ustanoveniami zákona o DPH. Vzhľadom na skutočnosť spochybnenia existencie prevádzaného tovaru, a teda reálnosti na všetkých stupňoch obchodného reťazca deklarovaných zdaniteľných plnení, sa javí, že žalobca dôkazné bremeno, spočívajúce len v predložení zákonom požadovaných formálne vyhotovených daňových dokladov, neuniesol.

5.58 Bolo potrebné, aby sám žalobca preukázal, že vynaložil a prijal všetky rozumné opatrenia a starostlivosť vyplývajúcu z rizika podnikateľskej zodpovednosti za dosahovanie účelu jeho hospodárskej činnosti, aby zabránil tomu, že sa ocitne v kolotoči fiktívnych zdaniteľných plnení zneužívajúcim právom poskytovaným zásadou neutrality DPH. Nie je nič neobvyklé, ba je to potrebné, že pri tovare s tak špecifickými vlastnosťami závislými od kvality prírodného materiálu, spôsobu a precíznosti jeho opracovania, akým predmetný tovar bezpochyby mal byť, podnikateľ investujúci do jeho kúpy so zámerom jeho ďalšieho predaja,

a teda s potrebnou zodpovednosťou za kvalitu voči odberateľom, takýto tovar aspoň minimálnym spôsobom skontroluje.

5.59 Minimálne touto bežnou obchodnou aktivitou sa dá vylúčiť situácia, že nakúpi tovar, ktorého existencia je vážnym spôsobom spochybnená. Vzhľadom na okolnosti tohto prípadu neobstojí žalobcovo jednoduché spoliehanie sa na zásadu neutrality dane z pridanej hodnoty a tvrdenie o nemožnosti ovplyvniť dodržiavanie administratívnych povinností a zákonných postupov zo strany daňových subjektov zúčastnených v obchodnom reťazci zdaniteľných plnení predchádzajúcich alebo nasledujúcich po kontrolovanom zdaniteľnom obchode.

5.60 Po preskúmaní veci súd konštatoval, že neboli zistené žiadne porušenia zásad daňového konania, pričom daňové orgány vykonali riadne dokazovanie a žalovaný prihliadol na všetko, čo vyšlo v daňovom konaní najavo. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd SR dospel k záveru, že námietky uvedené v žalobe neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia. Postup žalovaného ako aj preskúmané rozhodnutie boli v súlade so zákonom, a preto súd kasačnú sťažnosť podľa ustanovenia § 461 SSP zamietol.

5.61 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

40.

R O Z H O D N U T I E

V prípade, že príslušné ustanovenie právneho predpisu obsahuje dve skutkové podstaty správneho deliktu, a teda dva spôsoby správneho sankcionovania, musí správny orgán uloženú sankciu náležite odôvodniť i z hľadiska naplnenia zákonných znakov príslušnej skutkovej podstaty toho ktorého správneho deliktu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2018, sp. zn. 6Asan/9/2017)

Krajský súd v P. napadnutým rozsudkom podľa ust. § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 10.05.2016, ktorým žalovaný správny orgán rozhodujúc o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu Inšpektorátu práce Prešov rozhodol tak, že odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Prvostupňovým rozhodnutím Inšpektorátu práce v Prešove zo dňa 15.01.2016 bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 5000 € podľa ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“ alebo „zákon č. 125/2006 Z. z.“) za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na ust. § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“).

Prvostupňový správny súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že podľa jeho názoru v postupe správnych orgánov nedošlo k porušeniu zákona. Stotožnil sa so skutkovými závermi správnych orgánov, ako aj s ich právnym posúdením. Mal za to, že správne orgány postupovali v súlade so zákonom, ak na základe vykonaného dokazovania dospeli k záveru, že žalobca naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu upraveného v ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona o inšpekcii práce, a to za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 v spojení s ust. § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z.

Prvostupňový súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že sa rozdielne posudzuje aplikácia ust. § 144a ods. 1 písm. a) Zákonníka práce a § 231 ods. 1 písm. b) bod 1. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, pretože takýto výklad je účelový.

Žalobcov právny výklad tohto ustanovenia považoval súd za účelový, pretože podľa ust. § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi SR, neustanovuje inak, činnosť vyplývajúca z právneho

vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu, okrem nepeňažného príjmu z predchádzajúceho právneho vzťahu, ktorý zakladal právo na príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu, poskytnutého z prostriedkov sociálneho fondu.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) tohto ustanovenia, zamestnanec na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti je, ak tento zákon neustanovuje inak, fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na pravidelný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov.

Za neodôvodnenú považoval prvostupňový súd aj námietku žalobcu, že prvostupňový správny orgán mal vo veci nariadiť pojednávanie pri aplikácii zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pretože je nesporné, že správne orgány v predmetnej veci prejednávali správny delikt a nie priestupok a z ustanovenia § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z.z. jednoznačne vyplýva, že sa postupuje podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Prvostupňový súd nesúhlasil ani s námietkou žalobcu, že došlo k porušeniu ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku, nakoľko procesné práva účastníka konania boli dodržané.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd podľa ust. § 190 Správneho súdneho poriadku žalobu ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 a § 168 Správneho súdneho poriadku tak, že účastníkom nepriznal nárok na ich náhradu.

Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Prešove podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej v texte „sťažovateľ“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Kasačná sťažnosť bola prvostupňovému súdu doručená dňa 31.03.2017.

Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uviedol, že považuje rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím za nezákonné. Rovnako za nesprávne považuje aj rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorý sa v podstate stotožnil so skutkovými závermi správnych orgánov, ako aj s ich právnym posúdením, pričom v napadnutom rozsudku nezaujal žiadne stanovisko k právnemu názoru vyjadreného v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/51/2011, na ktorý sťažovateľ v žalobe poukazoval.

Ďalej sťažovateľ tvrdil, že správny orgán nepostupoval v súlade s ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku, nakoľko porušil procesné práva účastníka konania, keďže sťažovateľ nebol dostatočne informovaný o začatí správneho konania ani o obvineniach voči nemu, nebol mu daný dostatočný čas na prípravu, nebol informovaný o povahe dôkazov a nemal možnosť vyjadriť sa k veci predtým ako bude prijaté samotné rozhodnutie. Taktiež sťažovateľ upozorňoval na skutočnosť, že vo veci nebolo vytýčené ústne pojednávanie a vec riadne prejednaná.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že z doteraz zabezpečených dôkazov a skutkových zistení nie je možné ustáliť záver, že sťažovateľ sa dopustil zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2

písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. Upozornil, že prvostupňový orgán, ako aj žalovaný vychádzajú výlučne z gramatického výkladu zákonného ustanovenia. Nesplnenie povinnosti voči Sociálnej poisťovni, t. j. prihlásenie do registra podľa § 232 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca predpokladá zistenie, kedy nastal začiatok výkonu činnosti zamestnanca. Vychádzať iba z pracovnej zmluvy a prihlášky bez zohľadnenia sťažovateľom predložených dôkazov je nepostačujúce, pretože musí byť zistené, že k výkonu činnosti zamestnanca pred prihlásením skutočne došlo. Vzhľadom na predložené dôkazy sťažovateľom a návrhy na vykonanie výsluchov svedkov bolo podľa jeho názoru potrebné pristúpiť k ich vypočutiu.

Prijatie záveru o nelegálnom zamestnávaní musí vychádzať zo skutkových zistení, ktoré spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti preukazujú, že zamestnávaná osoba vzhľadom k časovému sledu mohla začať a aj skutočne začala vykonávať pracovnú činnosť.

Podľa sťažovateľa bolo preto povinnosťou správneho orgánu vzhľadom na špecifické okolnosti prípadu vykladať pojem nelegálne zamestnávanie tak, aby spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti bola preukázaná zákonná podmienka ako predpoklad pre prijatie záveru, že žalobca nelegálne zamestnával pracovníkov v rozpore s § 3 ods. 2 citovaného zákona.

V tomto prípade opätovne sťažovateľ poukázal na právne názory vyslovené v rozsudku č. k. 6Sžo/51/2011 zo dňa 22.08.2012.

Vzhľadom ku skutočnosti, že rozpory vo veci neodstránil ani prvostupňový správny súd, považoval sťažovateľ jeho právne závery za predčasné.

Mal za to, že výkon činnosti zamestnanca, na ktorý je viazaná povinnosť prihlásenia do registra Sociálnej poisťovne musí byť reálny a skutočný a nemožno ho stotožňovať s fikciou podľa ust. § 144a ods. 1 písm. a) ZP.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody považoval sťažovateľ napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove za nezákonný a navrhol, aby kasačný súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a vysloví, že žalobcovi patrí náhrada trov konania. Prípadne navrhol zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že bude zrušené rozhodnutie Národného inšpektorátu práce v Košiciach (žalovaného) a vec mu bude vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, ktoré doručil krajskému súdu dňa 10.05.2017, uviedol, že napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu vychádzali zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Oba správne orgány podľa názoru žalovaného dôsledne vyhodnotili všetky skutočnosti zistené počas výkonu inšpekcie práce. Na vyvodenie záveru o porušení zákazu nelegálneho zamestnávania si obstarali dostatočný počet upotrebitelných dôkazov a zároveň sa náležite vysporiadali aj

s argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou či už vo vyjadrení k začatiu konania, alebo v odvolaní proti rozhodnutiu o uložení pokuty.

Na margo tvrdení sťažovateľa obsiahnutých v kasačnej sťažnosti žalovaný uviedol, že tieto korešponujú so žalobnými dôvodmi, s ktorými sa žalovaný už raz podrobne vysporiadal vo svojich vyjadreniach zo dňa 08.08.2016 a 29.09.2016. Sťažovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by podľa žalovaného boli spôsobilé zvrátiť skutkové závery inšpekčných orgánov, s ktorými sa stotožnil aj prvostupňový súd.

Pokiaľ ide o namietané nenariadenie ústneho pojednávania, ktoré sťažovateľ označil za závažnú procesnú vadu konania, tu žalovaný opätovne zdôraznil, že zo žiadneho ustanovenia správneho poriadku správnym orgánom takáto povinnosť nevyplýva. Naopak bolo plne v kompetencii žalovaného, resp. inšpektorátu práce ako správneho orgánu prvého stupňa, aby posúdil nevyhnutnosť nariadenia ústného pojednávania vzhľadom na povahu veci, ktorá bola predmetom konania. Takýto záver žalovaného podporuje aj najnovšia rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR napr. rozsudok sp. zn. 10Sžo/387/2015, resp. 7Sžo/223/2015.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/22/2016 zo dňa 31.01.2017 ako vecne správny potvrdil.

Senát Najvyššieho súdu SR konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 492 ods. 1 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/22/2016-41 zo dňa 31.01.2017, ktorým tento zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 10.05.2016, ktorým žalovaný správny orgán, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu o uložení pokuty vo výške 5000 €, podľa ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona o inšpekcii práce v spojení s ust. § 46 zákona o správnom konaní za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. rozhodol tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol a rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 15.01.2016 potvrdil.

Porušenia vyššie citovaných zákonných ustanovení sa sťažovateľ mal dopustiť tým, že ako právnická osoba – zamestnávateľ využíval v dňoch 26.05.2015 a 27.05.2015 do 11.43 hod. závislú prácu fyzickej osoby J. Š., x mal s ním založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákona č. 311/2001 Z. z.), pracovnú zmluvu zo dňa 25.05.2015, a nesplnil povinnosť podľa osobitného predpisu (§ 231 ods. 1 písm. b) zákona č.

461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 82/2015 Z. z.) a v dňoch 01.06.2015, 02.06.2015, 03.06.2015 a 04.06.2015 do 08.26 hod. závislú prácu fyzickej osoby J. F., bytom x, mal s ním založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákona č. 311/2001 Z. z.), pracovnú zmluvu zo dňa 01.06.2015, a nesplnil povinnosť podľa osobitného predpisu (§ 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 82/2005 Z. z.).

Nelegálne zamestnávanie bolo zistené 04.08.2015 pri kontrole dokladov predložených účastníkom konania počas výkonu inšpekcie práce.

Inšpekciu práce vykonal Inšpektorát práce Prešov v období od 07.07.2015 do 12.08.2015 v súlade s ust. § 7 ods. 3 písm. a) v spojení s § 13 ods. 2, § 14 ods. 1, ods. 2, ods. 4 zákona o inšpekcii práce u zamestnávateľa T., s. r. o., D., G., prevádzka Hospodársky dvor M. (sťažovateľa).

Z tejto inšpekcie bol vyhotovený Protokol zo dňa 12.08.2015, ktorý bol dňa 12.08.2015 prerokovaný s konateľom spoločnosti sťažovateľa. Konateľ spoločnosti bol v Protokole zároveň poučený o možnosti vyjadriť sa v lehote 5 dní odo dňa doručenia Protokolu ku skutočnostiam zisteným kontrolou.

Sťažovateľ vo vyjadrení k začatiu administratívneho konania uviedol, že J.Š. nastúpil do zamestnania 27.05.2015 o 12.00 hod., kedy začal prácu reálne vykonávať. V prípade zamestnanca J. F., tento reálne nastúpil do zamestnania dňa 04.06.2015 o 08.00 hod.

Pokiaľ ide o kontrole predložené evidencie dochádzky, ktoré sú v rozpore so skutočným stavom a reálne začatou vykonávanou prácou, štatutárny zástupca sa vyjadril, že táto skutočnosť bola spôsobená porušením povinnosti zo strany zodpovednej pracovníčky Mgr. PhDr. D. M., ktorá mala predložiť evidenciu dochádzky účtovníčke, ktorá spracovávala mzdy. Opomenutie povinnosti uvedená pracovníčka uznala a uviedla do notárskej zápisnice, ktorá bola žalovanému správne orgánu v rámci kontroly predložená.

Z obsahu administratívneho spisu mal kasačný súd ďalej za preukázané, že J. Š. a J. F. vykonávali u sťažovateľa prácu vodičov na základe pracovných zmlúv a do registra Sociálnej poisťovne bol J. Š. prihlásený dňa 27.05.2015 o 11.43 hod. s účinnosťou od 26.05.2015 a J. F. bol prihlásený dňa 04.06.2015 o 08.26 hod. s účinnosťou od 01.06.2015.

Na základe predložených dokladov v administratívnom konaní inšpektor práce v Protokole o výsledku inšpekcie skonštatoval nelegálne zamestnávanie a podľa ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona o inšpekcii práce inšpektorát práce uložil sťažovateľovi za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania pokutu vo výške 5 000 € vzhľadom ku skutočnosti, že konštatoval nelegálne zamestnávanie dvoch osôb.

Podľa ust. § 1 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení účinnom v čase vydania prvostupňového rozhodnutia, tento zákon

- a) upravuje inšpekciu práce, ktorej prostredníctvom sa presadzuje ochrana zamestnancov pri práci a výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce,
- b) vymedzuje pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce a ich pôsobnosť pri výkone dohľadu podľa osobitného predpisu,
- c) ustanovuje práva a povinnosti inšpektora práce a povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby.

Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. a) bod 4 citovaného zákona inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Podľa ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 citovaného zákona inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2000 € do 200 000 €, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5000 €.

Podľa § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

- a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,
- b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,
- c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,
- d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,
- e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

Podľa ust. § 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania prvostupňového rozhodnutia, tento zákon vymedzuje nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie, ustanovuje zákaz vykonávania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, výkon kontroly, povinnosti kontrolného orgánu a postih za porušenie zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu (Zákonník práce).

Podľa ust. § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu a do začiatku výkonu kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania nespĺnila povinnosť podľa osobitného predpisu (zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení).

Podľa ust. § 3 ods. 1, ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. fyzická osoba nesmie vykonávať nelegálnu prácu. Právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

Ako vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je v tomto prípade Zákonník práce, podľa § 42 ods. 1 pracovný pomer sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnancom a zamestnávateľom.

Podľa ust. § 226 ods. 2 veta prvá Zákonníka práce dohoda o vykonaní práce sa uzatvára písomne, inak je neplatná.

Podľa ust. § 228a ods. 2 veta prvá Zákonníka práce dohodu o pracovnej činnosti je zamestnávateľ povinný uzatvoriť písomne, inak je neplatná.

Ako vyplýva z ust. § 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. je zamestnávateľ povinný prihlásiť aj zamestnanca v právom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov) na účel úrazového poistenia, garančného poistenia a na účely osobitného predpisu pred vznikom tohto právneho vzťahu, najneskôr pred začatím výkonu práce.

Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z., na konanie podľa § 4 písm. e), § 6 ods. 1 písm. b), d) a e), § 7 ods. 3 písm. d), e), i) a s), ods. 8 písm. b) a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d) až f), § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

Podľa ust. § 47 ods. 1, ods. 3 správneho poriadku, rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Predmetom kasačného konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný správny orgán rozhodol s konečnou platnosťou o uložení sankcie sťažovateľovi za porušenie zákazu vyplývajúceho z ustanovení zákona č. 82/2005 Z. z.

Kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto konkrétnom prípade ide o špecifickú situáciu, nakoľko v zmysle zistených skutočností sa sťažovateľ mal dopustiť protiprávneho stavu tým, že využíval závislú prácu fyzickej osoby

- v dňoch 26.05.2015 a 27.05.2015 do 11.43 hod. J. Š., bytom x, mal s ním založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov), pracovnú zmluvu zo dňa 25.05.2015 a nesplnil si povinnosť podľa osobitného predpisu (§ 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 82/2005 Z. z.) a
- v dňoch 01.06.2015 až 04.06.2015 do 08.26 hod. J. F., bytom x, mal s ním založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov), pracovnú zmluvu zo dňa 01.06.2015, a nesplnil si povinnosť podľa osobitného predpisu (§ 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 82/2005 Z. z.).

Tieto skutočnosti prvostupňový správny orgán v súvislosti s ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na ust. § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. vyhodnotil ako porušenie zákona, v dôsledku čoho uložil sťažovateľovi podľa ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 4 sankciu – pokutu vo výške 5000 €.

Z vyššie citovaného ust. § 19 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. vyplýva oprávnenie inšpektorátu práce uložiť zamestnávateľovi pokutu za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania najmenej 5000 € za predpokladu, že ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne.

Vychádzajúc z vyššie popísaného zisteného skutkového stavu, z pracovných zmlúv uzatvorených medzi zamestnancami J.Š., J.F. a zamestnávateľom (sťažovateľom), ako aj z evidencie dochádzky týchto zamestnancov, ktorú sťažovateľ poskytol, mal kasačný súd za to, že v danom prípade nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty v zmysle ust. § 19 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii práce.

Podľa významu slova „*súčasne*“ v zmysle slovníka slovenského jazyka ide o jav vyskytujúci sa, resp. vykonávaný v tom istom čase, čiže zároveň s niečím časovo paralelným, vykonávaný naraz, teda v tom istom čase.

Z obsahu predloženého administratívneho spisu nesporne vyplýva, že pán J. Š. bol zamestnaný odo dňa 26.05.2015, pričom do evidencie Sociálnej poisťovne bol prihlásený 26.05.2015 o 11.43 hod.

V prípade J. F. mal kasačný súd nesporne za preukázané, že tento bol zamestnaný odo dňa 01.06.2015, pričom do evidencie Sociálnej poisťovne bol prihlásený dňa 04.06.2015 o 08.26 hod.

Z vyššie uvedeného nesporne vyplýva, že k naplneniu skutkového stavu tak, ako je to uvedené v zákone o inšpekcii práce – „*nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne*“ dôjsť nemohlo, nakoľko protiprávny stav v každom jednom prípade bol odstránený skôr než nastal v prípade ďalšom, čo teda vylučuje ich časovú spojitosť a súčasnosť.

Podľa názoru kasačného súdu v tomto prípade správne orgány zo zisteného skutkového stavu vyvodili nesprávny právny záver.

Z výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia Inšpektorátu práce v Prešove zo dňa 15.01.2016 je zrejmé, že prvostupňový správny orgán rozhodoval podľa ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z., z ktorého vyplýva oprávnenie inšpektorátu uložiť pokutu zamestnávateľovi za porušenie nelegálneho zamestnávania od 2000 € do 200 000 €, ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne najmenej 5000 €.

Z citácie vyššie uvedenej právnej normy je zrejmé, že táto v sebe zahŕňa dva spôsoby správneho trestania za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, a to sankciu od 2000 € do 200 000 €, avšak v prípade, ak pôjde o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne najmenej 5000 €.

V nadväznosti na odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia kasačný súd konštatuje, že v danom prípade nie je dostatočne zrejmé, ktorú časť vyššie uvedenej právnej normy žalovaný správny orgán pri svojom rozhodovaní aplikoval. Z dikcie tohto ustanovenia je podľa názoru Najvyššieho súdu SR zrejmé, že prvú časť tejto právnej normy, pri ktorej je možné uložiť sankciu od 2000 € do 200 000 € je nesporne možné aplikovať v prípade porušenia nelegálneho zamestnávania u jedného zamestnanca, keďže druhá časť tejto právnej normy hovorí o zamestnávaní dvoch a viacerých osôb súčasne, keď je možné uložiť sankciu najmenej 5000 €.

Z odôvodnenia rozhodnutí žalovaných správnych orgánov nie je kasačnému súdu dostatočne zrejmé, na základe akých skutkových okolností bola sankcia 5000 € v danom prípade sťažovateľovi uložená. Za predpokladu, že by žalovaný správny orgán konštatoval nelegálne zamestnávanie u jednej fyzickej osoby, mohol uložiť sankciu vyplývajúcu z prvej časti právnej normy v rozpätí od 2000 € do 200 000 €. V takomto prípade však bolo jeho povinnosťou uloženú sankciu riadne odôvodniť, vychádzajúc z vyššie citovaného ust. § 19 ods. 6 citovaného zákona.

V prípade, ak ukladal sankciu za nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb „súčasne“ a uložil sankciu na dolnej hranici, t. j. 5000 €, bolo jeho povinnosťou v administratívnom konaní preukázať splnenie skutkovej podstaty tejto právnej normy, t. j. splnenie podmienky nelegálneho zamestnávania „dvoch a viac fyzických osôb súčasne“.

Senát kasačného súdu tak považuje obe správne rozhodnutia vydané v inštančnom postupe za neurčité a nepreskúmateľné, keď správny orgán síce aplikoval právnu normu (§ 19 ods. 2 písm. a) bod 1) na zistený skutkový stav veci, avšak vyššie uvedený rozpor bližšie neobjasnil. Takéto odôvodnenie rozhodnutia potom nezodpovedá ust. § 47 ods. 3 správneho poriadku.

V tejto súvislosti Najvyšší súd SR upozorňuje na rozhodovaciu činnosť tunajšieho súdu: „...Rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné a treba ho zrušiť aj vtedy, ak správny orgán svoje rozhodnutie neodôvodnil vôbec, hoci dôvody jeho rozhodnutia možno vyvodit' z obsahu administratívneho spisu.

Skutočnosť, že rozhodnutie je zrozumiteľné pre orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, lebo rozhodnutie musí byť zrozumiteľné aj pre ostatných účastníkov konania, najmä ak sa ním účastníkovi ukladá konkrétna povinnosť.“ (bližšie pozri rozsudok NS SR sp. zn. 4So/226/04 z 19.10.2005) a taktiež, že: „...*Volná úvaha pri rozhodovaní o výške pokuty za správny delikt je myšlienkový proces, v rámci ktorého má správny orgán zvažovať závažnosť porušenia právnych predpisov vo vzťahu ku každému zisteniu protiprávneho konania, jeho následky, dobu protiprávnosti, aby uložená sankcia spĺňala nielen požiadavku represie, ale aj preventívny účel...*“ (bližšie pozri rozsudok NS SR sp. zn. 2Sžp/16/2011 zo dňa 30.05.2011).

Vychádzajúc zo stabilnej judikatúry Ústavného súdu SR kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu, zaručeného v čl. 1 Ústavy SR, je aj princíp právnej istoty a spravodlivosti (princíp materiálneho právneho štátu), ktorý spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že ich príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov a že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/2002, II. ÚS 234/04). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánu verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09, ÚS 17/99 nález z 22.09.1999, I. ÚS 44/1999 nález z 13.10.1999).

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musia byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v súvislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy teda nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu.

Z uvedených dôvodov bolo povinnosťou Inšpektorátu práce Prešov ako aj Národného inšpektorátu v Košiciach v danom prípade vykonať výklad danej právnej normy ustanovenej v § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. v kontexte s účelom tohto zákona, a to s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu.

Cieľom zákonodarcu pri právnej úprave zákazu nelegálneho zamestnávania ustanovenom v § 3 ods. 2 citovaného zákona bolo zamedziť nelegálnemu zamestnávaniu fyzických osôb. Vzhľadom na okolnosti prípadu sa kasačnému súdu postup žalovaného javí ako šikanóznym, keď formalistickým výkladom právnej úpravy

nelegálneho zamestnávania stanovenej v § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 takmer počítal hodiny pre splnenie včasnosti registrácie v Sociálnej poisťovni.

Najvyšší súd SR konštatuje, že účelom zákona o inšpekcii práce a zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní je ochrana pracovného trhu pred nelegálnou prácou a nelegálnym zamestnávaním, a preto i výklad a aplikácia príslušných ustanovení zákona má vychádzať z jeho zmyslu a účelu a nemôže byť len formálny pri skúmaní otázky naplnenia príslušnej skutkovej podstaty správneho deliktu.

Najvyšší súd SR po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

Na základe vyššie uvedeného kasačný súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné, preto rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/22/2016-41 zo dňa 31.01.2017 postupom podľa ust. § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 10.05.2016 a rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 15.01.2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa ust. § 469 SSP ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.

V tejto súvislosti kasačný súd dáva žalovanému správne orgánu do pozornosti novelizované ustanovenie § 2 v spojení s ust. § 7ca zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ktoré ust. § 2 ods. 2 bod b) účinného od 01.01.2018 stanovilo lehotu na prihlásenie do registra 7 dní.

Z vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nesporene vyplýva, že na účely skúmania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania je žiaduce eliminovať určité situácie oneskoreného ohlásenia vzniku pracovnoprávneho vzťahu a štátnozamestnaneckého pomeru do príslušného registra Sociálnej poisťovne a vylúčiť prípady, keď zamestnávateľ túto povinnosť sám a bez zistenia nesplnenia tejto povinnosti kontrolnými orgánmi splnil len s malým oneskorením.

Zamestnávateľ je v zmysle novely zákona povinný splniť si prihlasovaciu povinnosť v lehote 7 dní od uplynutia lehoty na splnenie povinnosti podľa § 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, najneskôr však do začatia výkonu kontroly nelegálneho zamestnávania začatej pred uplynutím tejto 7-dňovej lehoty. To znamená, že ak kontrolný orgán príde po čase, kedy zamestnanec začal vykonávať svoju činnosť, a to v lehote 7 dní a zistí, že zamestnávateľ si ešte nesplnil prihlasovaciu povinnosť, konštatuje nelegálne zamestnávanie. Ak si však zamestnávateľ splní oznamovaciu povinnosť v lehote uvedených 7 dní a stihne tak spraviť pred výkonom kontroly, kontrolný orgán nemôže konštatovať nelegálne zamestnávanie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a aplikáciu revízneho princípu v rozhodovacej činnosti kasačného súdu, bolo potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutia správnych orgánov vydané v inštančnom postupe zrušiť.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd SR s prihliadnutím na ust. § 170 písm. a) v spojení s ust. § 467 ods. 1 SSP tak, že úspešnému sťažovateľovi priznal plný nárok na náhradu trov súdneho konania, o ktorých vyčíslení bude rozhodovať Krajský súd v Prešove.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v senáte zloženom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

41.

R O Z H O D N U T I E

I. Nariadenie ústneho pojednávania správnymi orgánmi vo veciach správnych deliktov a iných správnych deliktov je len fakultatívne. V rámci tejto kategórie správnych deliktov sa zásada ústnosti neuplatňuje, a to spolu so zásadou verejnosti a bezprostrednosti. V zmysle správneho poriadku nariadenie ústneho pojednávania je ponechané na správnej úvahe správneho orgánu a jeho správna úvaha závisí od skutkových okolností v danej veci. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že zákon o priestupkoch upravil inštitút ústneho pojednávania v priestupkových veciach kogentným spôsobom.

II. Až vydané rozhodnutie správneho orgánu jednoznačne určí, čoho sa páchatel' správneho deliktu dopustil a v čom spáchaný delikt spočíva. V rozhodnutiach sankčného charakteru, je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý. To je možné zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Takáto miera podrobnosti je nevyhnutná pre celé sankčné konanie, a to najmä z dôvodu vylúčenia prekážky litispendencie, res iudicata, dvojitého postihu za rovnaký skutok, na určenie rozsahu dokazovania, ako i na zabezpečenie riadneho práva na obhajobu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp.zn. 6Asan/2/2016)

Krajský súd v K. (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo 16. júna 2016 podľa § 250j ods. 2 písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej z 5. februára 2015, ako aj rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj č. P/0296/08/14 z 28. augusta 2014 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd úspešnej žalobkyni priznal proti žalovanej náhradu trov konania, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu v sume 70 €. Náhradu trov právneho zastúpenia krajský súd žalobkyni nepriznal z dôvodu ich nevyčíslenia advokátom žalobkyne.

Žalovaná rozhodnutím č. SK/0724/99/2014 z 5. februára 2015 podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj č. P/0296/08/14 z 28. augusta 2014, ktorým bola žalobkyni uložená pokuta 600 € za porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), keď žalobkyňa nevydala spotrebiteľom (inšpektorom Slovenskej obchodnej inšpekcie) doklad o kúpe výrobku vo vykonanom kontrolnom nákupe (1 ks pizza Minerva), účtovanom v hodnote 3,30 €.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že právna teória v rámci verejno-právnej zodpovednosti za protispoločenské konanie rozoznáva trestné činy, priestupky a iné správne delikty, pričom ďalšej špecifikácii podliehajú správne disciplinárne delikty a správne delikty poriadkové. Za delikt sa považuje len také porušenie povinností (konanie alebo opomenutie), ktoré konkrétny zákon takto označuje, pričom rozlišovacím kritériom medzi jednotlivými druhmi deliktov podľa závažnosti je miera typovej spoločenskej nebezpečnosti vyjadrenej v znakoch skutkovej podstaty, u iných správnych deliktoch a disciplinárnych deliktoch ešte aj okruh subjektov, ktoré sa deliktu môžu dopustiť. Iné správne delikty sú svojou povahou najbližšie práve priestupkom. V oboch prípadoch ide o súčasť tzv. správneho trestania, teda o postih správnych orgánov za určité nedovolené konanie. Formálne označenie určitého typu protispoločenského konania a tomu zodpovedajúcemu zaradeniu medzi trestné činy, priestupky a iné správne delikty a z toho vyvozené následky v podobe sankcií, vrátane príslušného konania, či už ide o oblasť súdneho alebo správneho trestania, je len vyjadrením reálnej trestnej politiky štátu, teda reflexia názoru spoločnosti na potrebnú mieru ochrany jednotlivých vzťahov a záujmov. Kriminalizácia, či naopak, dekriminalizácia určitého konania nachádza výraz v platnej právnej úprave a v ich zmenách, voľbe procesných nástrojov potrebných k odhaleniu a dokázaniu konkrétnych skutkov a aj v prísnosti postihu delikventa. V konaniach zisťovania správneho deliktu, rozhodovania o vine páchatel'a za spáchanie deliktu a ukladaní sankcie zaň na základe analógie legis treba postupovať v súlade so zásadami trestno-právnej zodpovednosti v zmysle právnej úpravy v zákone č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch“) alebo Trestného zákona.

V predmetnej veci, keďže ide o preskúvanie zákonnosti rozhodnutia postupov správnych orgánov o postihu za správny delikt s uložením peňažnej pokuty, bolo podľa názoru krajského súdu potrebné na danú vec aplikovať článok 6 ods. 1 prvá časť Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), v zmysle ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu, keďže Slovenská republika sa v čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zaviazala, že uznáva a dodržiava všeobecné záväzné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a uvedený dohovor sa podľa článku 154c Ústavy Slovenskej republiky stal súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a má prednosť pred zákonom, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. 3Sžn/68/2004, 3Sž/85/2007, 8Sžo/28/2007, 8Sžo/147/2008, 6Sžo/51/2011) podľa krajského súdu vyplýva, že trestno-právne princípy sa analogicky aplikujú i v správnom trestaní, a že trestanie za správne delikty podlieha obdobnému režimu ako trestný postih za trestné činy. Z toho hľadiska treba vykladať aj všetky záruky, ktoré sa poskytujú obvinenému.

Ďalej krajský súd uviedol, že aj Odporúčanie Výboru ministrov č. R (91) pre členské štáty o správnych sankciách, ktoré bolo schválené Výborom ministrov 13. februára 1991 na 452. zasadnutí zástupcom ministrov, odporúča vládam členských štátov, aby sa vo svojom práve, aj praxi, riadili zásadami, ktoré vyplývajú z tohto odporúčania. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto odporúča, je v ňom uvedené, že sa vzťahuje na správne akty, ktorými sa ukladá postih za správanie, ktoré je v rozpore s uplatniteľnými pravidlami, či už ide o pokuty, alebo iné opatrenia trestnej povahy bez ohľadu na to, či majú peňažnú alebo inú povahu. Tieto druhy postihu sa

považujú za správne sankcie. V zmysle zásady č. 6 uvedeného Odporúčania vo vzťahu k ukladaniu správnych sankcií, je potrebné aplikovať nasledovné zásady: každá osoba, ktorá čelí správnej sankcii, má byť informovaná o obvinení proti nej, mal by jej byť daný dostatočný čas na prípravu prípadu, s tým, že do úvahy sa vezme zložitost' veci, ako aj tvrdost' sankcie, ktorá by mohla byť uložená, osoba, prípadne jej zástupca má byť informovaná o povahe dôkazov proti nej, má dostať možnosť vyjadriť sa (býť vypočutá), predtým ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie, správny akt, ktorým sa ukladá sankcia, má obsahovať dôvody, na ktorých sa zakladá.

Podľa názoru krajského súdu ak správny orgán v preskúmvanej veci nenariadil ústne pojednávanie a nedal žalobkyni možnosť, aby sa pred uložením sankcie vyjadrila ku skutku, ktorý správny orgán kvalifikoval ako správny delikt, ide o takú procesnú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť preskúmvaných rozhodnutí.

Pretože konanie o správnom delikte podlieha obdobnému režimu ako trestný postih za trestné činy, bola podľa názoru krajského súdu dôvodná aj žalobná námietka o neúplnom výroku rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, v ktorom nie je uvedený dátum, miesto a spôsob spáchania deliktu tak, ako sa v skutočnosti stal. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na to, že výrok rozhodnutia o správnom delikte je dôležitý z toho dôvodu, aby skutok nemohol býť zamenený za iný, aby ten, kto delikt spáchal, vedel, za aké porušenie mu je uložená sankcia a napokon aj z toho dôvodu, že záväzný a vykonateľný je iba výrok rozhodnutia, hoci tak, ako to tvrdí žalovaná, spolu s odôvodnením a poučením o opravnom prostriedku, tvorí jeden celok.

Vzhľadom na zistené procesné pochybenia zo strany správnych orgánov sa krajský súd vecou samou nezaoberal.

V lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP) podala proti rozsudku krajského súdu odvolanie žalovaná, nestotožňujúc sa so záverom krajského súdu, že v konaní pred správnym orgánom došlo k takej vade, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť jeho rozhodnutia.

Žalovaná v odvolaní uviedla, že pre posúdenie protiprávnosti konania žalobkyne, t. j. či v danom prípade došlo k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, je podstatné zistenie, či predávajúci vydal spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku. Zo skutkového stavu zisteného pri kontrole podľa názoru žalovanej vyplýva, že zo strany žalobkyne bolo nepochybne porušené predmetné ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa, keď z obsahu inšpekčného záznamu z 28. mája 2015 vyplýva, že k vydaniu dokladu inšpektorom Slovenskej obchodnej inšpekcie, vystupujúcim v pozícii bežného spotrebiteľa, za vykonaný kontrolný nákup nedošlo.

V tejto súvislosti žalovaná poukázala na § 21 ods. 1 správneho poriadku, podľa ktorého správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu alebo ak tak ustanovuje osobitný zákon.

Žalovaná uviedla, že v preskúmvanej veci nariadenie ústneho pojednávania osobitný zákon nestanovuje, pričom správne orgány oboch stupňov považovali skutkový stav za presne a spoľahlivo zistený, a

teda vzhľadom na skutočnosť, že ústne pojednávanie by neprispelo k objasneniu veci, toto nenariadili. Žalovaná mala za to, že žalobkyni bola poskytnutá možnosť svoje práva v konaní účinne obhajovať, ktorú využila a v nadväznosti na poučenie vyplývajúce z Oznámenia o začatí správneho konania zo 6. augusta 2014 sa k dôvodom konania písomne vyjadrila listom z 27. augusta 2014, ktorý bol správne mu orgánu prvého stupňa doručený 3. septembra 2014 a s ktorým sa vzhľadom na skutočnosť, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané dňa 28. augusta 2014 vyrovnala vo svojom rozhodnutí žalovaná. Žalovaná zdôraznila, že žalobkyňa zistený skutkový stav nijako nespochybnila ani v správnom konaní nepredložila dôkazy, ktorými by preukázala, že doklad o kúpe výrobku bol spotrebiteľovi vydaný, na základe čoho by správny orgán považoval za opodstatnené vykonať ďalšie dôkazy ako výsluch svedka resp. nariadiť ústne pojednávanie.

Na podporu svojich tvrdení žalovaná poukázala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Varela Assalino v. Portugalsko, podľa ktorého neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru vo vzťahu k ústnosti a verejnosti konania v prípadoch, keď skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou. Žalovaná s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci Coeme a ďalší v. Belgicko a na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 134/2014 namietala, že správny orgán nespĺňa atribúty nestranného a nezávislého súdu, a teda uskutočnenie ústneho pojednávania pred žalovanou nemôže naplniť čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Nakoniec žalovaná v tejto súvislosti poukázala aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 24S/253/2013 z 10. apríla 2014 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/58/2014 z 29. júna 2016.

Žalovaná zdôraznila, že zákon o ochrane spotrebiteľa v § 16 ods. 1 ukladá predávajúcemu povinnosť vydať doklad o kúpe výrobku spotrebiteľovi, a teda ani prípadné preukázanie vydania dokladu zamestnancovi by žalobkyňu nezbavilo zodpovednosti za porušenie predmetného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko za zistené porušenie v tomto prípade zodpovedá žalobkyňa ako predávajúca. Žalovaná v tejto súvislosti ešte dodala, že zavinenie nie je pojmovým znakom a predpokladom vzniku zodpovednosti za tento správny delikt. V tomto prípade ide podľa žalovanej o absolútnu objektívnu zodpovednosť, a preto žalobkyňa ako predávajúca zodpovedá za protiprávne konanie tak seba, ako aj svojho zamestnanca, bez ohľadu na zavinenie, resp. iné okolnosti, v dôsledku ktorých došlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty predmetného správneho deliktu. Aj z tohto titulu mala žalovaná za to, že skutkový stav bol spoľahlivo zistený a žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno svojich tvrdení uvedených vo vysvetlivke k inšpekčnému záznamu. Výsluch svedka M. P. žalovaný správny orgán nevykonal z dôvodu, že tento by žalobkyni neprivodil priaznivejší výsledok správneho konania a navyše žalobkyňa vo svojich vyjadreniach ani v podanom odvolaní neuviedla, ako by mohol výsluch ňou navrhnutého svedka spochybníť doposiaľ zistený skutkový stav.

Žalovaná poukázala na § 34 ods. 4 správneho poriadku, v zmysle ktorého je určenie rozsahu a spôsobu dohľadania, pripustenia a vykonania dôkazov výsadou správneho orgánu. Rovnako je podľa žalovanej legitímne brať do úvahy požiadavku hospodárnosti a efektivity konania tak, aby konanie prebehlo čo najrýchlejšie, s čo najmenšími nákladmi, aby nedochádzalo k zbytočnému zaťažovaniu jeho účastníkov. V rozpore s uvedeným by

podľa žalovanej bolo vykonávanie ďalších dôkazov vtedy, keď je skutkový stav spoľahlivo zistený a navyše ak navrhované dôkazy nemôžu prispieť k objasneniu veci.

Žalovaná má tiež za to, že napadnuté rozhodnutia dostatočne vymedzili predmet konania a následne podali zrozumiteľný výklad, z ktorých ustanovení zákona vychádzali a prečo pod tieto subsumovali zistený skutkový stav. Rozhodnutie tak prvostupňového, ako aj druhostupňového správneho orgánu bolo podľa žalovanej žalobkyňa z hľadiska popisu skutkových zistení, vykonaných dôkazov a aplikácie právnej normy zrozumiteľné a žalobkyňa od začiatku správneho konania nemala pochybnosť, o akom skutku je správne konanie vedené. Údajnú nezrozumiteľnosť rozhodnutia v priebehu správneho konania ani v podanom odvolaní žalobkyňa nenamietala, túto rozporovala až v následne podanej správnej žalobe.

Obsah skutkovej vety, zvolený prvostupňovým správnym orgánom, je podľa názoru žalovanej presne a určite formulovaný. Vo výroku rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je podľa žalovanej predmet rozhodovania dostatočne špecifikovaný, predovšetkým je z neho zrejmé, kto je účastníkom konania, akého správneho deliktu sa dopustil, akú právnu normu správny orgán aplikoval, resp. podľa ustanovení ktorého právneho predpisu sa rozhodlo, aká sankcia bola za protiprávne konanie uložená. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. ISžd/26/2011, podľa ktorého „Hoci ustanovenie § 47 správneho poriadku vymedzuje podstatné a obligatórne náležitosti rozhodnutia správneho orgánu, je nutné rozhodnutie chápať ako univerzálny celok. Preto výroková časť rozhodnutia obsahuje iba výnimočne opis skutku, časové, platobné alebo iné doložky, a naopak odôvodnenie rozhodnutia obsahuje argumentáciu, ktorá sa síce vo výrokovvej časti explicitne nenachádza, ale bez jej vyjadrenia by bola výroková časť nepreskúmateľná pre nedostatok dôvodov.“ Žalovaná tiež poukázala na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 8Afs 6/2007, podľa ktorého „Hoci je výrok žalovaného formulovaný veľmi stručne, spĺňa požiadavku odlišenia od iného skutku. Stručnosť výroku rozhodnutia v prejednávanej veci neohrozuje meritórnú zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Stručnosť nepredstavuje vadu s takým stupňom intenzity, ktorý by bol schopný spochybniť zákonnosť rozhodnutia vo veci samej.“

Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá zotrvala na tom, že v správnom konaní bolo porušené jej právo byť ústne vypočutá, bolo jej znemožnené navrhovať na svoju obranu dôkazy a byť prítomná pri ich vykonávaní.

Žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

V lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP) podala proti výroku rozsudku krajského súdu o náhrade trov konania odvolanie žalobkyňa, namietajúc, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods. 2 písm. f) OSP].

S poukazom na § 175 ods. 1 a 2 a § 491 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) žalobkyňa žiadala, aby jej bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia v konaní pred súdom prvého stupňa za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie správnej žaloby) v sume 296,44 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania žalovanej a odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolania prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej, ako aj odvolaniu žalobkyne nie je možné priznať úspech.

Podľa § 491 ods. 1, 2 SSP ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že z § 491 ods. 2 SSP vyplýva, že ak napadnutý rozsudok bol vyhlásený dňa 16. júna 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (nakoľko Správny súdny poriadok nadobudol účinnosť až 1. júla 2016), boli účastníci konania správne poučení o možnosti podať odvolanie podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v lehote 15 dní od doručenia rozsudku, a teda účastníci sa mohli domáhať ochrany svojich práv v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky len na základe úpravy odvolacieho konania v zmysle § 250ja OSP a § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 201 a nasl. OSP. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky podanie žalobkyne z 18. augusta 2016 označené ako sťažnosť prejednal z hľadiska obsahu tohto podania ako odvolanie.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z pripojeného administratívneho spisu odvolací súd zistil, že dňa 28. mája 2014 bola inšpektormi Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj (ďalej len „inšpektori“) vykonaná kontrola v prevádzkarni C. pizzéria donáška, H., M.

Z inšpekčného záznamu z 28. mája 2014 vyplýva, že za účelom prešetrenia písomného podania za nevydanie pokladničného dokladu pri donáške pizze si inšpektori objednali u žalobkyne pizzu, ktorú doručil zamestnanec žalobkyne M. P., a ten po obdržaní sumy za dodávku nevydal inšpektorom doklad o kúpe. V čase kontroly žalobkyňa vo vysvetlivke k inšpekčnému záznamu uviedla, že doklad bol vodičovi vydaný a nie je jej známe, prečo ho tento nevydal zákazníkovi.

Dňa 11. augusta 2014 bolo žalobkyňi doručené oznámenie o začatí správneho konania o uložení pokuty podľa § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa s poučením podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku o práve vyjadriť sa k dôvodom konania a navrhnúť dokazovanie do 8 dní od doručenia tohto oznámenia. K dôvodom začatia správneho konania uvedeným v oznámení o začatí správneho konania sa žalobkyňa v lehote stanovenej správnym orgánom nevyjadrila.

Na základe uvedeného skutkového stavu Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj rozhodnutím č. P/0296/08/14 z 28. augusta 2014 uložil žalobkyňi pokutu 600 € za porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď žalobkyňa nevydala spotrebiteľom (inšpektorom) doklad o kúpe výrobku o vykonanom kontrolnom nákupe (1 ks pizza Minerva), účtovanom v hodnote 3,30 €.

Vyjadrenie žalobkyne vo veci bolo podané na poštu až dňa 27. augusta 2014 a doručené bolo prvostupňovému správne mu orgánu 3. septembra 2014, teda po vydaní prvostupňového rozhodnutia. V tomto vyjadrení žalobkyňa namietala, že jej nebol poskytnutý priestor na zaujatie stanoviska ku skutkovým zisteniam a výpovediam svedkov v správnom konaní, že nebol dodržaný princíp verejnosti, ústnosti a prítomnosti na prerokovaní veci. Uvedené žalobkyňa namietala aj v odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa.

Žalovaná rozhodnutím č. SK/0724/99/2014 z 5. februára 2015 podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietla odvolanie žalobkyne a rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj č. P/0296/08/14 z 28. augusta 2014 potvrdila.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „združenie“) a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie predávajúcim osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, v ktorom je uvedené

- a) obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby,
- b) adresa prevádzkarne,
- c) dátum predaja,
- d) názov a množstvo výrobku alebo druh služby,
- e) cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa dozor nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom vykonávajú orgány dozoru. Ak nemožno pôsobnosť orgánu dozoru určiť, je na výkon dozoru a kontroly príslušná Slovenská obchodná inšpekcia.

Podľa § 24 ods. 1 a ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe podľa § 9a alebo § 26 pokutu do 66 400 €; za opakované porušenie povinnosti počas 12 mesiacov uloží pokutu do 166 000 €. Pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti.

Podľa § 27 zákona o ochrane spotrebiteľa na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, okrem § 20 ods. 3 písm. e) až h) a § 21 a § 26a, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 3 ods. 2, ods. 4 a ods. 5 veta prvá správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne mu vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

Podľa § 21 ods. 1 správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Ak sa má pri ústnom pojednávaní uskutočniť ohliadka, uskutočňuje sa ústne pojednávanie spravidla na mieste ohliadky.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 34 ods. 4 a ods. 5 správneho poriadku vykonávanie dôkazov patrí správnemu orgánu. Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 2 správneho poriadku výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

Zo skutkových okolností preskúmvanej veci vyplýva, že správny orgán prvého stupňa uložil žalobkyni pokutu podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa za porušenie právnej povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď žalobkyňa nevydala spotrebiteľom (inšpektorom) doklad o kúpe výrobku vo vykonanom kontrolnom nákupe, účtovanom v hodnote 3,30 €.

Zákonodarca na konanie podľa § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa (t. j. konanie o uloženie pokuty za iný správny delikt) stanovil správnemu orgánu povinnosť postupovať podľa právnej úpravy správneho poriadku (§ 27 zákona o ochrane spotrebiteľa).

Správny poriadok v § 21 ods. 1 ukladá správnemu orgánu povinnosť nariadiť ústne pojednávanie, ak to ustanoví osobitný zákon alebo to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu.

Ustanovenie § 21 ods. 1 správneho poriadku teda dáva správnemu orgánu možnosť zvážiť (ak osobitný zákon neustanovuje povinnosť nariadiť ústne pojednávanie), či k prejednaniu veci s ohľadom na jej povahu je potrebné nariadiť ústne pojednávanie. Je potrebné si uvedomiť, že správne konanie je spravidla ovládané zásadou písomnosti a neverejnosti. Ústne pojednávanie sa preto vo všeobecnosti v správnom konaní na rozdiel od súdneho konania nevyžaduje. Cieľom ústneho pojednávania v správnom konaní je predovšetkým zistiť skutočný stav veci, odstrániť rozpory medzi tvrdeniami viacerých účastníkov správneho konania, prípadne vykonať ohliadku resp. výsluch svedkov.

Zákon o ochrane spotrebiteľa ako osobitný predpis povinnosť nariadiť ústne pojednávanie správneho orgánu v konaní o uložení pokuty za iný správny delikt neustanovuje.

Odvolačný súd má za to, že na konanie o uložení pokuty za iný správny delikt podľa zákona o ochrane spotrebiteľa sa ustanovenie zákona o priestupkoch o obligatórnom nariadení ústneho pojednávania s prihliadnutím na § 27 zákona o ochrane spotrebiteľa neaplikuje. Zákon o priestupkoch nemožno v tomto prípade použiť analogicky, keď správny poriadok obsahuje vlastnú procesnú úpravu ústneho pojednávania (§ 21 správneho poriadku).

Pre úplnosť však odvolací súd poukazuje na to, že povinnosťou správneho orgánu v konaní o administratívnom delikte a uložení sankcie pre nedostatok špeciálnej úpravy administratívneho trestania je postupovať „*analogiae legis*“ podľa ustanovení obsahujúcich trestnoprávnu úpravu, a teda poskytnúť subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívna zodpovednosť záruky a práva, ktoré sú zakotvené v Trestnom zákone a Trestnom poriadku obvinenému z trestného činu. To však neznamená, že povinnosťou správneho orgánu v konaní o administratívnom delikte je postupovať striktne podľa ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona, čo je povinnosťou len orgánov činných v trestnom konaní. To platí aj v danom prípade, pokiaľ správny poriadok upravuje ústne pojednávanie (§ 21), nie je dôvod na postup v zmysle „*analogiae legis*“ podľa ustanovení obsahujúci trestnoprávnu úpravu.

K uvedenému odvolací súd odkazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru vo vzťahu k ústnosti a verejnosti konania v prípadoch, keď skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitosťou (napr. Varela Assalino proti Portugalsku rozhodnutie z 25. apríla 2002, č. sťažnosti 64336/01).

Vychádzajúc z právnej úpravy ustanovenej v § 27 zákona o ochrane spotrebiteľa je povinnosťou správneho orgánu v konaní o uložení pokuty podľa § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa vykonať dokazovanie v súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 34 a nasl. správneho poriadku. Odvolací súd poukazuje na to, že vykonávanie dokazovania a hodnotenie dôkazov zákonodarca zveril do právomoci správneho orgánu (§ 34 ods. 4 a 5 správneho poriadku), ktorý určuje, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie. Nie je preto povinnosťou správneho orgánu vykonať dôkazy navrhnuté účastníkom konania, pokiaľ správny orgán na základe vykonaného dokazovania vyhodnotením zadovážených a vykonaných dôkazov dospeje k záveru, že z ustáleného skutkového základu bol preukázaný skutočný stav veci (§ 32 ods. 1 správneho poriadku), zakladajúci právny záver pre rozhodnutie. V takomto prípade sa správny orgán v odôvodnení rozhodnutia vysporiada s námietkami a návrhmi účastníka konania.

V tomto smere odvolací súd, vychádzajúc z obsahu administratívneho spisu, má za to, že rozhodnutia správnych orgánov vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu vecí. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že žalobkyňa ako predávajúca žiadnym spôsobom nespochybnila, že doklad o kúpe bol v súlade

s § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa vydaný spotrebiteľom (inšpektorom). Odvolací súd k uvedenému dodáva, že zodpovednosť za porušenie povinností predávajúceho upravených v zákone o ochrane spotrebiteľa je objektívna, tzn. sankciou je obligatórne stíhané každé porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré je zistené a dostatočným spôsobom preukázané na strane predávajúceho. Z uvedeného vyplýva, že ani prípadné preukázanie vydania dokladu zamestnancovi M. P. by žalobkyňu nezbavilo zodpovednosti za porušenie § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď doklad o kúpe nebol vydaný spotrebiteľovi, ktorú skutočnosť, ako už bolo uvedené vyššie, žalobkyňa ani nespochybnila. Žalobkyňa vo vyjadrení z 27. augusta 2014, v odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa a ani v správnej žalobe navyše ani neuviedla, ako by mohol výsluch M. P. a výsluch inšpektorov spochybniť skutkový stav zistený správnymi orgánmi resp. ako by nariadenie ústneho pojednávania v správnom konaní prispelo k objasneniu veci.

Odvolací súd má za to, že žalobkyňi bola poskytnutá možnosť svoje práva v správnom konaní účinne obhajovať. Žalobkyňi bolo umožnené oboznámiť sa s kontrolnými zisteniami a vyjadriť sa k nim (inšpekčný záznam z 28. mája 2014). Dňa 11. augusta 2014 bolo žalobkyňi doručené oznámenie o začatí správneho konania o uložení pokuty podľa § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa, s poučením podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku o práve vyjadriť sa k dôvodom konania a navrhnúť dokazovanie do 8 dní od doručenia tohto oznámenia. K dôvodom začatia správneho konania uvedeným v oznámení o začatí správneho konania sa žalobkyňa v lehote stanovenej správnym orgánom nevyjadrila. Vyjadrenie žalobkyne vo veci bolo podané na poštovú prepravu až dňa 27. augusta 2014 a doručené bolo prvostupňovému správnomu orgánu 3. septembra 2014, teda po vydaní prvostupňového rozhodnutia. S uvedeným podaním sa však vysporiadala vo svojom rozhodnutí žalovaná.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že správne orgány nepochybili, keď v preskúmvanej veci za daného skutkového a právneho stavu nenariadili ústne pojednávanie. Odvolací súd, teda uzatvára, že zo strany žalovaných správnych orgánov nedošlo k pochybeniu, keď vo veci nenariadili ústne pojednávanie, a teda v tejto časti sa senát odvolacieho súdu nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu. Je potrebné zdôrazniť, že § 21 správneho poriadku neukladá povinnosť správnym orgánom nariadiť v každom prípade ústne pojednávanie. Najvyšší súd SR vo svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že nariadenie ústneho pojednávania vo veciach správnych deliktov je len fakultatívne. Vo veciach správnych deliktov a iných správnych deliktov sa zásada ústnosti neuplatňuje, a to spolu so zásadou verejnosti a bezprostrednosti. V zmysle § 21 správneho poriadku by nariadenie ústneho pojednávania malo byť ponechané na úvahe správneho orgánu.

K správnomu právnemu záveru však dospel krajský súd, pokiaľ skonštatoval, že výrok žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa neobsahuje všetky potrebné náležitosti.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že v rozhodnutiach trestného charakteru, ktorými sú nepochybne aj rozhodnutia o iných správnych deliktoch, je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý. To je možné zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Takáto miera podrobnosti je nevyhnutná pre celé

sankčné konanie, a to najmä z dôvodu vylúčenia prekážky litispendencie, dvojitého postihu pre rovnaký skutok, pre vylúčenie prekážky veci rozhodnutej, pre určenie rozsahu dokazovania a to aj pre zabezpečenie riadneho práva na obhajobu. Až vydané rozhodnutie jednoznačne určí, čoho sa páchatel dopustil a v čom spáchaný delikt spočíva. Jednotlivé skutkové údaje sú rozhodné pre určenie totožnosti skutku, vylučujú pre ďalšie obdobie možnosť zámery skutku a možnosť opakovaného postihu za rovnaký skutok.

Krajský súd správne v dôvodoch svojho rozhodnutia okrem iného ustálil, že rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné a nezrozumiteľné. Najvyšší súd SR vidí nezrozumiteľnosť prvostupňového správneho rozhodnutia predovšetkým v jeho výrokovej časti o postihu za príslušný správny delikt.

Z hľadiska ustálenej súdnej praxe považuje za potrebné odvolací súd zdôrazniť, že výrok rozhodnutia o postihu za správny delikt musí obsahovať popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, poprípade i evidencie iných skutočností, ktoré sú potrebné k tomu, aby nemohol byť zamenený s iným. Ak správny orgán neuvedie tieto náležitosti do výroku svojho rozhodnutia, poruší tým ustanovenie § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Taktiež z hľadiska ustálenej súdnej praxe odvolací súd uvádza, že výrok rozhodnutia predstavuje najdôležitejšiu časť rozhodnutia, lebo sú v ňom určené konkrétne práva a povinnosti účastníkov konania. Musí byť preto určitý a konkrétny, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo bolo predmetom správneho konania.

Vymedzenie predmetu konania vo výroku rozhodnutia o správnom delikte musí spočívať v špecifikácii deliktu tak, aby sankcionované konanie nemohlo byť zameniteľné s iným konaním a tento záver má oporu priamo v ustanovení § 47 ods. 2 správneho poriadku. Taktiež je potrebné uviesť, že záver o nevyhnutnosti úplnej špecifikácie príslušného správneho deliktu z hľadiska vecného, časového a miestneho plne korešponduje i s medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky, pretože i na rozhodovanie o správnych deliktoch je potrebné aplikovať požiadavky článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. Z článku 6 ods. 1 Dohovoru vyplýva, že veci priestupkové a taktiež veci správnych deliktov je potrebné považovať v zmysle ustálenej štrasburskej judikatúry za veci, ktoré majú charakter konania o trestnom obvinení. Vo všetkých veciach, ktoré je možné subsumovať pod pojem „*veci trestného charakteru*“, musí mať osoba, proti ktorej sa vedie konanie, možnosť domôcť sa práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru. Správne delikty sú svojou povahou najbližšie práve priestupkom. V oboch prípadoch ide o súčasť tzv. správneho trestania, o postih správny orgánom za určité nedovolené konanie (či opomenutie).

Aj podľa názoru odvolacieho súdu zo znenia výroku rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa nevyplýva dostatočný opis skutku, najmä pokiaľ ide o miesto, čas a spôsob jeho spáchania. Vyššie uvedená skutočnosť v zmysle posudzovaných hľadísk spôsobuje nepresnosť a neurčitost' výroku napadnutých rozhodnutí, majúce za následok nezákonnosť rozhodnutí pre ich nepreskúmateľnosť, čo zakladá dôvod na ich zrušenie.

Pokiaľ žalovaná v tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. ISZd/26/2011 z 28. februára 2012, odvolací súd poukazuje na to, že v danej veci Najvyšší súd Slovenskej

republiky posudzovať zrozumiteľnosť rozhodnutia správneho orgánu druhého stupňa vydaného podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku, keď žalovaný správny orgán druhého stupňa vo výroku rozhodnutia zmenil iba časť výroku rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa a nevyslovil, aký právny osud budú zdieľať zvyšné časti výroku správneho orgánu prvého stupňa zmenou nedotknuté, pričom z odôvodnenia rozhodnutia nado všetku pochybnosť vyplýval záver, že odvolací správny orgán zvyšnú časť výrokovej časti rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa zmeniť nechcel. Z uvedeného dôvodu nie je možné rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. ISŽd/26/2011 z 28. februára 2012 v tejto veci aplikovať, pretože nemožno ani s prihliadnutím na precedenčnú zásadu dospieť k záveru, že by sa jednalo o rovnaký prípad, alebo podobný prípad.

Proti rozsudku podala odvolanie aj žalobkyňa v časti trov konania.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 151 ods. 1 a ods. 2 OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V správnom súdnictve má žalobca v zmysle § 250k ods. 1 O. s. p. právo na náhradu trov konania, ak bol v konaní úspešný.

V danej veci žalobkyňa v konaní pred súdom prvého stupňa úspech mala.

O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia (§ 151 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Pre účastníka, ktorý sa o svoje procesné práva má starať vo vlastnom záujme, podanie návrhu a vyčíslenie trov nemôže znamenať výraznejšiu záťaž. Aj stručná požiadavka účastníka konania, či už v žalobe alebo v priebehu konania „*žiadam trovy*“ predstavuje zatiaľ síce ešte nešpecifikovaný, ale predsa len relevantný návrh na priznanie náhrady trov konania.

Z uvedeného vyplýva, že na to, aby sa priznala náhrada trov konania, treba navrhnúť, spravidla pred rozhodnutím vo veci samej, aj výrok o náhrade trov konania a predložiť vyčíslenie tejto náhrady, pretože bez vyčíslenia nemožno takúto náhradu priznať. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Ak účastník v tejto lehote trovy konania nevyčísli, súd mu z úradnej povinnosti prizná len náhradu trov konania, ktoré vyplývajú zo spisu, a to k okamihu vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. To však neplatí pre náhradu trov právneho zastúpenia (§ 151 ods. 2 OSP).

Trovy právneho zastúpenia je potrebné vždy v ustanovenej lehote vyčísliť, inak ich náhradu súd nemôže priznať. Účastníkovi, ktorý v lehote troch pracovných dní nevyčísli trovy konania a zo spisu mu okrem trov právneho zastúpenia iné trovy nevyplývajú, súd náhradu trov konania v písomnom vyhotovení rozhodnutia neprizná. Takto súd rozhodne aj vtedy, ak pri vyhlásení rozhodnutia vyslovil, že účastníkovi prisudzuje náhradu trov konania. Podľa § 151 ods. 2 OSP súd v tomto prípade nie je viazaný skorším rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania.

Z obsahu súdneho spisu mal odvolací súd za preukázané, že žalobkyňa si náhradu trov konania uplatnila v žalobe z 31. marca 2015, avšak trovy konania nevyčísli v priebehu prvostupňového konania a ani dodatočne v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku krajským súdom dňa 16. júna 2016. Zo súdneho spisu žalobkyni k okamihu vyhlásenia rozsudku vyplývali trovy konania v sume 70 €, spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku za žalobu, ktorých náhradu krajský súd žalobkyni v napadnutom rozsudku priznal.

Žalobkyňa trovy prvostupňového konania vyčísli až v odvolaní proti rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania. Vyčíslenie trov prvostupňového konania až v odvolaní je však oneskorené a nemožno naň prihliadať. Odvolací súd k lehote na vyčíslenie trov konania iba poznamenáva, že OSP v ustanovení § 151 ani v inom svojom ustanovení neumožňuje vyčíslenie trov konania do konca lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu o náhrade trov konania.

K zhora uvedenému odvolací súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „*vigilantibus iura scripta sunt*“ t. j. „*práva patria len bdelym*“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým) teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení.

Pokiaľ žalobkyňa vo svojom odvolaní poukazovala na § 175 ods. 1 a 2 a § 491 ods. 2 SSP odvolací súd uvádza, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol vyhlásený dňa 16. júna 2016, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, z ktorého dôvodu nemohol krajský súd postupovať podľa § 175 ods. 1 a 2 Správneho súdneho poriadku účinného až od 1. júla 2016, pretože takáto skutočnosť z intertemporálnych ustanovení zakotvených v SSP nevyplýva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/36/2015-43 zo 16. júna 2016 ako vecne správny podľa § 250 ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V ďalšom konaní bude úlohou správnych orgánov, odstrániť vytýkané nedostatky a vo veci opätovne rozhodnúť. Správne orgány sú viazané právnym názorom súdu (§ 250j ods. 7 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP ako aj § 151 ods. 1 OSP v spojení s 211 ods. 2 a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že žalobkyni priznal proti žalovanej podľa § 11 ods. 4 veta prvá a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb odmenu za jeden úkon právnej služby v sume 143 € (písomné podanie vyjadrenia k odvolaniu žalovanej vo veci zo 16. septembra 2016 na súd) plus 1 x režijný paušál 8,58 €, čo je 151,58 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

42.

R O Z H O D N U T I E

I. Účelové manželstvo predstavuje také manželstvo, k uzatvoreniu ktorého došlo s cieľom získať pobyt, pričom preukázať takýto účel manželstva je povinnosťou správnych orgánov.

II. Účelové manželstvo je taký zväzok, pri ktorého uzavretí boli dané dva úmysly snúbencov: jednak úmysel negatívny, neviest' spoločný rodinný život ako manželia, a potom úmysel pozitívny, totiž obísť zákon č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

III. Pri preukazovaní účelovosti manželstva je nutné sa zamerať ako na úmysel obchádzať zákon č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na získanie pobytového oprávnenia, tak aj na úmysel neviest' spoločný manželský život.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. marca 2017, sp. zn. 10 Szak 17/2016)

Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu v B. B., ktorý zamietol žalobu, ktorou sa žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného, ktorý zamietol v plnom rozsahu odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 26.06.2015, ktorým bola sťažovateľovi zamietnutá žiadosť o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov na účel podľa § 43 ods. 1 písm. a/ZPC, v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 písm. d/ ZPC.

Preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu administratívneho spisu je kasačnému súdu zrejmé, že sťažovateľ dňa 14.01.2015 podal žiadosť o udelenie pobytu na území Slovenskej republiky za účelom zlúčenia rodiny, nakoľko dňa 06.04.2014 uzavrel manželstvo so štátnou príslušníčkou Slovenskej republiky v S., T. r. Dňa 15.01.2015 bol so sťažovateľom vykonaný osobný pohovor (Záznam z osobného pohovoru zo dňa 15.01.2015) na Zastupiteľskom úrade v Káhire, ktorého výsledkom bolo odporúčanie na vykonanie pohovoru s manželkou sťažovateľa s cieľom vylúčiť riziko účelového manželstva. Po výsluchu manželky sťažovateľa (Zápisnica o výsluchu svedka dňa 14.04.2015) dospel správny orgán k záveru o účelovom charaktere manželstva sťažovateľa so štátnou príslušníčkou Slovenskej republiky, preto v zmysle ustanovenia § 33 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

(ďalej len „Správny poriadok“) umožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, k spôsobu jeho zistenia prípadne navrhnúť jeho doplnenie, ako aj dôkazy. Správny orgán po oboznámení sa s vyjadrením sťažovateľa (ktoré nebolo možné považovať za prejav vôle sťažovateľa) rozhodol o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov rozhodnutím zo dňa 26.06.2015.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím zo dňa 14.03.2016 tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil a odvolanie sťažovateľa zamietol s tým, že primárnym dôvodom jeho rozhodnutia bolo, že samotný sťažovateľ nevyvrátil, ani nepredložil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by viedli k zmene či zrušeniu prvostupňového správneho rozhodnutia.

V prejednávanej veci sťažovateľa nemohol kasačný súd ustáliť, že sťažovateľ svojou výpoveďou a vyjadreniami preukázal reálnu existenciu manželského vzťahu, naopak zo spisového materiálu pre súd vyplynulo, že sťažovateľ neuviedol žiadne skutočnosti, ani nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce, že uzavreté manželstvo je funkčné, že jeho vzťah k manželke nie je iba fingovaným súžitím. Kasačný súd dáva do pozornosti, že bolo úlohou práve sťažovateľa, ktorý má v konaní o žiadosti o povolenie prechodného pobytu povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú, aby predniesol také tvrdenia a označil také dôkazy, z ktorých by mali správne orgány pri rozhodovaní za preukázané, že nedošlo k uzavretiu účelového manželstva. V predmetnej veci kasačný súd dospel k záveru, že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že sťažovateľ uzavrel účelové manželstvo, či už s alebo bez vedomia občana Slovenskej republiky.

Kasačným súdom formulovaný záver je podporený aj tým, že sťažovateľ s manželkou nikdy nevedli spoločnú domácnosť, nemali spoločné financie, taktiež nie dlhou dobou známosti pred uzavretím manželstva, vekovým rozdielom medzi manželmi, nezrovnalosťami vo výpovediach manželov ohľadne vecí bežného života, neznalosti majetkových pomerov, povrchnej znalosti rodinných vzťahov manželky a vôbec neuvedením žiadnych konkrétnych okolností, ktoré by nasvedčovali funkčnému vzťahu manželov, čo nezodpovedá manželskému súžitiu.

V zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 331/09 zo dňa 16.12.2009 (87/2009) právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 Dohovoru zahŕňa nielen negatívnu povinnosť štátu zdržať sa mocenského zásahu do nich, ale aj jeho pozitívny záväzok prijať účinné opatrenia na zabezpečenie ich efektívnej ochrany. Garancie vyplývajúce z práva na rešpektovanie rodinného života predpokladajú existenciu rodiny, t. j. existenciu skutočného a reálneho (efektívneho) rodinného života. Týkajú sa aj zamýšľaného rodinného života, ktorý sa síce ešte v plnosti neetabloval, avšak je založený na platnom a skutočnom (pravom) manželstve zahŕňajúcom blízky vzťah a spoločný život (kohabitáciu) manželov v čase namietaného zásahu alebo krátko pred ním.

Orgány Slovenskej republiky sú povinné aj v prípade aplikácie noriem práva Európskej únie alebo v prípade aplikácie noriem vnútroštátneho práva predstavujúcich transpozíciu právnych aktov orgánov Európskej únie rešpektovať právo na ochranu rodinného života v rozsahu štandardu priznaného Dohovorom, pretože tento

záväzok do 1. decembra 2009 vyplýval z ustanovenia čl. 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a od 1. decembra 2009 vyplýva z čl. 7, čl. 52 ods. 3 a čl. 53 Charty základných práv Európskej únie v spojení s čl. 6 Zmluvy o Európskej únii v znení Lisabonskej zmluvy.

V prípade záveru, že manželstvo cudzinca so štátnym občanom Slovenskej republiky spadá do sféry ochrany poskytovanej prostredníctvom čl. 8 ods. 1 Dohovoru, vyžadujú kritériá vyplývajúce z čl. 8 ods. 2 Dohovoru náležité právne posúdenie, či odoprenie povolenia na trvalý pobyt možno v danom prípade považovať za zásah do sťažovateľovho práva na rešpektovanie rodinného života. Je však potrebné podotknúť, že právo na rešpektovanie rodinného života v zmysle čl. 8 Dohovoru nezahŕňa všeobecný záväzok zmluvných štátov rešpektovať výber manželov, pokiaľ ide o ich usídlenie sa na území toho - ktorého štátu v tom zmysle, že by bol dotknutý štát bez ďalšieho povinný akceptovať usídlenie sa partnera, ktorý nie je jeho štátnym občanom. Článok 8 Dohovoru negarantuje právo na rodinný život v konkrétnej krajine, ale len právo na skutočný rodinný život ako taký (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 331/09 zo dňa 16.12.2009; rozhodnutie NS SR sp. zn. 1SŽa/39/2011 zo dňa 13.09.2011).

Kasačný súd vzhľadom na uvedené poukazuje na napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, v ktorom sa tento náležité vysporiadal s právom sťažovateľa na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života v zmysle čl. 8 Dohovoru. K tomu kasačný súd dodáva, že v prejednávanom prípade došlo k stretu práva na ochranu rodinného života sťažovateľa a verejného záujmu na ochrane spoločnosti s tým, že po vykonaní testu proporcionality záujem sťažovateľa na ochrane rodinného života nemá prednosť za situácie, kedy jeho manželstvo s manželkou M. A. len účelovým zväzkom, nakoľko manželia spolu nevedú žiaden osobný a rodinný život. Rozhodnutia správnych orgánov (prvého aj druhého stupňa) tak do ich rodinného a súkromného života nijakým spôsobom zasiahnuť nemôžu. Navyše záujem na tom, aby sa na území Slovenskej republiky nezdržovali cudzinci, ktorý svojím úmyselným konaním obchádzajú zákon, má prednosť pred právom cudzinca na ochranu jeho rodinného života. Kasačný súd vo svetle uvedeného nevidel dôvod, pre ktorý by rozhodnutie žalovaného malo neprimerane zasiahnuť do súkromného a rodinného života sťažovateľa. Kasačný súd poukazuje na to, že obdobný právny záver formuloval aj Najvyšší správny súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6 Azs 32/2015 zo dňa 22.04.2015.

Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal nezákonnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa dôvodiac nesprávnosť právneho posúdenia veci. Kasačný súd dáva do pozornosti, že v zmysle teórie práva nesprávne právne posúdenie veci spočíva buď v tom, že na správne zistený skutkový stav sa aplikoval nesprávny právny predpis alebo sa síce aplikoval správny právny predpis, ale sa nesprávne vyložil.

Konanie o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky je upravené v ZoPC, kde je jeho udelenie podmienené neexistenciou dôvodov na jeho zamietnutie podľa ustanovenia § 48 ods. 2, medzi ktoré patrí o. i. uzavretie účelového manželstva. Žalovaný rovnako ako prvostupňový správny orgán bol pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o udelenie trvalého pobytu povinný postupovať v zmysle ustanovení ZoPC, ako aj ostatnými príslušnými právnymi normami, z čoho vyplýva nutnosť správnych orgánov postupovať aj v zmysle ustanovenia § 48 ods. 2 a jeho následná aplikácia pri splnení zákonných predpokladov. Keďže správne

orgány mali za preukázané, že v prípade sťažovateľa a jeho manželky ide o účelové manželstvo, došlo k zamietnutiu sťažovateľovej žiadosti o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že na prejednávajúcu vec bol použitý správny právny predpis, ktorý bol súčasne aj správne interpretovaný, preto dospel kasačný súd k záveru o nedôvodnosti sťažovateľovej námietky o nesprávnom právnom posúdení veci.

V zmysle článku 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES zo dňa 29.04.2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov „členské štáty môžu prijať potrebné opatrenia na odmietnutie, ukončenie alebo zrušenie akéhokoľvek práva priznaného podľa tejto smernice v prípade zneužívania práv alebo podvodu, ako napríklad manželstvá z rozumu. Všetky takéto opatrenia musia byť primerané a podliehať procedurálnym ochranám stanoveným v článkoch 30 a 31.“

Podľa článku 28 odôvodnenia smernice by členské štáty mali mať možnosť prijať potrebné opatrenia na ochranu pred zneužívaním práv alebo podvodmi, predovšetkým pred účelovými manželstvami alebo akoukoľvek inou formou vzťahov uzatváraných výlučne s cieľom získať právo na voľný pohyb a pobyt.

SD EÚ potvrdil uvedené právo členských štátov prijímať opatrenia v súvislosti s uzatváraním účelovým manželstiev v rozsudku veľkého senátu (rozsudok vo veci C-127/08 Metock zo dňa 25.07.2008) s tým, že ešte pred prijatím predmetnej smernice konštatoval, že fingované manželstvá uzatvorené s cieľom obísť ustanovenia vzťahujúce sa na vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretích štátov je potrebné považovať za zneužitie práva (rozsudok vo veci C-109/01 Akrich, Recueil zo dňa 23. 9. 2003).

V zmysle uvedeného má kasačný súd za jednoznačné, že proces zisťovania existencie účelového manželstva a následné odopretie pobytového oprávnenia majú v plnej réžii členské štáty. Európske právo neuvádza konkrétne postupy pre vykonanie posúdenia účelovosti manželstva, členským štátom tak na inšpiráciu môže slúžiť rezolúcia Rady o opatreniach, ktoré je potrebné prijať v boji proti účelovým manželstvám zo dňa 04.12.1997.

Uvedená rezolúcia vychádza jednak z rešpektu k právu uzavrieť manželstvo a k právu na rešpektovanie rodinného života, ale tiež z vedomosti, že účelové manželstvá sú nástrojom obchádzania pravidiel vstupu a pobytu príslušníkov tretích krajín na území členských štátov EÚ. Účelové manželstvo („a marriage of convenience“) definuje v čl. 1 ako manželstvo uzatvorené medzi občanom členského štátu alebo občanom tretieho štátu legálne usadeným v členskom štáte a občanom tretieho štátu len za účelom obídenia pravidiel vstupu a pobytu občanov tretích štátov a získanie povolenia alebo oprávnenia na pobyt pre občana tretieho štátu. Rezolúcia ďalej obsahuje niekoľko faktorov, na ktorých základe je možné vyvodiť, že sa v tom-ktorom prípade jedná o účelové manželstvo. Ide napríklad o skutočnosť, že nie je udržiavané manželské spolužitie, absencia primeraného príspevku na záväzky vyplývajúce z manželstva, manželia sa nikdy pred sobášom nevideli, nehody manželov pri uvádzaní svojich osobných údajov či údajov ohľadom ich prvej schôdzky, rozdielnosť

jazykov, ktorými manželia hovoria, skutočnosť, že samotnému sobášu predchádzalo odovzdanie určitej peňažnej čiastky, niektorý z manželov už v minulosti uzavrel účelové manželstvo prípadne porušil ustanovenia zákona o pobyte cudzincov a pod. Ak je účelové manželstvo preukázané resp. odhalené, rezolúcia ustanovuje povinnosť odňať alebo neobnoviť povolenie či oprávnenie na pobyt vydané na základe účelového manželstva.

Z uvedeného je možné vyvodit', že účelové manželstvo predstavuje také manželstvo, k uzatvoreniu ktorého došlo s cieľom získať pobyt, pričom preukázať takýto účel manželstva je povinnosťou správnych orgánov.

„Pokud cizinec získá právní status manžela unijního občana a správnímu orgánu doloží vznik manželství, je na něj nutné pohlížet jako na rodinného příslušníka unijního občana, aniž by musel prokazovat pravost uzavřeného manželství. Teprve v případě, pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společně manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství. Jinými slovy, důkazní břemeno ohledně doložení nabytého právního statusu leží na cizinci, za skutkové prokazování účelovosti manželství je plně odpovědný správní orgán. Rovněž zde má být přiměřeným způsobem respektována prastará právní zásada (jakkoli se Nejvyšší správní soud je vědom toho, že původ a vlastní smysl této zásady je mimo oblast veřejného práva), že rozhodováno má být in favorem matrimonii, tj. ve prospěch manželství.“ (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, sp. zn. 4 Azs 228/2015-40 zo dňa 09.12.2015).

Zároveň platí, že i manželstvá uzatvárané výlučne účelovo v snahe získať povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky budú z hľadiska súkromného práva platné a existentné. Z hľadiska verejného práva (cudzineckého práva), ak správny orgán zistí, že manželstvo bolo uzatvorené účelovo s cieľom získať pobyt, je daný dôvod k zamietnutiu žiadosti občana tretieho štátu o udelenie pobytu.

Otázkou účelových manželstiev a problematikou s tým súvisiacou sa vo väčšej miere zaoberal Najvyšší správny súd Českej republiky vo svojej judikatúre. V rozhodnutí sp. zn. 4 Azs 228/2015-40 zo dňa 09.12.2015 k účelovým manželstvám uviedol: „Posouzení účelovosti uzavřeného manželství je skutkovou otázkou. Přitom veřejné právo nahlíží na manželství autonomně a není vázáno vymezením či nevymezením jeho účelu normami práva soukromého. Vyhovuje-li manželství účelu vymezenému normami soukromého práva, neznamená to automaticky, že jej nelze označit za účelové (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013 - 43). Účelovost uzavření manželství je nutné posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Pokud je v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené, ačkoli tomu tak od jeho úplného počátku nebylo (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2012, 5 As 104/2011 - 102, č. 2781/2013 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud považuje za příléhavé vysvětlení způsobu, jakým je třeba přistupovat k vyšetřování účelových manželství, v článku Fingovaná manželství a jejich potírání, podle něhož „fingované manželství je takový svazek, při jehož uzavření byly dány dva úmysly snoubenců: jednak úmysl negativní, totiž nevést společný rodinný život jako manželé, a pak úmysl pozitivní, totiž obejít předpisy přistěhovaleckého práva.

Chybí-li negativní úmysl, jde pouze o výhodný sňatek, který jednomu ze snoubenců zajistí i právo pobytu v daném státu. Chybí-li naopak pozitivní úmysl, jedná se zřejmě rovněž o fingované manželství, které ovšem nespadá do oblasti přistěhovaleckého práva a které mohlo sledovat i jiné důvody“ [...] (Čižinský, P. Fingoovaná manželství a možnosti jejich potírání. In: Čižinský, P. Jelínková, M. Přípomínky k cizineckému zákonu. Praha: Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva, 2007. s. 46. Dostupné na: <http://www.mkc.cz/cz/nase-publikace.html>) [...] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že při prokazování účelovosti manželství je nutné se zaměřit (i) jak na úmysl obházet cizinecký zákon k získání pobytového oprávnění, (ii) tak na úmysl nevést společný manželský život. Uzavření sňatku, byť bylo stěžovatelce uloženo správní vyhoštění, s úmyslem vést společný manželský život s unijním občanem je totiž pro cizince třetího státu legálním způsobem, jak si zajistit pobytové oprávnění.“

V ďalšom sťažovateľ namietal, že neuzavrel účelové manželstvo. Naproti tomu správne orgány spoločne s krajským súdom zaujali stanovisko, že sťažovateľ uzavrel účelové manželstvo. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s ich argumentáciou obsiahnutou v napadnutých rozhodnutiach vo svetle vyššie uvedeného stotožnil a dodáva, že ostáva nespornou skutočnosť, že sťažovateľ uzavrel manželstvo so štátnou príslušníčkou Slovenskej republiky, pričom kasačný súd má z administratívneho spisu za preukázané, že sa jedná o účelové manželstvo, nakoľko zo strany sťažovateľa nebadateľ žiaden záujem o budovanie vzájomného vzťahu s manželkou, manželia nikdy nezdialali spoločnú domácnosť, disponujú len povrchnými informáciami o tom druhom a sťažovateľ má záujem pracovať na výletných lodiach v rámci EÚ.

Kasačný súd po preskúmaní námietok sťažovateľa dospel k záveru, že tieto nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani zákonnosť rozhodnutia žalovaného, preto rozhodnutie zo dňa 14.03.2016, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 26.06.2015, ktorým v zmysle ustanovenia § 48 ods. 2 písm. d) ZoPC bola sťažovateľovi zamietnutá žiadosť na udelenie trvalého pobytu na päť rokov na území Slovenskej republiky bolo potrebné aj podľa názoru kasačného súdu považovať za zákonné.

Pri posúdení námietok sťažovateľa vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky z toho, že pokiaľ správne orgány na prípad žalobcu pri rozhodovaní o jeho žiadosti vydali rozhodnutie, ktoré je odôvodnené v súlade so správnym poriadkom, neukrátili sťažovateľa na žiadnom z jeho práv a sťažovateľ nemohol úspešne namietat nezákonnosť rozhodovania žalovaného, ktorú videl sťažovateľ v tom, že žalovaný aj krajský súd svoje právne závery o účelovosti jeho manželstva postavili len na rozporných tvrdeniach manželov resp. na nevedomosti o podstatných skutočnostiach o tom druhom. Krajský súd sa zároveň jasne a zrozumiteľne vysporiadal so žalobnými námietkami v napadnutom rozhodnutí, preto nemožno považovať námietku sťažovateľa o neurčitosti a nezrozumiteľnosti odôvodnenia za relevantnú.

Rovnako nedôvodná bola aj námietka sťažovateľa o nesprávnom procesnom postupe krajského súdu, nakoľko tento v rámci prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného postupoval správne a súladne so zákonom rešpektujúc sťažovateľovo právo na spravodlivý proces.

Kasačný súd v závere uvádza, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, táto námietka nemá opodstatnenie, nakoľko rozhodovacia prax v otázke účelových manželstiev sa stále vyvíja s tým, kasačný súd nedisponuje vedomosťou, že by napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo v rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou.

Pokiaľ teda krajský súd vyhodnotil námietky sťažovateľa proti rozhodnutiu žalovaného ako nedôvodné a rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a žalobu sťažovateľa podľa § 190 SSP zamietol, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, ktoré sú uvedené vyššie.

Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybnit' vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.